

SALÓN původní tvorby 2015
Sborník textů

© Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2015

ISBN 978-80-7460-076-0

Obsah

Den, kdy se vrátí láska k nám (Tereza Agelová/Petra Göbelová) >>> 5
Jenom na dotek (Alexandra Bolfová) >>> 10
Imbroglío (Patrik Boušek) >>> 13
Malej (Patrik Boušek) >>> 20
Zoufaláček (Patrik Boušek) >>> 24
Ve 4.48 se nic nestane (Barbora Chovancová) >>> 26
Pochybují, že ještě někdy někdo padne kromě vlád (Anna Chrtková) >>> 33
Nevyřčeno (Ondřej Kraus) >>> 37
Mysli pozitivně kurva (Jana Mrázová) >>> 40
Spáček v úvalu (Dagmar Říhová) >>> 43
Nový svět (Adam Steinbauer) >>> 49
Muž, který čekal na autobus, ale nikdy neodjel (David Tchelidze) >>> 85
Zrcadlo (Alexandra Bolfová) >>> 90
Měsíc způli ztracený (Jakub Liška) >>> 92
Nejtěžší okamžik (Bernadeta Babáková) >>> 100
4.48 (Nikol Jančíková) >>> 104
Deník mizerného basáka (František Kumhala) >>> 112
Smysl života (Vítězslav Dvořák) >>> 121
Slunce (Alexandra Bolfová) >>> 134

Publikace vznikla za finančního přispění Grantu DILIA.

Tereza Agelová, Petra Göbelová

Den, kdy se vrátí láska k nám

obsazení

TEREZA – Petra Göbelová

PETRA – Tereza Agelová

1. scéna – pohoda

PROSLOV DJ

*karaoke party hard – repertoár – Podvod, Holky z naší školky,
Pohoda, Den, kdy se vrátí láska k nám, ukončení párty – závě-
rečný proslov DJ*

PETRA: To byla dobrá párty.
TEREZA: Byla to harty part.
PETRA: Jo. Ano.
(lehnou si, konec euforie, ticho)
TEREZA: Peťo?
PETRA: No?
TEREZA: Já jenom jestli nespíš.
PETRA: Nespím už.
TEREZA: Aha. *(ticho)* A proč je ten život tak těžký?
PETRA: Když nejvíc chceš se rvát...
TEREZA: Překvapí tě náhlý pád....
OBĚ: A já už vím, že nestačí mít rád.
PETRA: Tak dobrou.
TEREZA: A proč je ten život tak těžký?
PETRA: Co myslíš konkrétně?

TEREZA: No ty peníze na nájem.
PETRA: To asi teďka nevyřešíme.
TEREZA: Už to odkládáme dost dlouho.
PETRA: Já jsem pro ten inzerát.
TEREZA: A co tam chceš jako napsat.
PETRA: Já nevím třeba – Dvě holky hledají novou spolubydlící, nájem 2500, adresa Vlhká 4.
TEREZA: Napiš tam – Vlhká a mokrá hledají novou spolubydlící.
PETRA: Ty jsi hnusná.
TEREZA: Nemůžu za názvy zdejších vlhkých ulic.
PETRA: No tak zítra to už podáme.
TEREZA: S tou vlhkou to ještě zítra musíme vyřešit, ať to nezní tak blbě.
PETRA: Dobře.
TEREZA: Tak dobrou.

(situace bude dále rozvinutá improvizací)

2. scéna – svěřování

TEREZA: Jasně, že jsem ten inzerát podat nechtěla. Jasně, že ne. Ale co jsem měla dělat. To jsem za ní měla přijít a říct jí přímo do ksichtu *(předvádí)* – Já ten zasraný inzerát nechci podávat. To asi nešlo. Ne, nešlo. Prostě tu nechci nikoho cizího. Nesnáším seznamování. Já jsem třeba v pátek byla na párty, to bylo strašně trapné, fakt jako, a přišel za mnou jeden divný týpek a hned začal.
PETRA *(předvádí divného týpka)*: Ahoj. Hele, my se ještě neznáme. Já jsem Jarmil. Ale můžeš mi říkat Jarin.
TEREZA: Jak se může někdo jmenovat Jarmil? Jarmila, to bych chápala, ale Jarmil. To jsem mu neřekla. Já na to jen – *(mlčí)*
PETRA *(předvádí divného týpka)*: Hele, ty se jako nebavíš, jo... jsi nějaká netykavka hele. Ty songy dneska, to je vopravdu výborný...
TEREZA: Hele, no jasný, já toho skvělýho DJ žeru, já na tý muzice úplně vulejtávám, na večeri jsem měla rejži a tohle je vopravdu hustý mejdlo hele. Já už musím jít. Čau. *(jakože odchází)*

PETRA

(předvádí divného týpka): Čau. Teď už vím, že nestačí jen chtít. Nemám ráda divné týpky. Ještě s takovým sexy nářečím. Prostě se bojím cizích lidí, no. *(... vzniká více podobných situací na základě improvizace)* Nesnáším cizí lidi. Nejhorší to je, když je jich hodně v malé místnosti. Jakože je překročena maximální kapacita té místnosti. A všichni na vás čumí. A čekají, že budete mluvit. Ale já nebudu mluvit. Ne, nechce mi.

3. scéna – ponorka

PETRA:

Jestli ten inzerát nevyjde, tak už nevím. S Terezou už to prostě nejde vydržet. Mám pořád pocit, že se jí musím věnovat. V její přítomnosti si prostě nejde na 30 minut číst. Na dvacet minut. Na 15 minut. Na deset minut. Na pět minut. V její přítomnosti vlastně nejde číst vůbec. Nebo dělat něco jiného, než si s ní PO-VÍ-DAT. Nesnáším, když před spaním řekne –

TEREZA:

Petranko, budeme si povídat?

PETRA:

To je na facku. Vždycky to řekne, když už skoro usínám. Potom je z toho „povídání si“ dvouhodinová konverzace, která mi ukradla drahocenný čas k spánku. Fajn. Když se snažím něco psát nebo vytvářet, najednou něco slyším... *(Petra začne hrát na kytaru, postupně zpívá.)* Tak nějak nenápadně si začala hrát a potom si začne zpívat na celé kolo. *(Přeřvává ji)* Vůbec mě to neruší samozřejmě. Proč máme společný pokoj? Karaoke párty jsou skvělé odreagování, ale nemůže je člověk pořádat pětkrát za den. To nejde. Vždycky jí nakonec zatleskám, jasně.

(dále bude monolog vytvořen improvizací)

4. scéna

PETRA:

Dneska mi říkala –

TEREZA:

Peti, nemůžeme si udělat dneska fakt dlouhou karaoke párty? Jsem moc moc smutná. Fakt. Měla jsem totálně na hovno den. Prosím.

- PETRA: Tak hele – karaoke párty jsou pravidelně ve středu od 18. Dneska je pondělí. Chápeš? Pondělí. Tak tu svou touhu přesuň o dva dny později. (*k ní*) Jo, jasně, karaoke partoška.
- TEREZA: Díky, díky moc.
- PETRA: Máš za co!
- TEREZA: (*vyhodí na zem kelímek*)
- PETRA: Jak ji mám vysvětlit, že se ty plastové kelímky házejí do kontejneru na plast? Chceš, aby naše planeta nějakou dobu existovala, tak ty zasrané kelímky od jogurtu hoď, prosím, sem, a ne sem. Chápeš, Terezo? Asi ne, že.
- TEREZA: (*zvoní jí budík*)
- PETRA: Do prdele. Nemůžu se jednou vyspat. Musí jí prostě permanentně v šest hodin zvonit budík. Vstávat a cvičit, ty vole. No jasně. Vůbec vstávat nemusíš, chápeš? Stejně ten budík zaspíš. Proč si proboha ten budík nařizuješ, když pak nevstaneš?
- TEREZA: Protože se mi třeba zrovna zítra bude chtít vstávat v šest, já pak toho více stihnu, víš.
- PETRA: No ale mi se zítra zrovna chtít vstávat nebude, víš! Budu si chtít svobodně vychrápávat, do kolika chci já... (*k Tereze*) Já ten budík stejně neslyším, pohoda.

(*dále bude improvizací situace rozvedena*)

5. scéna

- TEREZA: Bojím se, jak bude ta nová spolubydlící vypadat. Co když to bude úchyl a bude se na mě dívat, jak se převlíkám. Nebo ještě hůř, bude mi ložit do koupelny, když se budu sprchovat, a bude si chtít se mnou mýt zuby u jednoho umyvadla.
- TEREZA: Co když bude všude nechávat odpadky. Ještě víc než já.
- TEREZA: A co když nemá ráda hudbu?? A já si jen tak v klidu budu potichu hrát a ona mi sebere kytaru a rozfláká ji?!
- TEREZA: Včera se mi třeba zdálo tohle: Přišla jsem ze školy na byt, otevřela jsem dveře do pokoje, a tam Petra zpívala karaoke s nějakou úplně cizí holkou, která byla navíc šíleně pod tónem.

(dále bude improvizací situace rozvedena)

6. scéna – zvonek

(zvoní zvonek – realita.)

- TEREZA: Někdo zvoní.
 PETRA: Jo. Ano. *(ticho)* Já nemám klíče. Kde jsou? *(hledá je)*.
 TEREZA: Jednou je najdem. Náhodou nás naleznou.
 PETRA: Ale co když je to ten inzerát. Rychle.
 TEREZA: No právě, já jsem žádný inzerát podávat nechtěla.
 PETRA: Ne, ale tos mi neřekla... jak chceš dostat ty peníze, to chceš jít šlapat chodník?
 TEREZA: Nechci.
 PETRA: No, tak... já jiné východisko nevidím.
 TEREZA: Prostě nikdo cizí tady nebude. Tečka.
 PETRA: A to jako proč? Mně další spolubydlící vůbec nevadí. Konečně tu bude normální.
 TEREZA: Co tím chceš říct? Co ti na mě vadí?
 PETRA: Všechno mi vadí. Furt zpíváš a hraješ na kytaru...

(Hádka – dále rozvedeno improvizací)

(Zvonek přestane zvonit – pohled do diváků – zazní refrén „Den, kdy se vrátí láska k nám“ - tma)

Alexandra Bolfová

Jenom na dotek

Byl studený zimní večer a psal se rok už ani nevím který, ale vím, že jsem byl tehdy ještě hodně mladý. Nebo, lépe řečeno, velmi nezkušený. Snad bych měl nejdříve popsat onu společnost, které i já jsem se stal členem, byť ne zrovna dobrovolně, i když, kdo ví... Tato příhoda se odehrála v době, kdy muži zdaleka nebyli takovými gentlemany, jak to popisují soudobé historické knihy, či příručky o etiketě, nýbrž pouze působili dojmem gentlemanů, jakými by ve skutečnosti měli být. Každé období má svá specifika a svou společnost. Ach, ti lidé žijící kolem nás, jsou nám tak cizí, tak odlišní, a přece tak podobní jeden druhému, tak podobní našim otcům, tak podobní nám. Zloději, vrahové, násilníci, lapkové, buřiči a darmošlapové, kriminálníci a děvky.

Byl jsem jim všem takřka na dotek. Tak blízko jak jen člověk může být. Tak blízko jako když svádíte zkušenou ženu. Jako když líbáte na rty mladou dívku. Jako když objímáte člověka.

Tam jsem žil. Se všemi těmi lidmi, kteří možná právem a možná také ne, nazývali se spodinou společnosti, znal jsem jich mnoho a vždy jsem k těmto lidem choval určitou úctu. Vždyť jsou konec konců také jenom lidé. Toho večera, kdy jsem byl svědkem onoho podivného setkání dvou lidí, trávil jsem noc v jednom z proslulých, avšak lepších šantánů, kterými se tato městská čtvrt jen hemžila. Má účast zde byla prostá, oslavit s přáteli konec starého roku a příchod toho nového, který měl být podle všech ukazatelů ještě

horším, než všechny předešlé. Vzduch byl cítit všehochutí různých druhů alkoholických nápojů, pachu všech přítomných lidských těl, která onoho večera poctila tuto budovu svou návštěvou, těžký vydýchaný vzduch, který se vám lepil na ruce, pronikal pod sako, přes košili až na kůži, ze které jste ho už nikdy neumyli. A všude, kam jste se podívali, válela se ženská těla, z poloviny mrtvá a z poloviny živá, omámená démonem alkoholu, který jim nebyl ani zdaleka tak cizí jako dobré mravy. Seděl jsem klidně s očima vpíjejícíma se do všech těch zubožených opilců, kterými jsem byl obklopen. Na konci velikého stolu, který byl umístěn naproti mně, seděla mladá žena. Na první pohled nevypadala opilá, měla černé vlasy a velmi podivné a zajímavé oči. Jedna z těch obyčejných, jak jsem jim říkával. Okolo jejího stolu sešla se náhle hrstka mužů a žen různé věkové kategorie, i tu náhle byl mi pohled na tuto dívku odepřen. Neváhal jsem proto a podešel blíže, abych viděl to, co mělo zůstat skryto mému zraku. V hloučku lidí, v samém středu stál ne příliš pohledný, avšak velice charismatický muž. Díval se dívce upřeně do očí, podal jí ruku a mlčel.

Jeden jediný dotek.

A já tehdy pochopil snad všecko na světě. Chápal jsem za ně, co si chtěli povědět, aniž by vyřkli jediné slovo. Dva páry uhrančivých očí, které se v té samé vteřině vpily v jedno. Jako by říkal: „Jste opravdu úchvatná, mám pocit, že vás miluji.“ Načež by napřáhl ruku, sevřel v dlani tu její a dlouze držel, neříkajíc už nic, co možno vyjádřit slovy. „Už nikdy, prosím, neodcházejte. Zůstaňte už navždycky při mně, i kdyby se stalo cokoli.“ Ale oni neřekli nic. Jen stáli a dlouze hleděli jeden na druhého pohledem, jakým se dívají malé děti, když za doprovodu svých drahých rodičů odcházejí z poutě plny radostných dojmů, které si budou pamatovat snad celá staletí a které nezapomenou ani na smrtelné posteli, když zcela vysílení padnou na lůžko, ke kterému posléze zůstanou připoutáni. Jejich oči byly jako velké černé diamanty zářící mezi těmi davy lidí nic nechápajících, nic

nevnímajících, prázdných jako amfora, jako rozbitá nádoba, jako střepy, které už nikdy nikdo neslepí. A i když z daleka zněl zvuk muzikantů mísící se s křikem a smíchem lidí, já neslyšel nic. Všude bylo jen hrozné ticho, které mi až nahánělo hrůzu. Byly to hodiny? Byly to dny, nebo dokonce měsíce, které jsem strávil pozorováním těch dvou jak stojí nehybně na jednom a tom samém místě a hledí jeden druhému upřímným pohledem do očí říkájíc: „Toužím se vás dotknout. Směl bych?“ Vtom začala hrát hudba a lidé si připíjeli šampaňským. Další z nekonečných let. Kolik jich ještě bude?

„Dotkněte se mně, prosím!“

Stál jsem v rohu starého pokoje s bílými okenními rámy a nečinně, nikým nepozorován přihlížel jsem tomu, co bude následovat. Žena z šantánu a muž, jehož jsem poznal zrovna tam. Moji drazí staří známí. Tak velmi toužící po doteku toho druhého... Dotkl se jí, udeřil poprvé, a pak znovu a znovu. Přestal jsem dýchat. Na chvíli, dlouhou chvíli. Velmi dlouhou chvíli. Pokoj zůstal prázdný a na špinavé podlaze leželo v prachu jen jedno ženské tělo. Bílé, čisté. Skrze zavřené okno dopadaly na tvář té, která tolik toužila po doteku, už jenom paprsky žeravého slunce tlumené průsvitným červeným závěsem. Léto se chýlilo ke konci a s ním i všechno, co bylo. Čas odcházení. Čas posledních doteků.

Dotknout se, ale vážně naposledy...

Přiblížil jsem se k ní a ruku jí položil na tvář. Pozoroval jsem pravidelný pohyb jejího hrudníku, jak se těžce zvedá a s úlevou padá zase dolů. Jak snadné je dotýkat se.

Odcházel jsem potichu. Nenápadně, zrovna tak jako jsem se objevil. Jak dlouho ještě?

Naučit se tak jenom dotknout a... neublížit...

Patrik Boušek

Imbroglia

1. Sni

Každý ráno si míchám kafe, dvě kostky cukru, šestnákrát zamíchat po směru hodinových ručiček, třikrát proti. Počkám sekundu a půl. Dvanáctkrát zamíchat po směru hodinových ručiček, jednou proti. Počkám tři sekundy. Jsem normální. Šestnákrát zamíchat po směru hodinových ručiček třikrát proti počkám sekundu a půl dvanáctkrát zamíchat po směru hodinových ručičekjednouprotipočkám-třísekundyjsemnormální.

Vždyť piju kafe jako všichni...

A u toho přemýšlím, jak by vypadal můj ideální partner. Tak jako všichni.

Sedím tam v županu a v polospánku se mi zdá, že vstupuje do místnosti, jenom v upnutých boxerkách, opře se o futra, jak v nějakém romantickém filmu, nebo softpornu...

Usměje se.

Přijde ke mně.

Svoji silnou dlaní sevře moje ruce a políbí je těmi nádhernými hebkými rty. Chci něco říct, ale jen se usmívám jak debil.

Nevadí to. Ne jemu.

Přiblíží se ke mně a já musím pohladit ten krásnej obličej. To strniště je sexy. Ale víc mu sluší, když je oholenej... Anebo strniště je lepší... Přejedu konečky prstů po jeho lícních kostech a sjedu po šíji až k těm klíčním.

S posilkou to nepřehání, ale samozřejmě o sebe pečuje.
Řekne něco jako: „Přece bys neodcházel.“ Dívá se mi zhluboka do očí a já polknu, tak nervózně. Znáte to. Jak na rande. Asi mi zrudly uši.

Takže řeknu: „Hasta la vista, baby...”

No jo, jsem vtipnej...

Usměje se. Chce mě políbit. Já ho ale jenom pevně obejmů. Cítím teplo jeho těla, jak dýchá, jak v něm proudí život. Jeho chtíč a touhy.

„Vážně musím,” špetám.

On nikam nemusí. Vždycky tady bude. A přitom...

Třeštím oči do prázdna a stydne mi kafe.

Utřu si slinu, co mi teče z koutku, a jdu se převlíct.

Dopít a jít.

Nasadit ksicht a být.

V komfortních zónách všech.

Hlavně nikoho nenasrat. Neprovokuj!

Kdo to byl?

Byl to někdo?

Co vidíš, když se mi podíváš do obličeje.

Fleky.

A v nich? Kytíčky, dárečky, mráčky, když svítí sluníčko?

A co vidí oni?

Vidí vůbec něco?

Slyší někdo něco?

Myslím, že myslím, a někdy mám pocit, že nemyslím vůbec. Jak si teda můžu být jistej tím, že jsem?

2. Nespi

Ahoj. Ahoj. Čau. Ahoj. Ahoj. Haha, dobrý. Ahoj. Jak je? Dobrý, co ty? Super. Ahoj. Čau. Tak co? Ahoj. Jojo. Nazdar. Ahoj. Ahoj. Ahoj. Tak pak. Zatím. Ahoj. Ahoj. Čus. Zdarec. Ahoj. Ahoj. Jak je? Super. Ahoj. Super. Ahoj. Ahoj. Díky, žes došel. Je to tady super. Čau. Ahoj. Ahoj. Ahoj. Dobrá hudba. Čau. Ahoj. Díky. Ahoj.

Vážně je o co stát? Jasně, jasně. Člověk je tvor společenský, ale když se pak dívám na ty vaše nechutný, tupý tváře, cítím takový drtivý, vnitřní prázdno; nesmyslnost toho hledání, který pořád podstupuju, a proč?

Ahoj. Rád tě zase vidím.

Zvete mě na svoje párty a pak si nepamatujete, že jsem tam byl.

Rádi mě vidíte, ale nevíte, jak vypadám.

Tančím.

Vy se smějete.

Díváte se na mě a smějete se se mnou. Smějete se mně. Všichni se mně smějeme. Směle se smějte mně. Města měsíce směřují směšně k směně s měnou.

Haha.

Běžte do prdele.

Jsme přece kámoši.

Svého otce vlastně ani neznám. Víím kdo to je, strávil jsem s ním spoustu času a mám ho asi rád. Jenom jsem se nikdy nedostal nikam dál, k němu. Jednou jsme spolu jeli autem a zastavili na benzince. U krásného žlutého Porsche se líbali dva kluci a můj otec na to řekl: Doufám, že to tady nevybouchne.

Tak jsem se zasmál.

Nevěděl, že mi stojí.

Tehdy se ve mně něco narodilo. A strašně to bolelo.

UŽ MĚ TO TADY NEBAVÍ, ASI ZMĚNÍM LOKÁL...

Dírami v bariérách protéká to, čeho jsme se báli.

Od toho jsou bariéry.

A od toho jsou díry.

Poznáváme svoje touhy. Co vlastně chceme?

Jak se kurva nemám bát?

Ahoj. Ahoj. Čau. Ahoj. Ahoj. Haha, dobrý. Ahoj. Jak

je? Dobrý, co ty? Super. Ahoj. Čau. Tak co? Ahoj. Jojo. Nazdar. Ahoj. Ahoj. Ahoj. Tak pak. Zatím. Ahoj. Ahoj. Čus. Zdarec. Ahoj. Ahoj. Jak je? Super. Ahoj. Super. Ahoj. Ahoj. Díky, žes došel. Je to tady super. Čau. Ahoj. Ahoj. Ahoj. Dobrá hudba. Čau. Ahoj. Díky. Ahoj.

Piju pivo a nechutná mi. Koukám do plastickýho pohárku a snažím se dohlídnout na dno. Nehledám pravdu. Zbytky pěny vypadají jako jednorožec. Napiju se. Z jednorožce je rytíř. Možná toho jednorožce zabil. Možná to byl zakletej princ a já ho políbil. Možná. Všechno je možné.

Třeba jsou tihle lidi jen roboti. Sestrojení k tanci. A barmani ve skutečnosti ani žádný nohy nemají. Možná jen popojíždí v kolejničkách.

Když se znovu podívám do piva, princ se rozplynul.

Komety se pohybují většinou po eliptických drahách. Zamrzlé kusy mezihvězdného prachu a ledu z oxidu uhličitýho. Když se přiblíží ke slunci, plyny a prachové částičky vytvoří zářící proud částic.

Nádhera, jak odvrhne svou mrtvou tkáň. Macabre.

Čím je kometa blíž slunci, tím víc materiálu se z ní uvolňuje. Pak se vzdálí a po několika letech se opět vrátí, menší, méně jasná, zničenější. Tu torturu podstoupí znovu a bude ji podstupovat tak dlouho, dokud bude mít z čeho naplňovat své sebedestruktivní snahy.

Jsem kometa a vy jste moje slunce.

Ničí mě, když se k vám snažím přiblížit.

Někdo – nikdo – já – JÁ.

Víte, jak se spousta lidí v období dospívání hledá?

Tak já se ztratil...

V představách.

Na baru je taky hluk. A kluk. Úvodní pozdrav říkám sobě. Asi abych si dodal kuráže. Vodka bude lepší. Jo. Tak. Ne-nápadně se dívám po tom klukovi. Podívá se po mně. Zabodnu

oči do kelímku od piva. Ten se zmuchlá. No jo. Ruce. Potí se mi dlaně. Dívá se ještě? Jde sem, jde sem.

Je to jednoduchý. Dělají to i v reklamách! Podívám se na něj. Hoří mi uši. Usmívá se. Vypadá mile.

Chceš – hrm – chceš něco k pití? Pivo?

Přikývne, že jo. Objednávám mu pivo. Vezme si ho a jde.

O dvacet minut později ho vidím, jak sedí u stolu s nějakým jiným klukem. Ukazuje na mě a oba se mi smějou.

Kurva... tohle je strašný. Nesnáším tyhle párty. Potřebuju jednorožce...

Stroboskop.

Dusno a těla se kolem natřásají, plná vody smíchané s hemoglobinem, chloridem sodným a trochou svalové bílkoviny. Chemické reakce, které nás udržují při životě, vydávají tolik tepla.

Dusot kopyt. Prej že hudba...

Prodírám se potem někam pryč a zároveň hlouběji do útrob tohoto podivného organismu. Kde to bylo? V Pěně dní, nebo Srdcerváči? Tlak těl mi udává směr, aniž bych chtěl. Mocné peristaltické pohyby mne vyvrhují ven na ulici.

Tabletka pomalu najíždí. Víím, že bych neměl, ale co mám dělat?

Tam stojíš ty. Kouříš. Dáváme se do řeči. Hlavně se družít! Ty se směješ.

Směješ se se mnou. Ne proti mně.

Přichází zajímavé časy.

3. Vstávej

Nech mě prosím se k Tobě přiblížit. Chci Tě poznat. Podržím Tě jen na chvíli, zoufale potřebuju pochodeň.

Svírám Tě v náručí. Nenechávej mě tu samotného. Kolem hromada lidí.

Stiskl jsem Ti ruku. Kolikrát za život tohle člověk zažije? Tak žijoucí touhu a potřebu? Světlo se zhasíná a znovu

rozžíná. Objímám Tě.

Najednou se všude rozhostil klid, nervozita odešla do hospody na hokej a já se cítil zase jako malej jarda.

No tak... Tanči se mnou.

Jen my dva.

Mezi hvězdami dvě komety zapálené sluncem, co září uvnitř.

Zajímalo by mne, jak chutnalo ovoce ze stromu poznání.

Zajímalo by mne, kdo byli staří bohové, kteří museli ustoupit krutému a nelítostnému Hospodínovi.

Kdosi pouštěl cosi a já chtěl pustit tango. Jen pro Tebe a pro mě.

Není to o vášni, je to o úplném podřízení. Tak tiše...

Je teprv čtyři čtyřicet osm.

Už budeš?

Já Tě miluju. ¹

Vlastně ani nevím, jestli jsem tě někdy viděl. Existuješ vůbec někde? Ruka a tělo pána, který má můj život v hrsti. Vzývám tě. Tvůj horký dech, který mě probouzí. Tep tvého srdce, rytmus mého žití.

Díváš se? Pojď. Chytni to moje směšně trapný srdíčko. Jak lvové bijí o mříže!

Viděl jsi někdy Pushing daisies?² Dotkni se mě.

Jsem oběť.

Vůně Tvých vlasů se mi zaryla do vzpomínek, ke kterým se nemůžu dostat. Blížíme se k sobě. Obličej se ve tmě hledají, má tvář přejíždí po Tvé – strniště – struhadlo – defibrilátor, srdce znovu naskakuje, chci vykročit do světa a vykřičet ze sebe tu úlevu, a pak...

Pak se v té spásné tmě nikdy nepolíbíme.

Na jeden orgasmus jsi mě přivedl k životu.

Nebo snad sebe?

Padám

1 <http://www.videacesky.cz/hudebni-klipy-videoklipy-hudba/sixpence-none-the-richer-kiss-me>

2 <http://www.csfd.cz/film/233663-rekni-kdo-te-zabil/>

*po schodech
jako prázdný balón
jako prázdný míč bez duše.
Stále hlouběji a hlouběji, dokud
uvidím Tvůj úsměv a Tvé štěstí beze mne.*

*Představy
střídají
myšlenky
vize
Tebe.
Poslední, co cítím,
je letmá vůně,
kterou si už nepamatuji.*

*Sadistický úsměv.
Hořkost v očích.
Nemilosrdné zastavení
emocí
tepu
slov.*

Mezi molekulami jsou malinkaté mezery. ³Nikdy se nemůžete úplně dotknout nějaké věci. Vždycky mezi váma a tou věcí bude na atomární úrovni mezera. Protože se elektrony atomů navzájem odpuzují. A to je to, co cítíme, když se dotkneme povrchu něčeho.

Cítíme odpor prázdnoty.

Dotknout se, skutečně se dotknout, znamená s tou věcí splynout.

Čili rozložit se.

To znamená trpět.

Judith Malinová kdysi řekla:

Jak si vlastně vybíráme člověka, kterého milujeme?

Kdoví, ale zkuste se tomu vzepřít.

³ <http://www.videacesky.cz/navody-dokumenty-pokusy/vsauce-nemuzete-se-niceho-dotknout>

Patrik Boušek

Malej

[Duté rány. Jedna za druhou, pravidelné staccato. Do malé místnosti vjede na vozíčku postava v atombordelu, nohavice svázané do uzlů, zabouchne za sebou dveře.]

- Č: Dej si čaj.
- U: Díky.
- Č: Zajímaloby mě, kdy to přestane.
- U: Je to strašný. Takový bombardování.
- Č: Tady je dobře. Tady je bezpečně.
- U: Ale jak dlouho?
- Č: Dej si čaj. Ty žaby začaly padat zničehonic. A už nepřestaly. Všechno se to topí v žábách.
- U: Kanály to nezvládají, lodě nemůžou vyplout, žaby umírají a pukají, a když do toho šlápneš, tak ti to napadá do holínek a pořád buch buch buch, eurookna nepomáhají.
- Č: To víš... počasí se zbláznilo.
- U: Copak počasí, ale lidi. Lidi ve vlčích kůžích na cedulích o svobodě pádlují ulicemi, řekami žábích těl, usrkávají z koktejlů s paraplíčkem a tváří se jak na dovolené. Říkám ti, tady přestává veškerá prdel.
- Č: Dej si čaj.
- U: Ty nevidíš ven. Přes tyhle okna nic nevidíš. Věříš, že zdi tě zachrání, ale víš jak jsou silný?
- Č: Jak?
- U: Překvapivě slabý.

- Č: Tyhle zdi tady byly. Tyhle zdi tady jsou. Tyhle zdi tady budou.
- U: Ale ty už tady být nemusíš.
- Č: To, že všechno mám není můj problém. Nemusím se bít. Můžu být v klidu a mít hosty, jako tebe, jen přechodně, samozřejmě, vyženu tě zpátky, víc pro tebe udělat nemůžu.
- U: Žáby mi utáhly kohoutek – nějaká obrovská svině na něm sedí a nepustí ani kapku.
- Č: Dej si čaj.
- U: Nasrat na čaj povídám. Tam venku zuří bouřka a ty tady sedíš.
- Č: Však sousedí taky.
- U: Co blbneš, já jsem taky skoro tvůj soused.
- Č: No však... jen skoro. Říkám... polituju tě, nabídnu ti útěchu, ale zastavit to nedokážu.
- U: Nemáš dost sil...
- Č: Hlava už mi neslouží, srdce mám nějaký pochroumaný... obě ruce jednou levý, jednou pravý, pokaždý jinak, pořád na hovno... ale ono to tak stačí. Lepší, jak být tuhej.
- U: Ty se nebojíš?
- Č: Ale bojím... ale byly tady i horší věci. Jednou to přestane.
- U: Až nás žáby zaplaví.
- Č: Až nás žáby zaplaví.
- U: Až nás žáby zaplaví, nebudeme moct dýchat.
- Č: Ale budeme se potřebovat nadechnout.
- U: Myslíš, že ještě budeme mít sílu vstát?
- Č: Když ne my, tak někdo jinej.
- U: Kurva, mě se tam nechce.
- Č: Hlavu vzhůru. Bojuj...
- U: Já tu hlavu ještě zvednout můžu, já si pamatuju, jaký to je. Ale co ty, až budeš lapat po dechu... jestli srdce bude stíhat čerpat energii do ochablých svalů, aby ses jen trapně neposral v okamžiku své smrti.
- Č: Posral jsem se tolikrát, že už je to jedno. K čemu bude to gesto s bradou vzhůru? Akorát budu po smrti vypadat jak želva s průjemem.

- U: Dutej.
- Č: Celej.
Rozlámanej
Chleba při poslední hostině. Dej si čaj
Měl bys jít, než sem vtrhnou žáby.
- U: Proč?
- Č: Protože když tady budeme dva, umřeme rychleji. Vydýcháme si vzduch dřív. Pokopeme se. Poposereme se. Věř mi... nechceš zažít ten pocit, že se někdo kouká. Že ti nemůže pomoci. Že mu nemůžeš pomoci.
- U: Chtěl bys mi pomoci?
- Č: Možná. V ten okamžik. Až se všechno zbortí, zbudou ty abstraktní hodnoty.
- U: Absolutno.
- Č: Dej si kurva ten čaj.
- U: Absolutně nepřipadá v úvahu.
- Č: Už jdeš?
- U: Měl bych. Připozdívá se... je tam pořád větší a větší tma. Možná vedle bude někdo ochotnej...
- Č: Ti taky jen mluví. Tady každý jen mluví a dělá gesta. Ale tak dobrej čaj nemají.
- U: A byla tam holka a byl tam kůň a na koni chlapec A dívka se mu podívala do očí Byl smutný A kůň taky Kolem se zelenal pole lán na cestě stáli podivné sousoší Vsunula nohu do třmenu chytila se chlapce kolem pasu Lněná košile vlála když ujížděli před bouří...
- Č: To bylo ještě před žábama.
- U: Na tom nesejde.
- Č: Koně došli. A poslední chlapec ve lněné košili se dávil vajíčky ropuch, co spadly z nebe. Ty blitky, co z něho padaly... skoro přesvědčivé.
- U: Já už jsem v prdeli, ale nenechám se šukat žábama. Prosťte ne. Vylezu na vodárenskou věž, a když to nebude stačit, budu tančit po jejich hromadách, trpělivě, derviš absolut. Dupat po té newtonovské kapalině až dokud z abaratu nepřiletí olivová ratolest s holubicí v drápech.

- Č: Ony už tančí po nás. Po našich hlavách. Máme je v barácích, to kvákání je všude. Hovno jim rozumíš, ale víš, že to není mírový poselství. Je jich mnoho! Neuhneš jim, jak jednou prorazí střechu, máš je tam napořád. A dlouho už to trvat nebude. Ony neví, proč to dělají, nikdo to neví, nic z toho nemají, ale prostě to tak je.
- U: Nesmíme dovolit.
- Č: To je naše volba, co si dovolíme. Můžeme klečet a brečet a útrpně a přijímat a osud. Všichni nakonec umřeme sami. Smrti se neubráníš. Svleču se a celej se jim vydám. Blbým žábám. Utopím se v jejich mlíči, budu šťastně hekat pod jejich těly a nechám se klidně rozcupovat. Jim je to jedno. Ony to nevnímají. Proč by to nemělo být jedno i mě?
- U: Měl bych jít, než sem vtrhnou žáby.
- Č: Proč?
- U: Bude na tebe strašnej pohled.

Patrik Boušek

Zoufaláček

Na louce za domem rozkvetlo bodláčí
ty si v něm ležíš ale nic necítíš
už ani bodání od rostlin nestačí
alespoň víš že kolem je zemská tíž

Cítíš smutek že nevíš co cítíš
nevíš co hledáš a pokoj si nedáš
dokud se do svých pastí nechytíš
Do louží studených slz si pak sedáš

Svět na kterém záleží
je daleko odsud
možná je osud
zavřít se do věží

Svět na kterém záleží
je docela blízko
Tam kde si psisko
v tvé náruči poleží

Jedna dvě tři čtyři
barvy hýří
jako netopýři

A tvoje hlava
je pro tebe pravá
i když někdy pokulhává

Z nebe klesá sněhová vločka
přistála na asfaltu
Zavři víčka – okamžik počká
Stopky se drží na startu

Tak klid
Máš čas

Hvorecký/Kane/Chovancová

Ve 4.48 se nic nestane

obsazení

MARK

LOLA

PETER

DOKTOR

začátek – leží na zemi po pádu z vlaku, mrtvej. pak vstane

MARK: kde to kurva jsem? co se mi to... já jsem (mrtvej)...? ne ne ne ne ne tak znovu

už odmala miluju, zbožňuju ježdění na vlacích.

mám takový svůj místečko na hřbitovní zdi kousek za městem (ale upřímně nechápu, kdo jako postaví dráhu u hřbitova, ty chudáci nebožtíci nemaj ani po smrti chvilku klidu - představuju si ty zetlený kosti jak se klepou a rozpadaj... brr). no ale z tý zdi se dá úplně přímá skočit na projíždějící vagón - samozřejmě nákladní, žádněj osobák - a frčet si nocí. frčet a skoro letět. chápeš. prostě le-tíš pod hvězdama. ježiš já sem hulvát. sem se vubec nepředstavil! takže - ahoj, já sem Mark, je mi 25 a sem z tohodle města, narodil

sem se tady.

přichází Peter, jdou chlastat

todle je můj kámoš Peter. spolužák ze střední a tak to nějak koulíme spolu furt. vymetáme bary tady na jižním městě, občas si něco vemem abysme zapomněli, v jak špinavým a smrdutým městě to žijem. ale hlavně - *pijou tu řadu panáků od krajů ke středu* - hlavně hodně chlastáme. a čas od času si nabrnkem i nějakou kočičku.

Mark si všimne Loly

MARK: eh, ahoj, já sem Mark.

LOLA: jo, a koho to zajímá?

LOLA: dělám fóry, netvař se tak tragicky ne. Sem Lola.

vrhnou se na sebe

MARK: To bylo rychlý!

sex

LOLA: eeh, to bylo nějaký rychlý...

OBA: začli si spolu

MARK: seš krásná.

MARK: město je tvor. živočich. dýchá a všechno. muže tě sežrat. proto nikdy nejezdím metrem, jenom vlakem, pěkně nad zemí.

LOLA: hrozně chlastáš.

MARK: snažim se utýct.

LOLA: před čím? přede mnou?

MARK: ne. ty seš to nejhezčí v mym životě.

LOLA: stalo se něco?

MARK: nic. je mi divně jenom. mam pocit že sem nased na houpačku.

LOLA: houpačky jsou přece prima.

MARK: no. jo. asi jo.

LOLA: hrozně makal, hrozně chlastal. Mark je hroznej perfekcionista, ale to na něm miluju. miluju to i když vidim, že se ničí. nikdy neni spokojenej, nikdy mu nestačí dobrej výsledek. musi to bejt nejlepší, šeccko co dělá. těch několik týdnů, co spolu sme, maká nějakých 18 hodin denně a furt má pocit, že to je málo. že je blbej, nešikovnej, nevím. já nedělám

nic a taky je mi dobře. kapesný od našich stačí. na školu seru, ale to jim samozřejmě neřikám.

ahoj brouku

no jak říkam. přijde domů a umře.

musíš zvolnit, lásko, šetřit se. pojedem na vejlet?

VOICEBAND: šílenství je, když ztratíš kontakt s realitou. propad. výšky a propady a výšky. několikrát denně. když neumíš docenit svoje výsledky, který stačí. uvědom si, že nejsi bůh. miluju tě. miluju tě. miluju tě.

MARK: já už kurva nevím jak dál. nemůžu spát a nemůžu vstát. dýcky sem vstával na první zadrnčení budíku a teď se musím silou vykopávat z postele. bojím se, že přestanu moct pracovat. že mě to vyřadí. že muj nákladní vagón odfrčí beze mě. bojím se toho. bojím se. sebe.

PETER: dáme ňákej jižák?

MARK: jo.

PETER: co je, kámo?

MARK: dáme ňájek jižák.

PETER: tak se mně to líbí!

Lola chce doma Marka obejmout, on ji odstrčí, pak si to sám vyčítá, ale nemůže prostě

Mark pracuje - píše, čte, hledá v knihách, píše, trhá papír, až do zoufalství

DOKTOR: tak copak vás trápí, Marku. povídejte, no jen mi to řekněte, no.

no?

no?

ale prosím vás, tady se nemusíte ničeho bát, jako mezi přáteli.

no?

MARK: cejtím se na vosumdesát. sem unavenej. nemyslí mi to. plazím se ulicema jako kretén. cejtím prázdnotu. prázdnotu. nic jinýho než zkurvený nic. todle špinavý město mi padá na hlavu. umřu pod jeho troskama.

- DOKTOR: a jak se cítíte teď, Marku, v tuhle chvíli?
- MARK: zatraceně nasraně.
- DOKTOR: *zapisuje si*
nálada: „zatraceně nasraná.“
dobře dobře. a pročpak to podle vás tak je?
- MARK: no to mi snad máte říct vy. já to nevím. nevím. nejhorší je to ráno. pak odpoledne. a úplně nejhorší je to večer, protože nemůžu usnout. a pak usnu nebo taky ne a je ráno a to je nejhorší. přežívám. teda spíš chcípám zaživa.
doktor vysype z kapes pláště desítky pilulek
- MARK: oukej, jdem do toho, dáme si ty drogy, dáme si tu chemickou lobotomii, odříznem vyšší funkce mýho mozku a možná pak budu o trochu víc schopnej života, co.
láduje se léky
- DOKTOR: nic se odřezávat nebude. bude vám líp.
- MARK: jak mi muže bejt líp na tomhle světě
když nebudu schopnej pracovat
myslet
- DOKTOR: ale prosím vás, Marku, budete schopný pracovat a budete schopný myslet.
- VOICEBAND: Sertralin
Zoloft
Citalopram
Zoloft
Zopiclon
Zoloft
Melleril
Zoloft
Oxazepam
Zoloft
Lofepramin
Zoloft
Alprazolam
Zoloft
Zoloft
Zoloft

- PETER: co s tebou je, kámo, vypadáš jak chodící mrtvola. haha. pod to přechlastat.
- MARK: nemůžu.
- PETER: jak jako nemůžeš, jasně že můžeš, já ti říkám, že můžeš. na.
- LOLA: přišel domu úplně ožralej, úplně na sračky. zblbl celý vo-bejvák.
- todle už nedám.
- hele, já vím, že si vo mně myslíte, že sem kurva. jo, vopustila sem ho. nemohla sem se na to už dívat, jak ho to ničí. v noci řval ze spaní. škubal sebou. nechtěl se mnou ani spát. nejed. to fakt nešlo. sem se měla nechat taky vodrovnat nebo co jako. nejsem masochista do prdele!
- DOKTOR: tak povídejte, Marku, jak se dnes cítíte?
- MARK: posraně.
- DOKTOR: cítíte nějaké zlepšení?
- MARK: děte se vycpat.
- MARK: běž do prdele, káčo. do prdele. a nejvíc ze všeho bych měl jít do piče já. Bože, a ty seš čurák za to, cos mi proved. kams mě to dostal. vysrala se na mě. rozpadám se. v noci, když teda jako konečně usnu, se mi zdá, že mi z těla odpadávají kusy masa a k nim se sbíhají krysy na sváčku. nemyl sem se už několik dní. zkoušel sem to, nezvládnou to. smrdím už aji sám sobě. chčípnu tady pod vopadanou omítkou nebo už nikdy nenapišu ani písmeno, což je ještě tisíckrát víc v píči.
- MARK: sem sám.
- DOKTOR: vždyť máte mě, Marku.
- MARK: vy nejste můj kámoš. vy ste doktor.
- DOKTOR: a co Peter?
- MARK: to je idiot. má v tý hlavě nasráno. má tam jenom starý zapá-chající plesnivý hovna.
- DOKTOR: nemáte trochu přehnané nároky na přátele, Marku?
- MARK: sem k ničemu. nezvládám běžnej provoz. nepracuju, jenom čumím do zdi. hodiny a hodiny jenom čumím do zdi. to není moc produktivní činnost.
- DOKTOR: a čím je to vina, Marku?
- MARK: moje. čím asi jiná.

já sem zplynoval židy
 já zabil kurdy
 já sem bombardoval araby
 je to moje vina. jenom moje.
 DOKTOR: *dá mu další várku léků*
 MARK: asi ty sračky začly působit
 muži vstát
 už se nebojím že skočím pod vlak
 Lolo!
 muži pracovat
 jo
 muži pracovat
 už sem dobrej
 jo
 ta chemická lobotomie má cosi do sebe
 antidepressiva třetí generace
 jo
 muži pracovat
 neskočím pod vlak
 neskočím pod vlak
 muži pracovat
 jo
 antidepressiva třetí generace
 ta chemická lobotomie má cosi do sebe
 jo
 už sem dobrej
 muži pracovat
 jo
 muži pracovat
 Lolo!
 už se nebojím že skočím pod vlak
 muži vstát
 asi ty sračky začly působit
 stihnu svůj vlak
 hřbitovní zeď. muj projíždějící nákladní vagón.
 frčet si nocí a skoro letět. prostě letět pod hvězdama.

VOICEBAND: konečně
nejnebezpečnější je ztratit pocit strachu
wikipedie. strach je emoce, vznikající jako reakce na hrozící
nebezpečí. doprovázejí ho neurovegetativní projevy, zpravidla
zblednutí, chvění, zrychlené dýchání, bušení srdce, zvýšení
krevního tlaku, někdy husí kůže. jde o normální reakci
na skutečné nebezpečí nebo ohrožení, která má jedince připravit
na útěk, únik nebo obranu. strach motivuje k vyhnutí se
nebezpečí nebo k útěku před ním. kde to není možné, tam
se často strach mění na agresi.

světlo pomalu slábne do úplné tmy.

Markův výkřik do tmy.

Anna Chrtková

Pochybuji, že někdo vůbec ještě někdy padne kromě vlád

Diváci vchází do prostoru. Je to pár židlí dost těsně vedle sebe. Nejsou namířeny jedním směrem. Všude kolem je tma, světlo míří na židle. Nemají moc, maximálně dvacet. Usazují se. Dlouhou dobu nic, ticho. Lidé jsou oslněni světlem, mžourají do tmy, která je všude kolem nich.

ZLEVA:

ZPRAVA:

ZEZADU:

Z VRCHU:

Podívejte se doleva

podívejte se doprava

ohlédněte se.

Mám neviditelné loutkové divadlo. Vytvořila jsem ho na základě subatomárních částic, tzv. kverků. Kverky jsou nejmenší známé částice, ze kterých se skládá hmota. Jste z nich vy. Je z nich hruška, co padá na zem, je z nich tato místnost, dýcháme je. A já jsem si z nich vytvořila loutkové divadlo.

Podívejte se.

Diváci se nemají na co koukat, tak se (předpokládám) dívají za hlasem, který vychází někde seshora. Třeba.

ZEPŘEDU: Že ho nevidíte? Nedívím se vám. Ono totiž ani polohu atomů nemůžeme změřit úplně přesně, takže obraz bude vždy rozostřen, a toto omezení nelze nijak obejít. Dále z něj vyplývá, že čím menší rozostření chceme, tím větší hybnost světlo musí mít. Protože ale mluvíme o rozostření menším než velikost atomu, tak minimální frekvence hybnosti fotonů musí být 10 na osmnáctou herců. Nejvyšší frekvence je ale řádu 10 na čtrnáctou herců, Z ČEHOŽ PLYNE, ŽE VIDITELNÝM SVĚTLEM JE MOŽNÉ POZOROVAT POUZE OBJEKTY, KTERÉ JSOU 10 000KRÁT VĚTŠÍ NEŽ ATOM. A kverk je dokonce ještě mnohem menší než atom. *Zní to jako přednáška, mluvčí neúprosně valí do lidí.*

TAK RŮZNĚ ZE STRAN: Z toho plyne, že pod viditelným světlem moje divadlo vidět nemůžete. A co pod neviditelným světlem? A přemýšleli jste už nad tím, že vy se skládáte z viditelným světlem neviditelných částic? Tím pádem jste sami neviditelní. Pořádně se prohlédněte. *Mluvčí prochází okolo diváků.*

ZLEVA: Vidíte se?

ZPRAVA: Vidíte se. Možná jste neviditelní pod neviditelným světlem. Možná je to celé jen taková smyčka, koloběh. Ale jediným faktem je, že moje kverkové divadlo vidět nemůžete. Dokonce nemůžete ani teoreticky zjistit jeho pohyb. Nevíte, kolik je v něm postav, prvků. Jen pár z vás ví, že mé kverky mají svou podivnost, půvab, krásu, antičástici i pravdivost. A je tu snad někdo mezi vámi, kdo to ví? Trajektorii těchto částic znám jen já.

ZEZADU: Ale abych vám nekřivdil. Snažíte se to zjistit, *chcete* to zjistit. Ale na co že jste to vlastně přišli? A přišli jste na to vy? *Mluvčí se nechá spatřit – nakloní se k někomu blíž. Víte to vůbec?*

ZEPŘEDU: Neurčitost polohy krát neurčitost hybnosti se přibližně

rovná Planckově konstantě.

Intenzita se rovná kvadrátu výšky.

Energie fotonu E se rovná Planckově konstantě h krát frekvence f .

Vlnová délka se rovná Planckově konstantě vydělené hybností.

Celková energie amplitudy pravděpodobnosti se rovná minus Planckova konstanta vydělená dvě pí na druhou lomeno dva krát hmotnost částice krát dé na druhou krát amplituda pravděpodobnosti lomeno dé krát i na druhou plus potenciál amplitudy pravděpodobnosti.

Ticho. Ať to lidem dojde, že nevědí nic. Ani to, co by mohli vědět.

ZPRAVA: Podívejte se doleva

ZLEVA: Podívejte se doprava

Pořád mě sledujete, i když nemusíte. Asi vás mé neviditelné loutkové představení vážně baví. Moje loutky jsou z kverků. Občas kladně, občas záporně nabitých. Mé kverky jsou hranicemi současných experimentálních možností, jsou malé 10 na -18 metrů. Díváte se tedy na to nejvíc hraniční experimentální divadlo, neviditelné divadlo.

ZLEVA: Vidíte mě? *Slova jsou okamžitě navázaná na předchozí repliku.*

ZEPŘEDU: Pojdme si dát ještě trochu teorie, ať skutečně víte, o co jde. Kverky jsou součástí atomu, který se na základě Schrodingerovy rovnice skládá z elektronů, které nejsou popisovány jako hmotné body, ale jako vlnové funkce definující pravděpodobnosti výskytu elektronu v různých místech prostoru. Spolu s Heisenbergovými relacemi neurčitosti to znamená, že elegantní pravidelné eliptické dráhy Bohrova modelu byly opuštěny a nahrazeny neostře definovanými oblastmi, ve kterých se elektron s určitou pravděpodobností nalézá, tzv. orbitaly.

ZPRAVA: Mezi atomy, ale i kverky také působí silná síla – až do vzdá-

lenosti 10 – 15 metrů. A tedy tato síla působí mezi vším co je okolo vás. Na koho svou silnou silou působíte vy? A na co působí svou silnou silou třeba váš syn?

ZEPŘEDU: Já jsem z kverků, vy jste z kverků. Snažíte se moje kverkové divadlo nazvat, dát mu tvar, ale stejně nakonec skončíte jen u jisté pravděpodobnosti. Vy nejste schopni ho vidět, poznat. Pár lidí alespoň tuší, ale nikdo, NIKDO doopravdy neví. Nepozná ten zážitek z mé skvělé divadelní hry. Majstrštyku mezi majstrštyky. Ten zážitek z ní mám jen já. Vyplývá z toho jedině. Já na vás působím svým neviditelným divadlem.

ZLEVA: Podívejte se doleva, podívejte se doprava.

ZEZADU: Nahoru.

ZHORA: Dolů.

Ticho.

Fungujete přesně podle plánu.

ZEZADU: *mluvčí se znovu nechává spatřit* A kdo jsem já? Jsem loutkář. Hraju si se svým neviditelným divadlem, ovládám ho a nutím jeho jednotlivé části pracovat přesně podle scénáře. Jde to snadno. Jsem vládce, sice jednou padnu, ale nahradí mě jiný. Vy zůstáváte. Jste masy, vytvořené z neviditelných částíček, jste neviditelní. Nevidíte, co je mezi vámi samými.

už ho zase nevidíme

Nevidíte co je mezi vámi a mnou.

ZEPŘEDU: Podívejte se na mě.

POZNÁMKA:

Umístění replik jednotlivých stran není nutné dodržet přesně stejně (až na první tři repliky) – to, že strana a slova ke konci nesesdí, může (ale nemusí) být cílené.

Ondřej Kraus

Nevyřčeno

Dvě židle stojí na scéně opěradly opřenými o sebe... Jinak je scéna zcela prázdná.

K levé židli z pohledů diváka přichází dívka oblečena v jednoduchých šatech a sedá si. K pravé židli z pohledu diváka přichází mladý muž oblečený do tmavých kalhot a bílé košili a sedá si.

Jakoby oba dva něco očekávali. Něco „visí“ ve vzduchu. Podle jejich výrazu očekávají radost. Nebo bolest...

-HUDBA-

ONA: Chceš něco říct?
 ON: Ano... už dlouho... ano.
 ONA: Aha... (*nádech naděje ve tváři*)
 ON: Jo... (*jakoby bez dechu*)

pauza plná otázek, které nejsou vyřčeny. Touha toho tolik povědět a strach... strach TOHO tolik povědět. skáčou si do řeči

ONA: Víš... no...
 ON: No... víš...
 ONA: Já... ty...
 ON: Ty... já...
 ONA: Tak...
 ON: Tak?

Společně

ONA: Ráda!

ON: Rád!

Chvilé napětí, která roste do výše a je posléze zahozena smíchem obou mladých lidí.

Herci jakoby náhle našli společnou nit a vzájemně se pocitově a za pomoci replik doplňují.

ON: Už zatraceně dlouho...

ONA: ...se Ti snažím říct...

ON: ...takovou „pitomost“ a...

ONA: ...a zároveň tíživou...

ON: ...ale nádhernou

Společně

OBA: VĚC!

Pauza

ONA: *(vstane, téměř pro sebe)* Jakou?

ON: *(vstane, téměř pro sebe)* A ty?

Ticho. (možná hudba)

ONA: *(krok, možná dva)* Já tě...

ON: *(krok, možná tři)* Já tebe...

Pauza. Napětí. Smích. Radost. Stesk... „a co dál?“

Stejná hra jako dříve. Doplňují se.

ON: Už dlouho...

ONA: ...Ti chci říct...

ON: ...jak strašně rád...

ONA: ...Jak strašně ráda...

Střih (možná hudba). Uvolnění.

ONA: *(k divákům)* Nikdy jsem tu větu nedokončila, ač jsem moc, opravdu moc chtěla. On byl v mnoha věcech tolik podobný ostatním, tedy těm co jsem poznala dříve. Egoista, romantik, milovník a hňup. Strašně mě tím vytácel. Lump jeden vokatej! Ale když jsme byli sami, když jsme byli sami sebou, tak jsem se cítila jako anděl, který od Boha dostal nová a zářivá křídla! Jen vzlétnout jsem s nimi nemohla.

Mohla jsem se jen smutně dívat k nebi, jak jiní létají. Nikdy jsem tu větu nedokončila...

ON: (*k divákům*) Nikdy jsem jí neřekl úplnou pravdu! Prostě jsem to nedokázal, když se na mě těma svýma velkýma očima podívala! Nikdy jsem neřekl - Mám Tě rád! Pohledem snad. Pohledem pod maskou přítele. Pohledem pod maskou kamaráda. Přestože jsem se v její přítomnosti cítil jako anděl, co byl obdarován Bohem a dostal nová a blyštivá křídla! Jen vzlétnout jsem s nimi nemohl. Mohl jsem se jen smutně dívat k nebi, jak jiní létají. Nikdy jsem jí nedokázal říct úplnou pravdu...

OBA: Asi tomu chyběla společná věc. Společná myšlenka. Společný pocit...

Oba se toužebně podívají vzhůru, jakoby k nebi...

Jana Mrázová

Mysli pozitívne kurva!

Neznášam telefonovanie s mojou mamou. Že kedy plánujem rodinu? Krava. To sa ma fakt nemohla spýtať nič iné. Určite sa ma na to dnes budú zas všetci pýtať. Ja mám vyššie ciele ako rodina a stretávanie sa so starými priateľmi. Sorry, ale aby som sa stretávala s nejakým podradnými ľuďmi, ktorý nemôžu pozitívne ovplyvniť môj život? Zas neviem, kde mám čierne pančušky. V tomto byte nemôžem nič nájsť. O tom to všetko je, o tom s akými ľuďmi sa stretávam. Ak sa stretávam s úspešnými ľuďmi, som úspešná. Ak sa stretávam s nulami, som nula a v živote nič nedosiahnem a bude zo mňa obrovské hovno. Do riti, kde sú tie pančušky? Číže prvá vec, ktorú by som mala spraviť, je začať stretávať sa s úspešnými ľuďmi. Srať na svojich priateľov! Na čo sú mi? Aby ma ešte viacej potopili svojimi depresiami? Sú úplne zbytoční. Čo v živote dokázali moji priatelia? Majú rodinu? Majú deti? Uáááá. Bože prečo sa s nimi idem stretnúť. Och mami, ty ma tiež vieš prehovoriť na všetko, že aby som sa vyvetrala. Ktorý debil toto zorganizoval? No jasné Klára, ona bola vždy proaktívna hus. Hej dobre, boli sme najlepšie kamarátky, vlastne ona si asi myslí, že ešte sme.

Kurva, kde sú tie pančušky? Aha tu, sú. Kto ich dal do tohto šuplíka? Dobre, viem, že tu bývam len ja. Ale

neznášam, keď mám vo veciach chaos. A teraz nájsť tie červené šaty. Klára bude mať ako vždy nohavice, keď je po troch deťoch. Och deti. To má asi polovica ľudstva, nie? Čo ešte moji priatelia okrem prebalovania robia? Cestujú? No dobre, cestovanie je fajn, ale ak chodia na last minútové dovolenky, tak to je fakt obrovský úspech! Čo ešte? Pracujú vo firme, kde sú poukladaní ako v králikárni? Každý deň osem hodín dookola, stále tá istá nudná práca. To je život? Ja všetkým ukážem, čo je to život a čo v živote dokážem!

Samozrejme najskôr musím nájsť tie šaty. Aha tu sú. Kedy som ich mala oblečené? Sú nejaké pokrčené. Ožehlím ich a všetko bude tip top. Určite sa všetci poskladajú z toho, ako vyzerám. Proste budem optimistická a krásna ako vždy. Priatelia sú zbytoční. Zabíjam s nimi čas. Za ten čas, čo s nimi pijem kávu alebo víno, môžem pracovať. Ešte stále som neposlala ten životopis, nevadí, pošlem ho zajtra. Môžem svoj čas využiť zmysluplnejšie. Môžem športovať alebo meditovať. A to je úžasné, pretože potom sa moje telo uvoľní a ja sa budem ešte viac milovať. Ammmmm... Neskutočne ma táto meditácia uvoľňuje. Cítim sa taká pokojná, nenadávam, usmievam sa. Ammmmmmm.

Ale zas nestíham. Dobre, hlavne klud a nestresovať. Je to len blbá stretávka, kde budú všetky tie priblížené ksichty. Áno, bude tam aj Milan, ale ten už je predsa dávno ženatý. Kurva, každý je už ženatý! Dýchaj, prežijem to. Dám si pár pohárov vína a pôjdem domov. Au, neznášam túto hlúpu žehličku. No aspoň, že som si tie šaty nepripálila. Vyzerajú dosť dobre. Dám si k nim asi tento čierny náhrdelník. Neviem, vyzerá to tak divne. A k tomu si vlastne nemôžem obuť lodičky. Dobre namiesto čiernych pančušiek dám telové a k tomu lodičky, to bude fajn. Hovorí sa, že s priateľmi sa môžem zabávať. Ale veď na svete je toľko ľudí! Stačí prísť do nejakého baru a tam hneď niekoho spoznám! A spoznám takých ľudí, ako som ja! Ľudí, čo majú vyššie ciele. Kde sú zas tie lodičky. Už ma to fakt šťve. Najhoršie je stretávať sa každý týždeň v rovnaký deň s tými istými ľuďmi. Sedávať v tom

istom bare a pozeráť sa na tie isté ksichty, ktoré nepreukazujú ani náznak intelektu! Na tých neinteligentných chlapov, ktorý vám očumujú kozy a zadok a nič iné nevidia, pretože ich ženy sú už po všetkých pôrodoch vyťahané.

Potrebujem niečo lepšie. Samozrejme ja neznášam tie zlatokopky, tie malé kurvičky, ktoré sa omotajú okolo bohatých chlapov a myslia si, že im patrí svet. Sú slobodné? Nie sú. Sú len majetkom toho chlapa a priživujú sa na ňom ako také parazity. Ešte make-up, ale zas neviem, kde mám púder. Nestíham, nikdy nič nestíham. Tiene, fialový? Nie to vyzerá divne.

Môj život bude úplne iný. A v podstate je! Nevieť, prečo vravím bude, keď už je. Všetky knihy o šťastnom živote hovoria, že mám myslieť v prítomnosti. Takže môj život je úžasný.

Dobre, nie je. Kurva! Áno ja si to stále len nahováram. Kurva. Ammmmmmmmm. Medituj, medituj, dýchaj a všetko bude dobré. Ammmmmmm. Ja si to len nahováram, že už som niekde vyššie. Že už som dosiahla to osvietenie a svoje ciele. Ale idem k nim veľmi pomaly. A strašne ma to sere! Strašne ma sere, že k nim idem pomaly! Sere ma, že to prostě nedávam. Ale ja vám všetkým ukážem. Ja vám ukážem. Ukážem! Ja sa už s vami nemôžem stretávať! Brzdíte ma! Brzdí ma, že sa s vami stretávam v tom istom podniku každý piatok! Sere ma to! Ja vás už nemôžem vidieť! Už sa musím stretávať s úspešnými ľuďmi a nezabíjať s vami čas. Ja potrebujem byť úspešná! Chápete, čo to je slovo úspešná? Veď ja vám ukážem! Ukážem vám kto som a že vás vôbec nepotrebujem! A dnes vám to poviem. Áno poviem vám to.

(zvonenie telefónu)

Áno? Ahoj Klári. V Alfe ako každý piatok? Jasné, aj ja sa na vás teším. Papík.

Kurva!

Dagmar Říhová

Spáč v úvalu

Na scéně se potkávají Básník, Mafián, Spáč, Telefonista, Kamarádka, Záznamník. Upravují se a připravují do role. Spáč s Kamarádkou vsází sportku, s Mafiánem uzavírá obchod, s Básníkem debatuje. Telefonista zmateně chodí kolem. Spáč jde pozdě v noci spát.

Budík.

Nic.

Budík.

Nic.

Telefon.

Krásné dobré ráno. Je sedm třicet dva, dovolali jste se do hlasové schránky. Dnes bude nádherné počasí! Již teď můžeme vidět, že je venku velmi slunečno, ano, místy však máme zataženo. Nuže, po celý den se budou vyskytovat mírné přeháňky, místy silné bouřky, ale bude i jasno až polojasno. Déšť očekávejme především ráno, dopoledne, odpoledne a večer, naopak sluníčko bude svítit celý den, občas i pod mrakem. Teploty během dne stoupnou až k pětatřiceti stupňům Celsia, ale hrozí i prudké celodenní mrazíky, sníh jen ojediněle. Od rána do večera se bude tvořit mlha, která však může každou chvíli opadnout. Bio zátěž je pro dnešek 1-3. Je sedm třicet tři, dovolali jste se do hlasové schránky. Chcete-li si poslechnout Mozarta, stiskněte jedničku. Chcete-li si poslechnout Bacha, stiskněte dvojku. Chcete-li si poslechnout Martinů, stiskněte trojku.

Stisk.

Vybrali jste si číslo 2. Přejeme příjemný poslech.

Hudba.

Budík.

Nic.

Budík.

Nic.

Telefon.

Krásné dobré ráno. Je sedm padesát osm, dovolali jste se...

Ehm. Pardon. Pardon, já nerad ruším, ale já bych hrozně rád chtěl, pardon já bych chtěl, pardon, já jsem chtěl...

Dovolali jste se do hlasové schránky. Dnešní program univerzitního kina Scala je krátký dokumentární film Padesát odstínů svědčí o problematice kožních infekcí, zaměřeno především na ekzémy a opary. Vstupné dobrovolné. Začátek v 17:00 před hlavním programem. V divadle se dnes nehraje nic. Opakuji, divadlo dnes není.

Ehm... pardon. Já myslel, že bychom jako mohli. Že bych se vás zeptal, já vím, že asi teď ještě spíte. No. Napísal jsem totiž báseň, takové jedno malé dílko. Myslel jste, že bych vám ho mohl přečíst.

Já asi rovnou začnu, že?

Moře.

Skláním se nad něžným úbočím,
co točí se do smyčky svých snů.

Na každou myšlenku, kterou si -

Chcete-li zanechat vzkaz, vyčkejte na zvukový signál.

Aha.

Moře.

Skláním...

Píp.

Moře.

Skláním se nad něžným úbočím,
co točí se do smyčky svých snů.

Na každou...

Píp.

Děkujeme za váš vzkaz. Je osm nula jedna. Chcete-li si poslechnout Rolling Stones, stiskněte jedničku. Chcete-li si poslechnout Erica Claptona, stiskněte dvojku. Chcete-li si poslechnout. Chcete-li si poslechnout. Chcete. Chcete. Chcete-li si poslechnout Beatles, zmáčkněte trojku.

Naštvaně všechno pomačká.

Vybrali jste si číslo 3. Přejeme příjemný poslech.

Hudba.

Budík.

Nic.

Budík.

Nic.

Telefon.

Krásný dobrý den. Je osm dvanáct, dovolali jste se do hlasové schránky.

Dobrý den. Já. Ehm... No víte, totiž. Dobrý den. Já jsem vám teď volal, vy jste si toho možná ještě nevšiml, ale prosím vás, já jsem v té svojí básni udělal spoustu změn. Třeba například ten začátek, víte?

Dnešek je ideálním dnem pro lov ryb. Třináctý březen se mezi rybáři označuje jako zlaté rybí prasátko. Pstruzi plují proti proudu a tvoří velká hejna, ze kterých si vybere každý, prostě každý! Jejich šupiny hází odlesky, které jsou patrné již ze vzdálenosti půl kilometru.

Mě napadlo, to sklánění, to je jako dost málo. Že by tam mělo být „ohýbám“. Ohýbám se nad něžným úbočím, jenomže je to zase takové dlouhé. Je to strašně dlouhé! Je to takové neforemné! Násilné, násilnické, znásilněné, násilněné, poslantané! Je to odporné!

Pstruha můžete udělat v troubě na másle, předehtujete si troubu na 200 stupňů a posoleného pstruha s máslem ve vykuchaném břišku vložíte dovnitř, necháte asi třicet minut péct a poté vyndáte.

Nemám talent, nemám talent, nemám nic! Chce se mi ze sebe zvracet.

Pstruh obsahuje velké množství vitamínu A a vitamínu B1, fosforu, vápníku a železa. Dále je velmi bohatý na omega mastné kyseliny a to prospívá našemu srdíčku.

Je to k ničemu, já. Prosím, nezlobte se, já už nebudu psát. Nikdy nebudu psát. Už nenapíšu ani čárku, věřte mi, prosím. Pardon

Nuže nemeškejte a vydejte se na lov ryb, na rybolov! Je osm patnáct, dovolali jste se do hlasové schránky. Chcete-li si poslechnout Mši Jana Jakuba Ryby, stiskněte jedničku. Chcete-li si poslechnout Rybo má, já stůňu, stiskněte dvojku. Chcete-li si poslechnout Mám jednu rybu dlouhou, stiskněte trojku.

Zavěsí.

Budík.

Nic.

Budík.

Nic.

Telefon.

Krásný dobrý den. Je deset čtyřicet pět, dovolali jste se do hlasové schránky. Dnes je to přesně třicet sedm let od úmrtí Jana Patočky a dvanáct let od úmrtí Hanse-Georga Gadamera, samozřejmě kromě velké spousty dalších. Patočka i Gadamer byli velcí filosofové.

Tak hele. Poslouchej mě, ty voprejsklej přizdisráči! Máme tu poněkud menší změny! Zítřek neplatí, ty prachy máš donýst už dneska! Kde je seženeš, je mi fuk. Do dnešního poledne máš zaplatit dvě... toho dva... dvou a půltýho miliona! Šéf řekl dead line, tak to znamená dead line!

Oba byli fenomenologové a žáci Martina Heideggera. Fenomenologie je filosofický směr, který zkoumá věci, ne ve své hluboké podstatě ale tak, jak se samy člověku ukazují v jeho vlastním vědomí.

Prostě když nedoneseš ty prachy dneska do 12:00 na trojku v přístavu, tak seš do minuty mrtvej!

Chcete-li zanechat vzkaz, vyčkejte na zvukový signál.

Píp.

12:00 dnes...

Píp.

Děkujeme vám za váš vzkaz. Je deset čtyřicet devět. Chcete-li si poslechnout...

Zavěsí.

Budík.

Nic.

Budík.

Nic.

Telefon.

Krásný dobrý den. Je jedenáct nula šest, dovolali jste se do hlasové schránky.

Kamaráde, to nepochopíš!

Dnes zbývá už jen 285 dní do Vánoc, konkrétně do 24. 12. 2015, tedy Štědrého dne.

Cože? Co to tam máš za blbost?

Do Vánoc roku 2016 zbývá od tohoto dne 651 dní.

Co to tam máš za blbost? Prosím tě, my jsme fakt vyhráli, my jsme tu sportku vyhráli! Ááá!!

Do konce vlády Miloše Zemana zbývá 1090 dní.

Prostě máme pět melounů! Když si to rozdělíme, dva a půl já a dva a půl ty! Kamaráde, to jsou prachy!!

Chcete-li zanechat vzkaz, vyčkejte na zvukový signál.

Ježíš dělej!

Píp.

Prachy, máme prachy! Akorát je musíme vyzvednout teď! Ve dvanáct dneska zavíraj. Kámo, makej!! Čekám tě před poštou.

Píp.

Děkujeme vám za váš vzkaz. Je jedenáct nula sedm. Chcete-li si poslechnout Herbie Hancocka, stiskněte jedničku. Chcete-li si poslechnout Milese Davise, stiskněte dvojku. Chcete-li si poslechnout Charlieho Parkera, stiskněte

te trojku.

Cože??

Stiskněte prosím tlačítko.

Vybrali jste si číslo 1. Přejeme příjemný poslech.

Hudba.

Ty seš ujetej!

Budík.

Nic.

Budík.

Spáč vstane. Pustí záznamník.

Krásný dobrý den. Je jedenáct padesát. Máte tři nepřečtené vzkazy, chcete-li je přehrát, stiskněte jedničku. Chcete-li je smazat, stiskněte dvojku.

Stisk.

Gratulujeme, úspěšně jste smazali všechny nepřečtené vzkazy. Nemáte žádné nové vzkazy. Chcete-li si poslechnout Tokens, zmáčkněte jedničku. Chcete-li si poslechnout...

Vybrali jste si číslo jedna. Přejeme příjemný poslech.

Adam Steinbauer

Nový svět

Obchodní centrum

PRODAVAČKA: Dobrý den. Věrnostní kartičku máte? Chcete si ji založit? Děkujeme. Hezký den. Nashledanou. Dobrý den. Věrnostní kartičku máte? Chcete si ji založit. Máte bezkontaktní? Děkujeme. Hezký den. Dobrý den. Věrnostní kartičku máte? Chcete ji založit? Tady, prosím, podpis. Děkujeme. Hezký den. Dobrý den. Věrnostní kartičku – založit – ujeme – sleďanou. Dobrý den. Věrnostní kartičku máte? Chcete založit? Děkujeme. Hezký den. Nashledanou. – den – máte – ložit – sleďanou – brýlen – kartičku – ne – ano – ne – ne – ano – jo – jo – sleďanou... Brýlen – prosím – nashlednou – en – m – u – brou –
Přichází ředitel.

ŘEDITEL: Tak jak to jde?

PRODAVAČKA: Věrnostní kartičku máte?

ŘEDITEL: Žádný problém?

PRODAVAČKA: Hezký den.

ŘEDITEL: Vnímáte mě?

PRODAVAČKA: Ano, ano.

ŘEDITEL: Jak to jde?

PRODAVAČKA: Dneska hoňka.

ŘEDITEL: Co budete dělat o víkendu?

PRODAVAČKA: Pracovat.

ŘEDITEL: Ach, tak. Že vám od toho nedají chvíli pokoj.

PRODAVAČKA: Ale mě ta práce baví.

ŘEDITEL: To je dobře! Pracovníků jako vy není nikdy dost.

Přichází další zákazník.

PRODAVAČKA: Dobrý den. Věrnostní kartičku máte? Chcete ji založit? Hezký den. Nashledanou.

Zákazník odchází.

ŘEDITEL: Jakou máme tržbu?

PRODAVAČKA: Ale ano.

ŘEDITEL: Slušnou?

PRODAVAČKA: Ujde to.

ŘEDITEL: Tak jen nezlenivět!

BEZDOMOVEC: Paní, prosím vás pěkně, neměla byste pět korun na housku? Nemáte pět korun na housku? Pane, měl byste pět korun na housku? Nemáte, prosím, pět korun na housku? Nemáte – Prosím – Prosím vás, paní, – pět korun – Nemáte pět korun na housku? A neměl byste ještě třicet korun na maslo? Prosím vás pěkně, měl byste pět korun na housku?

Přichází policista.

POLICISTA: Tak, co se to tady děje?

BEZDOMOVEC: Měl byste, prosím, pět korun na housku?

POLICISTA: A co takhle pracovat? To se vám nechce?

BEZDOMOVEC: Pane, prosím vás, já jsem nešťastný člověk.

POLICISTA: Tak si běžte vydělávat a neotravujte tu lidi.

BEZDOMOVEC: Ale vždyť já si tady vydělávám.

POLICISTA: Tak si běžte vydělávat ven. A prací, ne obtěžováním!

Přichází ředitel.

ŘEDITEL: Nějaký problém?

POLICISTA: Ale ne, jen drobnost.

BEZDOMOVEC: Prosím vás, pane, neměl byste dvě stovky??!

ŘEDITEL: A pracovat by se vám nechtělo?

BEZDOMOVEC: Ale já pracoval!

ŘEDITEL: Tak se k tomu vraťte. Odvedte ho, prosím vás, pryč, vyhání mi zákazníky.

POLICISTA: Tak jdeme.

BEZDOMOVEC: Ale já nic špatného neudělal!

ŘEDITEL: Podívejte se, tak třeba já. Já jsem tvrdě pracoval již od gymnázia. V maturitním ročníku jsem si za vlastní peníze pořídil automobil, a teď mi patří tohle všechno. Má na to

každý, jen je někdo zkrátka pracovitější a někdo laxnější. Vezměte si z toho ponaučení. Třeba se za pár let setkáme na stejné pozici. Třeba vás setkání se mnou inspiruje. Tak nezahlávejte, nežebrejte, a vydělávejte.

BEZDOMOVEC: Ale já jsem vydělával!

ŘEDITEL: Zřejmě málo. Kdybyste pracoval tolik jako já, dokázal byste si vytvořit finanční rezervu a neskončil byste na ulici. Víte co? Začněte registrací na pracovním úřadě. Pořiďte si nějaké slušné oblečení a aktivně hledejte. Věřím, že se na vás štěstí opět usměje. Do té doby: mnoho zdaru!

BEZDOMOVEC: Ale tam je zima!

Bezdomovec je odveden.

OTEC: Koupíme Honzíkovi k Vánocům toho nafukovacího medvěda, kterého si tolik přál.

MATKA: Skočíš tam? Já bych se mezitím podívala po nějaké nové pohovce pro tchyni. Karle, podívej se, to je rozkošné!

OTEC: Skutečně. Dokonce to i hraje. Ten by se náramně vyjímal na naší krbové římse. Koupíme ho.

MATKA: A naši Patricii to potěší, víš, jak tyhle roztomilé drobnůstky zbožňuje.

OTEC: Počkej, skočím si do Erotic city, hned se vrátím.

MATKA: Nech to na později a raději mi porad', co mám kromě toho sprchového koutu koupit své matce.

OTEC: Nechtěla novou televizi?

MATKA: No, já nevím, není to přeci jen už trochu drahé? Podívej se na to! Ten multimediální prohlížeč mi musíš koupit!

OTEC: Nemyslíš si, že by udělal radost i Honzíkovi?

MATKA: Já bych mu raději koupila počítač, s tím se víc vyblbne.

Potkávají se s ředitelem.

OTEC: No, to je mi náhoda.

ŘEDITEL: To je mi náhoda. Jak se pořád máte?

MATKA: Dobrý. Zrovna si děláme takový malý předvánoční nákup.

OTEC: To je krásný plán na neděli. Jste tu dnes od rána?

MATKA: Od dopoledne. Ráno jsme si trochu přispali. Měli jsme totiž večer takový menší dýchánek s kolegyněmi z práce.

- OTEC: Ano, to bylo nádherné.
- MATKA: A jak se máš pořád ty, Péťo?
- ŘEDITEL: No tak, jde to, jde to. Stěžovat si nemůžu. Obchody jdou dobře, zákazníci chodí. Mně to tu totiž celé patří.
- OTEC: Tak to ti ze srdce gratuluji.
- MATKA: Já se přidávám.
- ŘEDITEL: Díky. Víte co? Pořádám dnes ve čtvrtém patře takový menší dýchánek pro přátele. Jste srdečně zváni.
- MATKA: Děkujeme, moc rádi přijdeme!
- OTEC: A co tam bude za lidi?
- ŘEDITEL: Jak jsem vám říkal, jen pár blízkých přátel, nic velkého. Ředitel jedné mezinárodní automobilové firmy se svou partnerkou a zaměstnanci, ředitel marketingového oddělení ministerstva kultury, ministr obrany,...
- OTEC: Přijdeme moc rádi.
- ŘEDITEL: Tak tedy za dvě hodiny ve čtvrtém patře. Už se nemohu dočkat!
- MATKA: Ten se ale vyšvihl, vid'?
- OTEC: Ano. A přitom to byl takový budižkničemu.

Michal rozdává letáky

- MICHAL: Tento podnik je zásadní poskvrnou na pověsti a životní úrovni našeho města. Zplodiny kouření výrazně ovlivňují kvalitu vzduchu nejen ve městě, ale i v přilehlých oblastech. Předtím, než byla postavena silnice, umožňující pohodlnou dopravu do obchodního centra, byl v blízkém okolí park. S jeho vykácením značně pokleslo procento zeleně ve městě. V současné době je zde téměř nedýchatelno!

Otec a matka se potkávají s Michalem

- OTEC: Co to tady děláš?
- MICHAL: Snažím se probudit spící davy. Nechceš leták?
- MATKA: Karle, prosím tě, pojd'. Jestli si myslíš, že ho v jeho dvaceti letech usměrníš, tak se pleteš. Stejně si pořád říkám, kde jsme udělali chybu ve výchově.
- OTEC: Dělá mi ostudu.

- MATKA: Tak se zkrátka tvař, že ho neznáš.
- MICHAL: No, výborně.
- MATKA: Abys věděl, Michale, tak náš rodinný přítel Petr se v posledních letech tak vyšvihl, že mu to zde patří.
- MICHAL: To se má tedy skutečně čím chlubit.
- MATKA: A abys věděl, tak nás s Karlem pozval k sobě na slavnost. Bude tam šéf marketingového oddělení jedné automobilové firmy a všichni jeho zaměstnanci, potom samotný pan ministr obrany –
- MICHAL: To bude skutečně moc krásný večírek.
- OTEC: Jak si vůbec troufáš takto pohrdat lidmi, kteří něco dokázali?!
- MATKA: Pojď už, nemá smysl mu domlouvat.
- OTEC: Co jsi dokázal ty? Kolik vyděláváš?
- MICHAL: Na tuhle otázku pro tebe nemám absolutně žádnou odpověď.
- MATKA: Tak už pojď. Jak dlouho se s ním ještě chceš vybavovat?
- OTEC: Nebudu s tebou ztrácet čas. Odrodil ses.
Otec a matka odcházejí. Rozruchu si všiml policista, který přichází k Michalovi.
- POLICISTA: Máte povolení ke vstupu?
- MICHAL: Z hlediska čistě filosofického ano, protože jako právoplatný občan této země mám právo chodit, kam se mi líbí.
- POLICISTA: Tady to ale někomu patří.
- MICHAL: Ano. Jednomu z mnohých přátel mých rodičů.
- POLICISTA: A on vám dovolil roznášet tady letáky?
- MICHAL: Ne.
- POLICISTA: Tak se odtud okamžitě klidte.
- MICHAL: Toto je veřejný prostor, tudíž tu můžu zůstat.
- POLICISTA: To by stačilo. Odejďte.
- MICHAL: A co kdybych chtěl mluvit s panem ředitelem.
- POLICISTA: Pan ředitel je momentálně zaneprázdněn. Má spoustu práce s řízením podniku.
- MICHAL: To nevádí, klidně chvíli počkám.
- POLICISTA: Počkáte si venku.
- MICHAL: Chcete leták?

Přichází ředitel.

- ŘEDITEL: Co se tu děje?
- POLICISTA: To je v pořádku. Situaci mám plně pod kontrolou.
- ŘEDITEL: Michale, ty ses nějak vytáhl. Co má tohle znamenat?
- MICHAL: Jen taková obecná demonstrace se zaměřením na ideovou hodnotu vašeho podniku.
- ŘEDITEL: Aha. Ven s ním. Že ti není hanba, takhle tu dělat rodičům ostudu. Měl by ses stydět. Vezmi si ze mě příklad a tvrdě pracuj. Konstruktivní práce, cílevědomě směřovaná ke konkrétnímu výdělku ti prospěje víc, než tyto destruktivní hrátky. V současné době jsi schopen pouze zpochybňovat práci druhých, a proto tě tu nemohu nechat. Ale neztrácej naději, třeba se tu za pár let potkáme, a budeme spolu mluvit jako rovný s rovným. Věřím, že to dokážeš. Držím ti pěsti.
- Policista Michala odvádí ven. Ředitel se setkává s otcem.*
- ŘEDITEL: Ten váš kluk, to je něco. Všiml sis doufám, co zde prováděl?
- OTEC: Ano, bohužel všiml a uctivě se ti omlouvám.
- ŘEDITEL: Jistě chápeš, že jsem ho tady nemohl nechat pobíhat a vyhánět mi zákazníky.
- OTEC: To je samozřejmě pochopitelné. Kdybych mohl nějakým způsobem vyjádřit, jak moc se za jeho nevhodné chování stydím... Od mala byl nezvladatelný. Skoro svou ženu podezřívám, že si ho pořídila s někým jiným. Mé geny se přeci umí chovat ve společnosti.
- ŘEDITEL: Doufám, že s vámi nebydlí.
- OTEC: Samozřejmě ne, zaplaťpánbůh!
- ŘEDITEL: Bylo by vhodné, kdybyste se v rámci dnešního dýchánku vůči jeho chování vyhradili.
- OTEC: Veřejně?
- ŘEDITEL: Ano. Myslel jsem, že bys ty, Karle, mohl pronést přípitek, ve kterém bys jeho nepřijatelný postoj k životu odsoudil. Jistě chápeš, že v opačném případě bych musel zrušit své pozvání. To víš, lidé mají oči všude, a kdo ví, kolik si jich všimlo vašeho dnešního setkání. Jistě jim potom neuniklo, že jste spolu v příbuzenském vztahu. Považ jak velká příležitost je pro celou tvou rodinu tento drobný večírek. Jen si přečti seznam

hostů! Kontakty, které zde navážete, by vás mohly posunout vysoko na společenském žebříčku.

OTEC: Budu o tom uvažovat.

ŘEDITEL: V případě, že přijdete, od tebe očekávám podporu!

Ředitel odchází.

Večírek ve čtvrtém patře

Ředitel konverzuje s hosty. Přicházejí otec a matka.

ŘEDITEL: Výborně. Jsem moc rád, že jste dorazili. Dovolte mi, abych vám představil své přátele. Tento elegantní muž je ředitelem japonské pobočky naší nejvýznamnější strojírenské firmy, a táhle můžete vidět zástupce ředitele naší nejproslulejší automobilky. Ředitel bohužel nemohl dorazit, protože vyřizuje jednu velice důležitou zakázku, která by mohla od základů proměnit budoucnost celé země. A táhle si můžete povšimnout samotného pana ministra obrany. Sympatický, že?

OTEC: A představíš nás tedy?

ŘEDITEL: To víte, obchod nikdy nespí.

MATKA: Říkal jsi něco, Pěťo?

ŘEDITEL: Ach, ano, ano. Zrovna jsem si líboval v tom, jak se v posledních několika letech skvěle daří obchody. Nějak tak, abych tak řekl, všeobecně. Ve všech oblastech.

OTEC: Ano, ano.

ŘEDITEL: A taky, víte... Omluvte mě, prosím, na chvilku. Potřebuji si něco důležitého zařídit.

OTEC: A představíš nás někomu z těch lidí?

ŘEDITEL: To víte, že ano. Ale teď mě skutečně omluvte. Mám spoustu práce.

Ředitel odchází konverzovat s ostatními hosty.

OTEC: Proč jsme sem vůbec chodili.

MATKA: Nebuď roztrpčený, stejně nás brzy představí.

OTEC: Snad. Všimla sis, že má na saku zmrzlinu?

MATKA: Tak vidíš. Kvůli tomu určitě utíkal. Aby si ji z toho saka setřel.

OTEC: Snad.

- MATKA: Skoro se stydím, že tady jsme. Mezi takovými významnými osobnostmi!
- Ředitel si sjedná pozornost.*
- ŘEDITEL: Vážení, rád bych vás přivítal na exkluzivním vánočním večíрку. Velice si cením toho, že jste všichni dorazili.
- OTEC: Máš na klopě zmrzlinu.
- ŘEDITEL: Moc se omlouvám. Co to na mě posunkuješ, Karle? Buď trpělivý, tvá chvíle brzy nastane. Chovej se, proboha, slušně, jinak se za tebe budu muset stydět a dám tě vyvést.
- OTEC: Ale já se ti jen snažím říct...
- ŘEDITEL: Nic mi neříkej, dohodli jsme se přeci jasně.
- OTEC: Ale to s tím vůbec nesouvisí.
- ŘEDITEL: V tom případě to můžeme probrat až potom, ne?
- OTEC: Ale ty...
- ŘEDITEL: Že já s tebou vůbec trávím čas. Nech mě laskavě dokončit projev. Tvá chvíle přijde brzy. Ničeho se neboj. Já ti věřím!
- MATKA: Řekl jsi mu to?
- OTEC: Zkoušel jsem to, ale vůbec mě neposlouchal.
- MATKA: Chudák.
- ŘEDITEL: Takže vážení, ještě jednou se vám moc omlouvám, musel jsem vyřídít jednu neodkladnou záležitost, ale už je to, takříkajíc, za námi, takže se nemusíme ničeho bát a v klidu a míru oslavit naše nejkrásnější svátky. – Čemu se smějete? – Vidíš, Karle? Natolik jsi mě rozhodil, že jsem ve svém projevu řekl něco směšného, a ani si to neuvědomuji!
- OTEC: Ale vždyť máš na saku zmrzlinu!
- ŘEDITEL: To je v pořádku, nemusíš se omlouvat. Koneckonců každý nějak začíná, a řekněme si to upřímně, každý dělá chyby (ba hrubky!). – Doufám, že jste se již dostatečně pobavili a můžeme nyní přejít k věci. Je tomu již rok a půl, co jsem převzal tento podnik. Myslím, že by bylo na místě poděkování několika lidem. Chtěl bych tedy poděkovat všem zaměstnancům, – přenášíte to doufám na veřejně přístupná podlaží! – kteří den co den svědomitě pracují a přispívají tak k tomu, že náš podnik dosahuje stále větší prosperity, což je mimo jiné způsobeno kvalitním a pozitivně motivujícím vedením.

Dále bych chtěl poděkovat všem našim pravidelným zákazníkům. Málomterý podnikatel si v dnešní době uvědomuje důležitost stále klientely, ale právě ta, vážení, přispívá k tomu, aby v obchodě vzniklo příjemné prostředí, které pracovníky motivuje ke konstruktivní a systematické práci. Nejsme na tomto světě sami. Kdyby se každý z nás staral pouze o vlastní zájmy, stal by se každý člověk izolovaným. Individualita jedince by se měla do jisté míry potlačovat. Vybočuje-li někdo příliš, nevnaší tím do svého života nic jiného než neštěstí. A povězte mi, jak může izolovaný, osamocený a tím pádem nešťastný a nezakotvený jedinec prospívat celé společnosti? Toto zkrátka nelze! Tyto dvě společenské pozice se vzájemně vylučují. Existuje však způsob individualizace, který neodcizuje. Říká se tomu úspěch. Je snad něco špatného na tom, když se jedinec tvrdou prací a důsledným sebeobětováním vyčlení z davu? Vždyť pouze takový člověk může nižším vrstvám prokázat opravdové dobrodiní. Je-li totiž jedinec úspěšný, nemusí se zabývat existenčními problémy, zkrátka a dobře, je šťastný. Téměř každý z vás, kteří tu stojíte, se takovým způsobem vyznamenal, a já před vámi smekám. Jsou však i takoví, kteří na sebe neumí upozornit jinak, než bezduchým pobuřováním. Někteří z vás dnes byli svědky nepříjemného výjevu. Jakýsi Michal dnes přišel zpochybnit úspěch všech těch dobrých zaměstnaných lidí, kteří pracují v tomto obchodě. Pomyslete, jak strašné to mohlo mít důsledky! Kdybychom na základě tohoto incidentu přišli o zákazníky, a z řádně zajištěných lidí s jistou budoucností by se ze dne na den stali chudáci (navíc před Vánoci!). Jen považte! Což mě opět přivádí na myšlenku, zda by podobní buřiči měli mít volební právo. Uvažte, že i tito lidé, kteří postrádají schopnost domýšlet své činy do důsledků, rozhodují o osudu naší země! Závěrem svého projevu bych vám chtěl popřát, abyste Vánoce prožili v klidu a míru. Přeji vám úžasnou rodinou pohodu a hodně krásných dárků. Nyní bych chtěl ještě poprosit svého dlouholetého přítele, který do našeho okruhu dnes přišel poprvé (a který se může chlubit touto okouzující

manželkou), aby vám řekl pár slov na přivítanou, představil se vám, a pronesl přípitek. Karle, prosím. Je to tvoje. Držim ti pěsti!

OTEC: Dobrý den. Jmenuji se Karel a jsem tady Petrův kamarád. Toto je moje žena. Žijeme spolu. Máme dvě děti a jedno další. Jsme moc rádi, že nás Petr pozval do takové vybrané společnosti. Vážíme si toho – Děkujeme, Petře. – Opravdu je to pro nás velká čest. – Co jsou vlastně Vánoce? Vánoce, to jsou takové svátky – které – které – jež – co – které – by – neměly být v žádném případě narušovány! Víte, jak tady můj dobrý kamarád Petr hovořil o tom pokušiteli – narušiteli – výtržníkovi... já to neschvaluji. Aby o Vánocích obtěžoval pracující lid, který si potřebuje odpočinout – to přeci nejde. A nejhorší na tom je, že on si neuvědomuje důsledky svých činů – jak to Petr říkal – on za to nemůže. – Je to v jádru dobrý člověk. – Myslel to dobře. – Nechtěl nikomu z vás ublížit. Víte, on neví, jaké to je, když člověk skutečně tvrdě pracuje. Já – já – jsem na něj hrdý. Ne proto, co dělá, ale – proto, jak to myslí. Já k tomu chlapci totiž chovám takový vztah. Takový otcovský. A teď vidíte, jakého zmetka jsem vychoval! Kde jsme udělali chybu?! Marto, Marto, řekni mi, kde jsme jen mohli udělat chybu??!!! Vždyť jsme ho vždycky vedli k pracovitosti. Od mala jsme ho učili, že bez práce si peníze nevyslouží. Učili jsme ho úctě k pracujícímu lidu – a on – sem potom vlítne – a málem je připraví o práci! Copak se už dočista pomát? Copak ho ještě stále mohu nazývat synem?! Když vím, co mohl způsobit?! Stydím se za něj a vás prosím o odpuštění! Já jsem to nemohl vědět – jak to s ním celé dopadne – vždyť my už se ani téměř nestýkáme – jen když se náhodou potkáme – a ani pak si nikdy nemáme o čem povídat. Ale já – já – budu vyžadovat testy otcovství! Tohle přeci nejsou moje geny!

MATKA: Vždyť...vždyť...přeci...vypadá tolik jako ty. Jak vůbec můžeš něco takového říct?

OTEC: Připíjím vám všem na...šťastné...a veselé...Vánoce – a dobrý...nový rok.

ŘEDITEL: Výborně, Karle, moc hezký projev. Krásně jsi nám to všechno

řekl. Pojdte se mnou. Představím vás ministrovi financí. Zdá se, že by pro vás měl takovou nabídku. Ale všechno má svůj čas, pojdte. Udělal jsi mi, Karle, velikou radost. Velikou.

Obchodní centrum. O necelý rok později

Zaměstnanci byli nahrazeni stroji.

- PRODAVAČKA: Prosím vás pěkně, neměl byste pět korun na housku?
- BEZDOMOVEC: Milá paní, neměla byste je vy pro mě?
- PRODAVAČKA: Bohužel, v současné době nemám žádné peníze. Jinak bych ráda pomohla.
- BEZDOMOVEC: To mě mrzí, já také ne.
- PRODAVAČKA: Věřte, že bych vám hrozně ráda přispěla!
- BEZDOMOVEC: Já vám také! A o vaší štědrosti rozhodně nepochybuji.
- Oslovují kolemjdoucí.*
- PRODAVAČKA: Prosím vás pěkně, mladý pane, neměl byste pět korun na housku? Prosím pěkně, neměla byste pět korun na housku? Mladý pane, pěkně prosím, neměl byste dvě stovky na boty? Prosím vás pěkně, mladá paní, neměla byste pět stovek na ubytovnu?
- BEZDOMOVEC: Milá paní, prosím vás pěkně, neměla byste pět korun na housku? Prosím pěkně, mladý pane, neměl byste pět korun na housku? Prosím pěkně, neměl byste pět korun na housku? Existují v tomhle světě vůbec nějaké peníze, které by mi někdo z vás dal?!
- Hlas: Odejděte, prosím.
- BEZDOMOVEC: Proč?
- Hlas: Protokol číslo 57 – zákaz pobuřování na území podniku.
- BEZDOMOVEC: Prosím o prominutí, jsme zkrátka zoufalí a neovládli jsme se.
- Hlas: Omluva se přijímá. Prosíme, odejděte.
- Přichází otec s matkou. Potkávají policistu.*
- POLICISTA: Vy si mě nejspíš nepamatujete, ale já vás ano. Chtěl jsem vás poprosit, jestli byste mi půjčil nějaké peníze. Myslel jsem, že byste mi napsal číslo účtu a já bych vám je potom za týden poslal.
- OTEC: Neobtěžujte mě.

- POLICISTA: Ale vždyť mě znáte! Víte, že jsem slušný člověk!
- OTEC: Co to na mě zkoušíte? Máte práci?
- POLICISTA: Ale já pracoval!
- OTEC: Vidíte, tak se k tomu vraťte a vše bude zase v pořádku. Omlouvám se, ale nechci už s vámi ztrácet čas. Třeba se za pár let potkáme na stejné pozici. Ale k tomu je potřeba píle. Chtít peníze pro nic za nic, to zvládne každý hlupák. Ale skutečně si peníze obstarat, to je něco jiného. Věřím, že budete úspěšný. Držím vám palce.
- Odcházejí. Potkávají ředitele.*
- ŘEDITEL: No ne! Vy jste se přišli podívat na svoje dílo?
- OTEC: Ano, přišli jsme se podívat, jak to tady běží, a já musím říct, že jsem příjemně překvapen. Obchody jdou?
- ŘEDITEL: Jako na drátkách. Platy se zvyšují, počet zákazníků roste, pohlavní zrychlují...
- MATKA: Jen těch zaměstnaných ubývá.
- ŘEDITEL: Ano, ano. To je bohužel jeden z vedlejších efektů. Na druhé straně, ti, kteří zde zaměstnání zůstali, jsou teď finančně mnohem více doceněni. Platy od minulých Vánoc stouply o padesát procent.
- OTEC: Vidíš? To je moc hezké číslo!
- ŘEDITEL: Jak se daří Michalovi? Už jsem ho delší dobu neviděl.
- OTEC: Ale tak děkujeme, děkujeme.
- MATKA: Děkujeme.
- Michal přichází na nákup.*
- POLICISTA: Prosím vás, neměl byste pět korun na housku?
- MICHAL: Ale klidně, vždyť mi to neublíží.
- POLICISTA: Děkuju!
- MICHAL: Ale my se známe.
- POLICISTA: Opravdu? Tak to byste mi mohl půjčit nějaký vyšší obnos, já bych vám to potom poslal na účet!
- MICHAL: Nedělal vy jste tu náhodou securitáka?
- POLICISTA: No jasně, že dělal! To je fajn, že si mě pamatujete.
- MICHAL: No, já nevím. Tenkrát jste mě odtud vyvedl.
- POLICISTA: Víte, co se mi na vás líbí? Že vám není jedno, co se kolem vás děje. Když se rozhlédnete kolem sebe, uvidíte samé lhotej-

né obličej, ale vy jste jiný! Jste angažovaný! Jste aktivní!

Přichází ředitel.

ŘEDITEL: Ale, ale, to je mi náhoda. Dva staří známí se tu sešli.

MICHAL: No, to je mi náhoda.

ŘEDITEL: Koukám, Michale, že ses od našeho posledního setkání rád-ně polepšil. Žádné letáky, žádné výkřiky do tmy, jen snaha konstruktivně strávit den. Řeknu to tvým rodičům, budou na tebe hrdí.

MICHAL: To snad ani není potřeba.

POLICISTA: Pane řediteli, neměl byste pro mě nějakou drobnou prácičku? Víte, jsem úplně švorc a jsem z toho poněkud nešťastný.

ŘEDITEL: Bohužel. Ani nevíte, jak rád bych vám pomohl, ale v současné době pracovní příležitosti zkrátka nemáme. Je mi líto.

POLICISTA: Ale já nemám, co jíst!

ŘEDITEL: Tak pracujte. Práce šlechtí duši.

POLICISTA: Ty svině.

ŘEDITEL: Prosím?

POLICISTA: Říkám: ty svině!

ŘEDITEL: Prosím vás, klid! Vždyť je přeci tolik pracovních příležitostí. Tolik možností, jak se uplatnit! Neklesejte na duchu, bývalý kolego. Vždyť vy sám se přeci můžete sát podnikatelem, a to je mnohem cennější, než být zaměstnaný v něčí firmě. Stačí jen najít ztracenou víru v sebe sama. Teď vás odsud musím nechat vyvést, ale vy na sobě můžete tam venku pracovat. A jednou se třeba sejdeme na stejné pozici. Tak hlavu vzhůru a nezaufejte si! Vždyť jste přeci jenom schopný člověk!

Policista je vyveden.

ELEKTRONICKÁ POKLADNA: Dobrý den. Pokud máte věrnostní kartičku našeho podniku, stiskněte číslici jedna, pokud nemáte a přejete si ji založit, stiskněte číslici dva, pokud nemáte a chcete pokračovat v platbě, stiskněte číslici tři. Děkuje. Nashledanou. Dobrý den. Pokud máte věrnostní kartičku našeho podniku, stiskněte číslici jedna, pokud nemáte a přejete si ji založit, stiskněte číslici dva, pokud nemáte a chcete pokračovat v platbě, stiskněte číslici tři. Děkuje. Nashledanou. Dobrý den. Pokud máte věrnostní kartičku našeho podniku, stisk-

něte číslici jedna, pokud nemáte a přejete si ji založit, stiskněte číslici dva, pokud nemáte a chcete pokračovat v platbě, stiskněte číslici tři. Děkujeme. Nashledanou. Dobrý den. Pokud máte věrnostní kartičku našeho podniku, stiskněte číslici jedna, pokud nemáte a přejete si ji založit, stiskněte číslici dva, pokud nemáte a chcete pokračovat v platbě, stiskněte číslici tři. Děkujeme. Nashledanou.

Otec a matka se setkávají s nakupujícím Michalem.

OTEC: To je – náhoda.

MATKA: Michale –

MICHAL: Jak se pořád máte?

MATKA: Ale tak děkujeme, děkujeme.

OTEC: Děkujeme.

–

OTEC: A co ty sy – nu?

MICHAL: Tak, já si na nic nestěžuju. A ty, ta – Karle?

OTEC: Já si taky nestěžuju –

MICHAL: Koukám, že jste to tu pěkně zmodernizovali.

Otec.: To víš, Petr nás seznámil s ministrem finan-cí, a tak jsem dostal možnost vést tuhle zakáz-ku. Jsem rád, když vidím, že má moje práce pozitivní – dopad.

MICHAL: Tak vidíš, jaký jsi teď úspěšný.

OTEC: Ano, ano – A ty? Jak jsi úspěšný ty?

MICHAL: Já jsem velmi úspěšný.

OTEC: Pracuješ?

MICHAL: Jasný.

OTEC: Kolik vyděláváš?

MICHAL: Ale – tak různě.

OTEC: Takže dobrý?

MICHAL: Dobrý.

OTEC: My taky docela dobrý.

MICHAL: Hezky jste to tady zmodernizovali.

OTEC: Zmodernizovali.

MICHAL: Ti lidé jsou přeci jen méně výkonní než stroje.

OTEC: Moje řeč! Nelze, než souhlasit.

MICHAL: Těší mě, že mám takhle úspěšné – rodiče.

Povstání nezaměstnaných

Rozvášněný dav v čele s prodavačkou, policistou a bezdomovcem se řítí na ředitele.

ŘEDITEL: Vážení přátelé, prosím vás pěkně, zastavte se a důkladně promyslete své záměry. Stojím tu před vámi jako vlastník a ředitel podniku. To je skoro, jako bych byl veřejným státním činitelem! Považte, co se stane, rozhodnete-li se mě zabít. Vždyť už jen napadení veřejného činitele se trestá odnětím svobody na deset let. Vážím si na vás toho, že nejste pasivní, ale že se jako zodpovědní zákazníci (a bývalí zaměstnanci – tedy přátelé) nebojíte otevřeně vyjádřit svůj autentický názor. Na druhou stranu – považte – názor lze vyjádřit mnoha způsoby, a některé z nich jsou výrazně zajímavější než vražda. Co zajímavější – především konstruktivnější! Zastavte, zastavte!
Ředitel je zavražděn.

Nad ředitelovým mrtvým tělem

PRODAVAČKA: Skončili jsme to s ním kvalitně.
BEZDOMOVEC: Ano, ano. Krásně kvílel.
PRODAVAČKA: Asi bychom měli uklidit tu krev, ať mu nevyženeme zákaznický.
POLICISTA: Mám známého v krematoriu, zajedu ho tam spálit. Můžete mi pomoci?
BEZDOMOVEC: Ano, ano.
POLICISTA: Odvezeme ho tam jeho automobilem.
BEZDOMOVEC: Mohl bych řídit? Hrozně dlouho jsem neseděl za volantem.
Odnášíjí ředitelovo tělo.

Chvilí po odnesení ředitelova těla. Dav se uklidnil. Zákazníci chodí po nákupech, jako by se nic nestalo.

OTEC: Chudák Petr.

- MICHAL: Musíš být hrdý, že přebíráš podnik.
- OTEC: Tak – do jisté míry. Celé je to zahaleno takovým zvláštním smutkem – pocitem hořkosti, řekl bych. Samozřejmě nezastírám, že mě těší sloužit lidstvu na tak vysoké pozici. Konečně mám možnost civilizaci někam posunout. Celý život jsem po takové příležitosti toužil.
- MICHAL: Splnil se ti sen.
- OTEC: Samozřejmě promluvím na jeho pohřbu a neopomenu zdůraznit jeho podíl na rozkvětu podniku.
- MICHAL: –
- OTEC: A co ty, Michale? Nechtěl bys mi dělat poradce? Já bych pomocnou ruku ocenil, a ty bys třeba jednou něco dokázal.
- MICHAL: –
- OTEC: Finanční situaci bys měl vyřešenou nadosmrti.
- MICHAL: –

V krematoriu

Bezdomovec, policista a prodavačka spalují ředitelovo tělo.

- BEZDOMOVEC: Krásně plápolá.
- POLICISTA: Nádherně. A ten kouř!
- PRODAVAČKA: Člověk by se nebránil opéct si nad ním buřty.
- Přichází matka.*
- MATKA: Dejte mi popel. Vysypu ho manželovi na hlavu.
- Matka dostává urnu s popelem a odchází.*

Věznice. O rok později

- Bachař koriguje přesun vězňů na cely.*
- BACHAŘ: Pohyb, pohyb, neloudat se. Jdeme. Jdeme. Pohyb. Neflákám se. Pohyb. Pohyb. Neflákat se. Jdeme. Jdeme. Rychleji. Rychleji.
- NÁČELNÍK: Tak jak to jde?
- BACHAŘ: Neflákat se.
- NÁČELNÍK: Všechno jako na drátkách?

BACHAŘ: Pohyb, pohyb!
 NÁČELNÍK: Poslouchají?
 BACHAŘ: Neloudat se, neloudat se.
 NÁČELNÍK: Vnímáte, že na vás mluvím?
 BACHAŘ: Ale – ano, ano.
 NÁČELNÍK: Tak jak to jde?
 BACHAŘ: Děkuji. Děkuji.
 NÁČELNÍK: Žádný problém?
 BACHAŘ: Všechno jako na drátkách.
 NÁČELNÍK: Tak jen tak dál. Hlavně nezlenivět!

Cela

Advokát: Je potřeba, abyste ve své obhajobě řekla, že svého činu litujete.
 PRODAVAČKA: Ale já ničeho nelituji –
 Advokát: Také řeknete, že jste nebyla plně při smyslech.
 PRODAVAČKA: Ale já jsem –
 Advokát: Řeknete, že si nepamatujete, jak k těm událostem došlo.
 PRODAVAČKA: A myslíte, že mi trest prominou?
 Advokát: Mohli by vám ho snížit.
 PRODAVAČKA: A dalo by se zařídít, že bych potom dostala práci?
 Advokát: To už si musíte vyřešit sama. Mým úkolem je postavit vaši obhajobu tak, abychom společnými silami dospěli k co nejnižšímu trestu.
 PRODAVAČKA: V případě, že bych po propuštění nedostala práci, by mi nevadilo přijmout odnětí svobody na co nejdelší dobu.
 Advokát: Podívejte se, váš pobyt ve věznici je ekonomicky náročný. Je potřeba za vás zaplatit elektřinu, vodu a plyn. Pro naši stranu je žádoucí, abyste ve věznici strávila co možná nejméně času.
 PRODAVAČKA: Ale –
 Advokát: Takže je pro obě strany žádoucí, abyste svou výpověď postavila na bodech, které jsem vám předeslal.
Do věznice přichází Michal.
 NÁČELNÍK: Co potřebujete?

- MICHAL: Přicházím ohledně té vraždy.
- NÁČELNÍK: Té vraždy –
- MICHAL: Potřebuji mluvit s vězněm číslo padesát sedm.
- NÁČELNÍK: To bohužel není možné.
- MICHAL: Přicházím ve jménu nástupce zavražděného ředitele –
- NÁČELNÍK: Hned vás uvedu.
- BEZDOMOVEC: Prosím vás, mladý pane, přidal byste mi pětikorunu na kapesné?
- Vězeň: A co takhle víc pracovat, to se ti nechce?
- BEZDOMOVEC: Já pracuji intenzivně, přesto mi bylo kapesné výrazně sníženo.
- Vězeň: Tak pracuj o to intenzivněji a třeba ti ho zase vyvýší.
- BEZDOMOVEC: Ale já už víc nemůžu –
- Vězeň: Tak se snaž. Příležitostí máš dost.
Přichází Náčelník.
- NÁČELNÍK: Musím vás požádat, abyste šel okamžitě do místnosti číslo dvě stě třináct.
- BEZDOMOVEC: Ale já potřebuji intenzivněji pracovat –
- NÁČELNÍK: Máte návštěvu.
- BEZDOMOVEC: Nemám dostatek času –
- NÁČELNÍK: Máte povinnou návštěvu.
Bachař odvádí bezdomovce.
- BACHAŘ: Pohyb. Pohyb. Neloudat se.
- BEZDOMOVEC: Prosím vás, nešla by ta návštěva odložit na později?
- BACHAŘ: Pohyb. Pohyb. Neloudat se.
- BEZDOMOVEC: Já bych totiž potřeboval zvýšit pracovní úsilí –
- BACHAŘ: Pohyb!
Bezdomovec je přiveden do místnosti, kde na něj čeká Michal.
- BEZDOMOVEC: Prosím vás, šlo by to vyřídit stručně? Já bych totiž potřeboval zvýšit pracovní úsilí.
- MICHAL: Byl jsem zvolen ústředním poradcem nového ředitele podniku.
- BEZDOMOVEC: Oni mi totiž snížili kapesné.
- MICHAL: Přišel jsem za vámi ohledně rekapitulace pokusu o revoluci, který se odehrál 3. září minulého roku a skončil tragickou

smrtí předchozího ředitele.

BEZDOMOVEC: Prosím vás, pojďme rychle k věci, potřebuji se vrátit k rozdělané práci.

MICHAL: Finální znění trestu bude pravidelně doživotní odnětí svobody. Pro věznici by takové rozhodnutí ovšem bylo značně neekonomické.

BEZDOMOVEC: Takže mě chcete propustit?

MICHAL: Jak se to vezme.

BEZDOMOVEC: Já bych raději zůstal zde.

MICHAL: Potřebuji, abyste se stal oficiální tváří podniku.

BEZDOMOVEC: Myslíte mluvčím?

MICHAL: Rád bych využil váš osobní příběh ve prospěch prosperity. Valí se teď na nás různá obvinění z toho, že jsme připravili lidi o práci.

BEZDOMOVEC: To je pravda –

MICHAL: A já bych tato falešná obvinění potřeboval vyvrátit tím, že vás donutím, abyste se tvářil jako náš spokojený zaměstnanec. Přitom bude vaše práce spočívat pouze v poskytování rozhovorů novinářům, za což vám poskytneme bydlení a dostatečný finanční komfort.

BEZDOMOVEC: Nejsem si úplně jistý –

MICHAL: Ještě dnes budete shledán nevinným a propuštěn.

BEZDOMOVEC: Jak jste to proboha –

MICHAL: Vysvětlíte novinářům, že jsme vám dali práci a tím vám zachránili krk. Potom se dostavte na vedení podniku. Pokud se rozhodnete přijmout námi nabízené výhody, očekávám od vás podporu.

Michal odchází a setkává se s náčelníkem.

MICHAL: Potřebuji, abyste ho dnes večer propustili.

NÁČELNÍK: Ale to přeci –

MICHAL: Byl shledán nevinným.

NÁČELNÍK: Vždyť to je –

MICHAL: Dostaňte to do všech novin. Pozvěte novináře, potřebuji, aby učinil prohlášení.

BACHAŘ: Docela jsi to vyhrál, co?

BEZDOMOVEC: Já vám ani nevím.

- BACHAŘ: Po roce ti odpustí vraždu, navíc tě zproští obvinění – to už se dlouho nestalo.
- BEZDOMOVEC: Když já už si tady zvykl.
Bachař ho přetáhne obuškem.
- BEZDOMOVEC: Dobře, dobře. Už se těším, až odejdu.
- BACHAŘ: Ten pobyt ti platí i z mých daní.

Tisková konference

- NÁČELNÍK: Vážení hosté, dnes mám tu čest vám oznámit, že nadešel čas rozloučit se s jedním z našich nejvzornějších vězňů, který byl neprávem obviněn z vraždy a po pouhém roce vyšetřování shledán nevinným. Jmenuje se Luděk a je to jeden z nejlepších vězňů, se kterými jsem měl tu čest se během své kariéry potkat.
- BACHAŘ: *(k bezdomovci)* Všiml sis, že má na saku roztekrou čokoládu?
- BEZDOMOVEC: Právě jsem ho na to chtěl upozornit.
- NÁČELNÍK: Omlouvám se, nastaly drobné technické potíže. – Co potřebujete? Mějte trpělivost, brzy vám předám slovo.
- BACHAŘ: Ale vy máte na –
- NÁČELNÍK: Nechtě mě dohovorit, řeknete mi to po konferenci.
- BACHAŘ: Prosím tě –
- NÁČELNÍK: Vyjádřil jsem se jasně.
- BEZDOMOVEC: Ale vždyť máte na –
- NÁČELNÍK: Vážení návštěvníci, vypadá to, že náš propuštěný vězeň je poněkud nedočkavý a těší se, až k vám bude moct promluvit. Než se tak stane, vzpomeňme na jeho zásluhy. Mezi nejčastější neduhy všech vězňů světa patří nedokonale ustlaná postel. Takové potupě se náš čerstvě propuštěný vězeň vždy důsledně vyhýbal. Vězeňský oběd snědl vždy celý a v některých případech si dokonce přidal! Jeho cela patřila k jedné z nejuklizenějších po celou dobu jeho pobytu. Bude nám tu chybět. Teď bych ho rád vyzval, aby k vám učinil prohlášení, ve kterém zrekapituluje celý svůj pobyt, zhodnotí kvalitu služeb, kterých se mu dostalo a povypráví o svých nových životních perspektivách. Ludku, prosím vás, ujměte se slova.

- BEZDOMOVEC: Já – se jmenuji Luděk. Chtěl bych poděkovat svým věznilům za ten – rok, který jsem strávil v jejich péči. Abych byl upřímný, ani se mi odtud nechce odcházet, ale – práce nikdy nespí – že? Chtěl bych poděkovat – novému panu řediteli – místního obchodního centra. Dnes nastupuji k němu do služby a jsem si jist, že mě čeká lepší život. Rád bych při této příležitosti vzpomenu na předchozího pana ředitele, který byl před rokem – chladnokrevně zabit anarchisty, kteří se sprostě zaštitili ideovým posláním. Vy všichni jste mi svědky, že tyto – teroristy – veřejně odsuzuji. Všem pozůstalým pana ředitele bych rád vyjádřil upřímnou soustrast.
- BACHAŘ: I my budeme s láskou vzpomínat na našeho nejvzornějšího vězně. Přál bych si, Ludku, abys věděl, že budeš-li se k nám chtít kdykoliv vrátit, máš naše dveře otevřené.

Věznice. Po několika měsících

Právě proběhl soudní proces s prodavačkou, která byla shledána nevinnou.

- NÁČELNÍK: Gratuluji k výborně vystavěné obhajobě.
- Advokát: To skoro nestálo za řeč.
- Bachař od soudu odvádí čerstvě osvobozenou prodavačku.*
- NÁČELNÍK: Tady je naše oslavenkyně!
- PRODAVAČKA: Pane náčelníku, já bych vás chtěla moc poprosit, jestli byste mi nesehnal nějakou práci.
- NÁČELNÍK: To bohužel není v mé kompetenci. Je mi líto, ale pracovních příležitostí je tu málo.
- PRODAVAČKA: A nemohl byste mě tu nechat jako vězenkyni? Já jsem tu vraždu spáchala!
- NÁČELNÍK: Prosím vás, nikdo nepochybuje o vašich dobrých úmyslech, ale nemusíte na sebe brát břímě celého světa.
- Advokát: Přesně, jak říká pan náčelník. Využijte nově získanou svobodu k sebepoznání, spojenému s aktivním hledáním zaměstnání.
- PRODAVAČKA: Ale já pracovala!
- NÁČELNÍK: Vidíte, tak se k tomu vraťte. Třeba se jednou setkáme na

stejně pozici.

PRODAVAČKA: Ale tam je zima!

Bachař prodavačku odvádí.

Obchodní centrum. Stejný čas

OTEC: Tak jak to jde?

BEZDOMOVEC: Ale tak děkuji, děkuji.

OTEC: Už jste dnes poskytl nějaké rozhovory?

BEZDOMOVEC: Ale tak několik málo.

OTEC: Jen tak dál. Co budete dělat o víkendu?

BEZDOMOVEC: Poskytovat rozhovory médiím. Hodlám vyzdvihnout kvalitativně nejstěžejnější kladné rysy podniku.

OTEC: Že vám ti novináři nedají na chvíli pokoju.

BEZDOMOVEC: Ale mě ta práce baví!

OTEC: Tak si tento pozitivní přístup hlavně udržte. Je důležité, aby člověk nezlenivěl a neztrácel entusiasmus!

Přichází prodavačka.

MICHAL: Co si přejete?

PRODAVAČKA: Chtěla bych mluvit s panem ředitelem.

MICHAL: Pan ředitel je bohužel příliš zaneprázdněn. Můžete mluvit se mnou.

PRODAVAČKA: Já jsem přišla žádat o práci.

MICHAL: Bohužel nemáme v současné době žádné pracovní příležitosti.

PRODAVAČKA: Zrovna mě pustili z vězení a já nemám kam jít.

MICHAL: V současné době vám nejsme schopni pomoci. Máme vlastních starostí nad hlavu. Stroje nefungují, jak by měli. Skoro si někdy říkám, jestli by nebylo lepší, kdyby tu pracovali lidé. Nechcete nám dělat údržbářku?

PRODAVAČKA: To neumím.

MICHAL: Tak vyrazte do světa a naučte se to. Člověk by měl neustále rozšiřovat svoje obzory. Navíc bude pracovních příležitostí v budoucích letech méně a méně. Nakonec zbudou jen údržbáři. Směle do toho! Držím vám palce.

Přichází náčelník. Setkává se s bezdomovcem.

- NÁČELNÍK: Jak se ti daří?
- BEZDOMOVEC: Ale tak nestěžuji si.
- NÁČELNÍK: Každý den o tobě čteme v novinách. Udělali jsme z toho takový každodenní motivační program pro naše vězně.
- BEZDOMOVEC: A co vy? Nakupujete?
- NÁČELNÍK: Ale tak něco málo. Říkal jsem si, že si v neděli trochu povyrazím a podívám se, jaké tu máte nové zboží. – Musím vám povědět, že je v tom vězení bez vás tak podivně smutno a prázdno.
- BEZDOMOVEC: Taky si občas zastesknu.
- NÁČELNÍK: Nedávno jsem se byl podívat ve vaší cele.
- BEZDOMOVEC: Ano, tam jsem toho mnoho prožil.
- NÁČELNÍK: Budeme ji muset trochu zrekonstruovat. Vězni mají den ode dne vyšší nároky na životní standard.
- BEZDOMOVEC: Já si nikdy nestěžoval!
- NÁČELNÍK: Poslyšte, nechtěl byste se někdy o víkendů ukázat. Uspořádali bychom takovou besedu, v rámci které byste naše vězně inspiroval. Navíc jste se tam u nás stal legendou, tak by vás konečně viděli.
- BEZDOMOVEC: Já bych hrozně rád, ale poskytuji o víkendech rozhovory –
- NÁČELNÍK: To by udělalo vašemu podniku ještě větší reklamu.
- BEZDOMOVEC: Myslíte?
- NÁČELNÍK: Přednesu ten návrh panu řediteli.
Náčelník odchází.
Matka se otci pokouší něco sdělit, ten je však zaneprázdněn.
Matka si nese urnu s popelem.
- OTEC: Marto, prosím tě, ty jsi jak zimnice!
- MATKA: Já jsem ti přišla říct, že –
- OTEC: A nemohla bys mi to přijít říct později? Mám teď spoustu práce!
- MATKA: Když já –
- OTEC: Proč sebou pořád taháš tu urnu?
- MATKA: To je –
- OTEC: Už přes rok za mnou s tou urnou chodíš, chceš mi něco říct, ale nevymáčkneš se.
- MATKA: Já jsem ti chtěla říct, že jsi hrozný –

- OTEC: Nech si to, prosím tě, na doma, ano?
- MATKA: Ty jsi tak –
- OTEC: A zformuluj si, co mi chceš říct.
- MATKA: Já ti přišla říct, že –
- OTEC: A přestaň s sebou tahat tu urnu. Působí to směšně!
Karel je na odchodu, setkává se s Náčelníkem.
- NÁČELNÍK: To je mi náhoda!
- OTEC: To je mi – náhoda.
- NÁČELNÍK: Chtěl bych tě poprosit, jestli bych –
- OTEC: Teď ne!
- NÁČELNÍK: Půjčil bych si ho jen na jeden den!
- OTEC: Tak klidně.
Otec spěšně odchází. Náčelník si všimne matky, která nese urnu s popelem.
- NÁČELNÍK: Copak máte v té urničce?
- MATKA: To je jen takový – popel.
- NÁČELNÍK: Můžu se podívat?
- MATKA: Poslužte si.
Náčelník se podívá.
- NÁČELNÍK: No ano – skutečně! Upřímnou soustrast.
- MATKA: Děkuji.
Náčelník odchází.
Stroje se porouchali.
- MICHAL: Já nevím, co s těmi stroji dělat.
- OTEC: Opravit, samozřejmě.
- MICHAL: To bychom museli mít údržbáře.
- OTEC: Tak nějakého sežeň!
- MICHAL: Údržbáři zanikli, když jsi zaplatil výrobu mechanického údržbáře. Ten se ale porouchal jako první.
- OTEC: Údržbáři už neexistují?
- MICHAL: Bohužel.
- OTEC: Zákazníci si ještě ničeho nevšimli?
- MICHAL: Naštěstí ne. Podle mých výpočtů se pokladny porouchají až jako poslední.
- OTEC: Kolik máme času?
- MICHAL: Tak půl roku.

OTEC: V tom případě toho času musíme využít k vymyšlení alternativního plánu.

MICHAL: Už na tom pracuji.

NÁČELNÍK: Prý si tě můžu půjčit.

BEZDOMOVEC: Ale vždyť tu na mě čeká hromada novinářů.

NÁČELNÍK: Tvoji bývalí spoluvězni tě rádi uvidí.

BEZDOMOVEC: Když já bych měl –

NÁČELNÍK: Pan ředitel mi řekl, že si tě můžu na den odvést.

BEZDOMOVEC: A je si pan ředitel jistý, že –

NÁČELNÍK: Samozřejmě. Jdeme, už se nemůžu dočkat!

Náčelník si bezdomovce odvádí.

Vězení

Náčelník organizuje besedu s bezdomovcem.

Bezdomovec se setkává s policistou, který je tam vězněn.

BEZDOMOVEC: To je mi náhoda!

POLICISTA: To je mi – náhoda.

BEZDOMOVEC: Daří se?

POLICISTA: Ale tak děkuji, děkuji.

BEZDOMOVEC: Nestěžuješ si.

POLICISTA: Nestěžuji si.

BEZDOMOVEC: Co kapesné?

POLICISTA: Něco mi strhli. Ale mně to nevadí. Alespoň mě to motivuje ke zvýšení pracovního úsilí.

BEZDOMOVEC: Tak hlavně nezlenivět!

POLICISTA: A ty jsi teď na svobodě, že?

BEZDOMOVEC: Ale tak děkuji, děkuji. Poslyš – ve tři hodiny tu se mnou náčelník pořádá besedu v místnosti číslo 213. Kdybys chtěl do-
razit, tak –

POLICISTA: Děkuji, děkuji.

Bezdomovec odchází.

Bachař organizuje přesun bezdomovců do místnosti číslo 213.

BACHAŘ: Pohyb pohyb! Neloudat se. Aktivně, aktivně. Jdeme, jdeme. Neloudáme se. Pohyb, pohyb!

Trestanci přicházejí do místnosti 213. Tam na ně čekají náčelník a bezdomovec.

NÁČELNÍK: Milí trestanci, jistě si pamatujete na svého spoluvězně Ludka. Ještě před rokem seděl na stejně vybavené cele, jako jsou ty vaše. Dnes je z něj úspěšný, finančně zajištěný muž. Tak pověz, Ludku, něco o sobě.

BEZDOMOVEC: Já jsem Luděk. Tohle je náčelník. Ten řídí věznicí. Važte si ho, protože je hodný. Byl náčelník i dříve a lidé věděli proč. Já jsem tu byl vězněm. Jeden rok. Byl to jeden z nejhezčích roků v mém životě. I když mi občas strhli kapesné. Bral jsem to jako motivaci. K větším pracovním výkonům. Měl jsem se tu dobře. Dařilo se mi. Byl jsem vzorný vězeň. Každé ráno jsem si důsledně ustlal peřiny. I když jsem byl na samotce. A to tam žádné peřiny nebyly. Buďte také vzornými vězni. Já teď totiž pracuji v místním obchodním centru. Dostávám plat. Mám kde bydlet. Všude kolem jsou stroje. Pan ředitel je na mě hodný.

Zazvoní telefon. Náčelník ho zvedne.

NÁČELNÍK: Ano, ano. Vyřídím. (položí telefon, mluví k bezdomovci) U vás v podniku právě vybuchl jeden ze strojů.

Věznice. Po půl roce

Bezdomovec telefonuje.

BEZDOMOVEC: Ano, ano. Budeme vám velice vděční. Vážíme si toho, jakým způsobem zvyšujete životní úroveň našeho města. Ano, na zmiňované číslo účtu. Děkujeme. Naslyšenou.

Přichází náčelník.

NÁČELNÍK: Tak jak to jde?

BEZDOMOVEC: Ale tak děkuji, děkuji.

NÁČELNÍK: Gratuluji, to je vynikající úspěch. Tak hlavně nezlenivět!

Bachař organizuje pohyb vězňů.

BACHAŘ: Tak jdeme. Pohyb, pohyb. Neflákám se! Rychleji, rychleji. Jdeme. Žádné vykecávání. Jdeme, jdeme.

Přichází Michal, který je nyní ředitelem podniku.

MICHAL: Tak jak to jde?

- BACHAŘ: Jako na drátkách.
 MICHAL: Vězni poslouchají?
 BACHAŘ: Někteří. A co u vás?
 MICHAL: Ale tak děkuji, děkuji.
 BACHAŘ: Podnik prosperuje?
 MICHAL: Děkuji, děkuji.
 BACHAŘ: Stroje už fungují?
 MICHAL: Děkuji, děkuji. Nefungují.
Přichází náčelník.
 NÁČELNÍK: To je mi náhoda!
 MICHAL: – náhoda. Mohl bych mluvit s vězněm číslo 56?
 NÁČELNÍK: Ale jistě. Pokud s vámi mluvit chce.
 MICHAL: Určitě chce.
 NÁČELNÍK: Gratuluji. Musí to pro vás být velký životní úspěch, že jste po otci převzal podnik.
 MICHAL: Tak – nestěžuji si.
- Advokát: Ve své obhajobě uvedete, že jste v době spáchání trestného činu nebyl plně při smyslech a vlastně vůbec nevíte, co se stalo.
- POLICISTA: Ale já byl naprosto při smyslech!
- Advokát: Taky řeknete, že by vás v životě nenapadlo útočit na člověka, jakým byl pan ředitel.
- POLICISTA: Ale mě to napadlo! A přesně vím, proč.
- Advokát: Tak to zkrátka zatajíte. Pro věznici bude ekonomičtější, když budete shledán nevinným a propuštěn.
- Michal a bezdomovec.*
- MICHAL: Přinesl jsem vám ovoce.
 BEZDOMOVEC: Děkuji.
 MICHAL: Říkal jsem si, jestli byste se k nám nechtěl vrátit.
 BEZDOMOVEC: Podmínky by musely být stejné jako před nehodou.
 MICHAL: Víte, že si to nemůžeme dovolit.
 BEZDOMOVEC: Potom je mi lépe tady.
 MICHAL: A ani kdyby –
 BEZDOMOVEC: Ne, děkuji.

Michal odchází.

NÁČELNÍK: Zítřa budete propuštěn. Soudní řízení je připraveno do nejmenších detailů.

POLICISTA: A seženete mi práci?

NÁČELNÍK: To bohužel nespadá do mé kompetence.

POLICISTA: V tom případě chci zůstat tady.

NÁČELNÍK: To bohužel není možné. Finančně by se nám takový krok nevyplatil.

Přichází Michal.

MICHAL: Co kdybyste mi propustil Luďka?

POLICISTA: To je mi náhoda.

MICHAL: To je – náhoda.

NÁČELNÍK: To bohužel nepřipadá v úvahu. Luďek má dobrý vliv na chod naší věznice. Dnes a denně nám dojednávává nové sponzory.

POLICISTA: Tak proč si tu nenecháte i mě?!

MICHAL: Vy jste byl propuštěn?

POLICISTA: Já budu propuštěn.

MICHAL: On bude propuštěn?

NÁČELNÍK: Bude propuštěn.

MICHAL: Kdy bude propuštěn?

POLICISTA: Zítřa.

MICHAL: Zítřa?

NÁČELNÍK: Zítřa.

MICHAL: Máte práci?

POLICISTA: Ne.

MICHAL: Co kdybyste nám dělal reklamu?

POLICISTA: Za kolik?

MICHAL: Za nocleh, jídlo a pití.

POLICISTA: –

Advokát a otec. Otec je vězněn.

Advokát: Je mi líto, ale pustit vás nemůžeme. Vaše jméno dělá věznici dobrou reklamu.

OTEC: Ale vždyť je to neekonomické. Platí se za vodu, plyn –

Advokát: Ale díky vám máme víc sponzorů.

OTEC: To snad –

Advokát: Je to prospěšné pro obě strany.
 OTEC: A ekonomické. Toho si cením.

Náčelník se setkává s matkou, která nese urnu.

NÁČELNÍK: Co potřebujete?

MATKA: Chci vidět svého manžela.

NÁČELNÍK: Pracuje u nás?

MATKA: Ne, je to vězeň.

NÁČELNÍK: Potřebuji vidět vaše doklady.

Matka mu je dá.

NÁČELNÍK: Ano, to je můj oblíbený vězeň. Ale návštěvy k němu moc nechodí. Musíme vás nejdřív prohledat.

Přichází bachař, prohledá ji, shledá čistou. Matka chce pokračovat –

BACHAŘ: Co máte v té urně?

MATKA: Jen popel.

BACHAŘ: Nechte to tady.

MATKA: Ale já –

BACHAŘ: Bezpečnostní nařízení.

MATKA: Opravdu by to nešlo –

BACHAŘ: Nešlo.

MATKA: Můžete se tím prohrábnout, jestli chcete. Jen to jenom popel.

BACHAŘ: Nechte to tady.

MATKA: V tom případě za manželem nepotřebuji.

Matka odchází.

Tisková konference

NÁČELNÍK: Vážení přátelé, nejsou tomu ani dva roky, co byl propuštěn Luděk Horký, jeden z našich nejvzornějších vězňů. Nastal čas propustit dalšího člověka, který byl neprávem obviněn ze zločinu vraždy, a díky vynikajícím schopnostem našich nejlepších advokátů shledán nevinným. Náš vězeň Jarmil Pátek celý život tvrdě pracoval, aby zabezpečil svou existenci. To se mu vyplatilo i ve vězení, kde i takové útrapy jako výrazné

snížení kapesného dokázal přepracovat. Jarmile, vystřídej mě u mikrofonu a řekni nám něco o svých budoucích perspektivách.

POLICISTA: Já se jmenuji Jarmil. Byl jsem zde vězně. Považuji to za nejhezčí období svého života. Shledali mě nevinným, takže mě propouštějí, za což jsem rád. Dostal jsem práci – u pana ředitele – místního obchodního centra. Které, ano jsem si toho vědom, je na pokraji krachu od katastrofy – počínaje dneškem se stávám součástí týmu – týmu – který pracuje na analyzování celé tragédie – a v zájmu ochrany zákazníků – má připravit plán, který – hm – připraví půdu pro bezpečný a ničím nerušený provoz. To je vše.

NÁČELNÍK: Zapomněl jste na závěr projevu!

POLICISTA: Ano, jistě. Ještě bych rád poděkoval náčelníkovi věznice za příjemný pobyt. To je vše.

MICHAL: Ještě jste chtěl říct, že –

POLICISTA: Tak bych rád poděkoval řediteli obchodního centra za – houževnatost, se kterou – bojuje za – bezpečí – – zákazníků. To je vše.

Po roce

Připravuje se slavnostní otevření obchodního centra. Michalova kancelář. Přichází matka. Nese urnu.

MATKA: Michale, já –

MICHAL: To jsem rád, že jsi přišla.

MATKA: Chtěla bych ti říct, že –

MICHAL: Máme dneska slavnostní znovuotevření.

MATKA: Tvůj otec –

MICHAL: Samozřejmě to obnáší spoustu náročných administrativních úkonů.

MATKA: Chtěla jsem tvému otci –

MICHAL: Vstup stojí jen stokorunu a tobě můžu zařídit desetiprocentní slevu.

MATKA: Přišla jsem ti ukázat –

Ukazuje Michalovi urnu.

- MICHAL: Co to máš?
- MATKA: Péťu.
- MICHAL: Ředitele?
- MATKA: Ředitele.
- MICHAL: To se zrovna hodí!
- MATKA: Chtěla jsem ti říct, že –
- MICHAL: Za kolik mi ji prodáš?
- MATKA: Víš –
- MICHAL: Já jsem totiž přemýšlel nad symbolem, který by se odvolával k starým časům a přitom důstojně zaštitil novou éru podniku.
- MATKA: Já jsem to chtěla tvému otci –
- MICHAL: Tak to prodej mně. Dostaneš lístek zdarma!
- MATKA: On tvůj otec –
- MICHAL: Dáme to na všechny plakáty! Napíšu ti pod logo poděkování.
*Matka nechá urnu na Michalově pracovním stole a odchází.
Přichází zástupce aktivistického hnutí.*
- MICHAL: Co potřebujete?
- AKTIVISTA: Přišel jsem ohledně petice, která –
- MICHAL: Ohledně toho blábolu?
- AKTIVISTA: Nevím, jestli je blábol to správné slovo.
- MICHAL: Prozkoumal jsem argumenty, které v petici zmiňujete, také jsem prozkoumal dopis, který jste mi poslali, a shledal jsem obojí irelevantním.
- AKTIVISTA: Já nevím, jestli si plně uvědomujete možné následky neuváženě práce se stroji.
- MICHAL: Stroje jsme opravili. Žádná další nehoda nehrozí.
- AKTIVISTA: Rád bych vám připomněl, že vy sám jste se ještě před několika lety vyhrazoval proti negativnímu dopadu činnosti právě tohoto obchodního centra na životní prostředí ve městě a přilehlých –
- MICHAL: Jestli s tím máte problém, tak –
- AKTIVISTA: Zplodiny hoření tvoří –
- MICHAL: Nehodlám ustoupit narychlo sesmolenému fanatickému blábolu.
- AKTIVISTA: Podle zákona musíte zaměstnávat kvalifikovaného údržbáře,

abyste mohl otevřít.

MICHAL: Kvalifikovaní údržbáři už nejsou!

AKTIVISTA: Potom vás musím zklamat. Tady je rozhodnutí městské správy.

Předává mu úřední dokument.

MICHAL: Takže bych musel sehnat údržbáře, abych –

AKTIVISTA: Přesně tak. Díky za váš čas.

Zástupce aktivistů odchází. Přichází prodavačka.

MICHAL: Co si přejete?

PRODAVAČKA: Já jsem přišla žádat o práci.

MICHAL: V současné době bohužel nemáme pracovní příležitosti.

PRODAVAČKA: Vyučila jsem se údržbářkou.

MICHAL: Údržbářkou?

PRODAVAČKA: Údržbářkou.

MICHAL: Údržbáři neexistují.

PRODAVAČKA: Já existuji. Mám certifikát.

MICHAL: To je nezpochybnitelný důkaz! Můžete nastoupit hned?

PRODAVAČKA: Můžu?

MICHAL: Potřebuji, abyste promluvila do novin a zdůraznila svou kvalifikaci. Vezměte si s sebou ten certifikát. Připlatím vám, když zdůrazníte, že naše stroje jsou plně provozuschopné!

PRODAVAČKA: Neměla bych ty stroje nejdřív zkontrolovat?

MICHAL: To uděláte zítra. Teď musíme vše připravit na slavnostní zahájení.

Michalova kancelář

Přibyla sem vitrína s urnou. Na stěně za Michalovými zády je velké zrcadlo. Přicházejí náčelník a bachař. Lekají se svých odrazů v zrcadle.

NÁČELNÍK: Takhle opravdu –

BACHAŘ: Přijde mi, že to sklo rozšiřuje!

NÁČELNÍK: Celkově mi ten obraz přijde dost zdeformovaný.

MICHAL: Co potřebujete, pánové?

NÁČELNÍK: My jsme vám přišli poblahopřát a popřát mnoho zdaru při slavnostním otevření.

- MICHAL: Děkuji.
 BACHAŘ: Tak co? Jste nervózní?
 MICHAL: Ale tak děkuji, děkuji.
 BACHAŘ: Musíte mít radost.
 MICHAL: Ale tak, to víte –
 NÁČELNÍK: Rozhodně si připravte slavnostní projev.
 BACHAŘ: Měl byste v něm zmínit zásluhy jiných institucí.
 NÁČELNÍK: Vůbec by třeba nevadilo zmínit, že vaše údržbářka byla relativně nedávno propuštěna z naší věznice.
 MICHAL: Děkuji.
 NÁČELNÍK: Tak my zase –
 MICHAL: Počkejte, pánové. Postůjte chvílku u urny. Ten popel je z těla bývalého pana ředitele.
 NÁČELNÍK: Toho, co byl –
 MICHAL: Ano, toho.
 NÁČELNÍK: Ale vždyť –
 MICHAL: Udělejte si minutku ticha.
 NÁČELNÍK: To je –
 MICHAL: Zavedeme to jako tradici.
 NÁČELNÍK: Nejsem si jistý, jestli –
 MICHAL: Jen směle do toho!
Náčelník a bachař minutu mlčí.
 MICHAL: Tak, to je vše, pánové. Můžete jít.
 NÁČELNÍK: Držíme vám palce.
Náčelník a bachař odcházejí.
 MICHAL: A já se můžu jít chystat. To bude zábava.!

O několik dní později. Věznice. Otcova cela

Přichází náčelník a zarytě mlčí.

- OTEC: Co je?
 NÁČELNÍK: Přišel jsem se rozloučit.
 OTEC: Ty někam jdeš?
 NÁČELNÍK: Vyhodili mě. Nějak se přišlo na to, že ty tři, které jsme propustili, byli vinni.

OTEC: To je pro věznicí neekonomické.
NÁČELNÍK: Dneska mám poslední den ve funkci. Ještě musím na tiskovou konferenci u příležitosti vítání vězňů. – Tebe taky propustí.
OTEC: Jak to?
NÁČELNÍK: Ty jsi neslyšel, co se stalo na tom slavnostním zahájení?
OTEC: Ne.
Náčelník mu dá noviny a beze slova odchází. Otec čte.

Dva policisté mluví s prodavačkou.

POLICISTA1: Prohlédla jste stroje před ceremonií?
PRODAVAČKA: Bohužel ne. Pan ředitel mi to zakázal.
POLICISTA1: Takže jste nevěděla v jakém jsou stavu.
PRODAVAČKA: Bohužel.
POLICISTA1: Když jste je teď prohlédla, odhalila jste možnou příčinu?
PRODAVAČKA: Někdo tam nastrkal výbušniny.
–
POLICISTA: Jste znovu obviněna z vraždy, víte to?
PRODAVAČKA: Ano, děkuji.
POLICISTA: Vzhledem k tomu, že jste významně přispěla k vyřešení případu, vás zprošťujeme všech obvinění.
PRODAVAČKA: Ale já nemám, kam jinam bych šla!
POLICISTA1: Tak pracujte. Jako údržbářka se jistě chytíte. Držím vám palce!

Michal mluví s aktivisty. Čekají na něj policisté, kteří ho právě zatklí.

MICHAL: Tak je to tu vaše.
AKTIVISTA: Díky.
MICHAL: Naložte s tím podle svého.
AKTIVISTA: Hodlám naplnit náš plán na kultivaci města a přilehlých obcí.
MICHAL: Zpracujte na životním prostředí. Máte na to jen rok, tak buďte konstruktivní. Držím vám palce!

Otec a matka se setkávají před budovou bývalého obchod-

ního centra. Budova je po výbuchu v rekonstrukci. Veřejnosti uzavřená.

MATKA: Tak jak to jde?

OTEC: Děkuji, děkuji.

MATKA: Přišel mi dopis od Michala.

OTEC: Mě nic nenapsal. Ani nevím, jak se v tom vězení má. Slyšel jsem, že, co se změnilo vedení, šla kvalita poskytovaných služeb výrazně dolů.

MATKA: Stěžuje si akorát, že má na všech zdech cely zrcadla.

OTEC: Chudák. To se na sebe musí pořád dívat.

MATKA: Může zavřít oči.

OTEC: Stejně je to smutný, že už tam nesmíme. (míně budovu obchodního centra)

Budova obchodního centra. Kancelář aktivistů

Aktivista2 telefonuje.

AKTIVISTA2: Ano, ano, děkujeme. Budeme vám velice vděční, To víte, peníze z grantu docházejí a bankovky nerostou na stromech. Kultivování světa není jen tak. Díky, díky.

Přichází aktivista1.

AKTIVISTA1: Tak jak to jde?

AKTIVISTA2: Za malý sponzorský dar vám budeme vděční.

AKTIVISTA1: Všechno jako na drátkách?

AKTIVISTA2: To víte, peníze z grantu docházejí a bankovky nerostou na stromech.

AKTIVISTA1: Co budeš dělat o víkendu?

AKTIVISTA2: Kultivování světa není jen tak.

AKTIVISTA1: Vnímáš, že s tebou mluvím?

AKTIVISTA2: Ano, ano.

AKTIVISTA1: Už nemůžeš?

AKTIVISTA2: Ale mě ta práce baví!

AKTIVISTA1: To je dobře. Kolegů jako jsi ty, je pomálu a člověk si jich musí vážit. Tak hlavně nezlenivět!

AKTIVISTA2: Prosím tě, když mluvím s těmi sponzory – oni – většinou

chtějí znát naše cíle.

AKTIVISTA1: To snad nevadí.

AKTIVISTA2: Ale já nevím, co jim mám říct.

AKTIVISTA1: Tak podívej, jde nám o kultivaci města. Naše hnutí funguje jako symbol odporu proti neekologickému a tím pádem i neetickému monstředu, které v těchto prostorách dřív působilo. Klademe si za cíl zbavit se závadných produktů, které se tu během posledních let nashromáždili, zlepšit kvalitu ovzduší v okolí budovy a provést důslednou chemickou analýzu zdejší pitné vody. Dále bychom rádi snížili procento výfukových plynů, které v současné době zásadním způsobem ovlivňují kvalitu našeho každodenního života. V neposlední řadě je naší ambicí zasáhnout do celkové struktury společnosti v tomto městě a posunout ji blíže k sekundární oblasti lidské činnosti.

AKTIVISTA2: To znamená –

AKTIVISTA1: To znamená vést dlouhodobě a pravidelně konstruktivní dialog s místním obyvatelstvem a postupně pronikat hlouběji k jádru jejich potřeb a tužeb. Co se naší myšlenky hodí, to rozvineme. Co se nehodí, postupně dialogicky odstraníme.

AKTIVISTA2: Ale vždyť to –

AKTIVISTA1: Ničeho se neboj. Bude to sice tvrdá práce, ale úspěšná!

AKTIVISTA2: Nejsem si úplně jistý, že –

AKTIVISTA1: Sám vidíš, že pomalu ale jistě svítá na lepší časy. Tak s chutí do práce a hlavně nezlenivět. Držím ti palce!

Aktivista1 odchází. Aktivista2 po krátké zmatené úvaze pokračuje v práci. Vstříc světlejším zítřkům.

David Tchelidze

Muž, který čekal na autobus, ale nikdy neodjel

Hlavní postava je vypravěč. Říká toho hodně, co se dá zahrát, to se zahraje. Od určitého momentu běží v pozadí a přes herce projekce, která poskytuje analytický pohled na probíhající děj ve stylu prezentace na akademické půdě. To všechno, i to kolem, je samozřejmě velmi, velmi směšné.

Scéna 1

V sedm ráno přišel muž na zastávku a už tam zůstal. Pozoroval lidi, stál a dýchal. A nevěděl, co dál.

(Křik z ulice)

Hej, hej! Autobusi!

Je sedm ráno. Vstal jsem, oblékl se a šel na autobus. Koukám po lidech, co se tu sešli. Nervózní paní s kočárkem, nervózní pán s kufrem, nepřítomný teenager zahleděný do mobilu. A já. Stojím stranou jako svědek mísení nervozity a letargie. Mám pocit, že bych se měl přidat na některou stranu. Já ale nejsem nervózní – jsem sebevědomý. Nejsem letargický – zajímá mě osud těch lidí kolem. S nástupem do autobusu se rozloží

na kvantové částice a pak jsou zase narychlo slepeni, když je v cíli vyplivne. /*Monolog přechází ve vědeckou přednášku s projekcí kvantových částic. Změna tempa. Je možno přejít do angličtiny.*/ Co když se to zvrtně? Ten člověk s kufrem zapomene, kde měl vystoupit, a zůstane uvězněn ve vnitřním chaosu veřejné dopravy. Najde se někdo, kdo ho zachrání? Když bude mít štěstí, nějaký cizinec si všimne zmateného shluku částic, a vystrčí ho na náhodné zastávce. Co se s takovým člověkem stane – po měsících strávených ve smyčce autobusové linky. Sedne si na chodník a dá se do pláče. Nebo zamíří domů a bude předstírat, že se nic nestalo?

V sedm ráno přišel muž na zastávku a už tam zůstal. Pozoroval lidi, stál a dýchal. A nevěděl, co dál.

- Přišel ke mně muž, nebo spíš přijel. Seděl na vozíku a říkal:
- MUŽ: Pane, prosím vás, muži vás rušit?
- JÁ: Nedam vám peníze.
- MUŽ: Já po vás nechci peníze. Já mám peníze. I cigarety mám – podívejte. Koukáte na fotbal?
- JÁ: Ne
- MUŽ: To je škoda, chtěl jsem vědět, jak to dopadlo teď v pátek nebo v sobotu.
- JÁ: Tak to vám nepomůžu.
- MUŽ: No, víte, dřív jsem jezdil všude, i na Spartu. Ale to už je pryč, teď se s vozíkem nikam nevlezu. (pauza) Máte pěkný džíný.
- JÁ: Jo?
- MUŽ: Takový jsem vozil z Polska za socíku. Na tajnačku, pod sedačkou, pod manželkou, pod kapotou.
- JÁ: Jo, a kolik jste vydělával?
- MUŽ: Kupoval jsem za dvě stě, pak jsem to převez, ale to byly nervy! No a pak prodal, co myslíš, za kolik?
- JÁ: No asi za čtyři sta?
- MUŽ: Cha, pětce nebo šescet kámo. A pak šupem dolem s kámošema do hampejzu.
- Muž se rozchechtal a zmizel.

V sedm ráno přišel muž na zastávku a už tam zůstal. Pozoroval lidi, stál a dýchal. A nevěděl, co dál.

Už delší dobu koukám na paní s kočárkem. I když se zaměřuji na jiné věci a lidi v okolí, moje oči vždycky jednou za čas bezděčně zabloudí zpět ke kočáru. Maminka zatíná prsty do madla, až se jí bělají kotníky. Touží to dítě utéct a ona to cítí? Tu se zpoza rohu vynořil další kočárek a pomalým plynutím přistál naproti druhému. Maminky se pozdravily kývnutím hlavy. Chvilku to vypadalo, že se situace uklidnila, ale pak z druhé strany přes silnici připluly další dva mateřské koráby. Ještě než dojezdy k zastávce, ze třech stran přijížděly další kočárky. Byl jich plný chodník, v trojstupu. Po pěti minutách jsem se stal trosečníkem držícím se cedule s jízdním řádem, obklopený mořem matek. Naštěstí dřív, než mi stačí dojít síly, přijel autobus. A zmizely. Do jedné.

V sedm ráno přišel muž na zastávku a už tam zůstal. Pozoroval lidi, stál a dýchal. A nevěděl, co dál.

Chvilí jsem si točil mlýnek. Nevím, kolik času uteklo. Ze hry mě vytrhla vůně. Levandule nebo mateřídouška nebo celá rozkvetlá louka. Usmál jsem se. A otočil. Stála tam Eva nebo Lenka nebo Tereza. Prostě jenom stála a navzdory všemu asfaltu a větru do tváře a smradu z aut měnila kus tohohle místa na letní louku. Moje srdce zapomnělo udělat jednu systolu. Dokonce se usmívala, i když v okolí nebylo na co. Zajímalo by mě, kam jede.

V sedm ráno přišel muž na zastávku. Stál a dýchal a nenápadně pozoroval jednu dívku.

Naproti na zastávce bylo několik parkovacích stání. Jen jedno místo bylo volné. Někdo se zrovna chystal do něj zacouvat s oktávkou, když v tom na místo elegantním obloučkem přistál z protisměru jiný muž svým malým pežotem. Oktáv-

kář zabrzdil a chvíli nic nedělal. Jako by mu bylo těžko uvěřit, co zrovna viděl. Pak se oklepal a stáhl okýnko.

OKTÁVKÁŘ: Pane, vy jste piča!
PEŽOTÁŘ: Ne, pane, to vy jste piča!

Dveře oktávky se otevřely, vystoupil pán v kravatě s vestičkou. Přišel k zadku pežotu a natáhl nohu, jako přípravu ke kopanci. Pežotář se neohrabaně vysoukal ze svého malého auta a začal se pomalu napřimovat. Tyčil se tam ve své bílé košili jako dvoumetrová cukrová homole a ještě sáhl do svého auta pro velké rýsovací pravítko. Tisíc pět set milimetrů vztvrzeného plastu s ostrou hranou. Deskriptivní pomůcka hodná samce. Oba se po sobě chvíli dívali. Oktávkář nakonec zvolil ústup do svého auta a zmizel. Pežotář se otočil a zamával na Evu. S juchnutím mu skočila kolem krku a zmizeli.

Ráno jsem přišel na zastávku. Stál jsem tam a kolem se míhali lidé. Čas ubíhal a já jsem zůstával stejný. Čas ubíhal.

Pozdě odpoledne přitlačili dva cikáni, muž a žena, k zastávce kárku, na které měli naloženou ledničku.

CIKÁNKA: To už dál nepotáhnu. Ber měděný a zbytek necháme tady.
CIKÁN: Zkoušel jsem to, nejde to vypáčit.
CIKÁNKA: Tak si na to něco dones, blbče.
CIKÁN: *(Vytáhne nůž. Pauza, měří si pohledem svoji společníci)* Mam jenom tohle.
CIKÁNKA: No, to ti je na hovno.
CIKÁN: He.
CIKÁNKA: Měls vzít tu trubku vod vysavače, co máme doma.
CIKÁN: He. Du pro ni,
CIKÁNKA: *(vojensky)* Počkej! *(normálně, cikánsky)* Du s tebou, ať neskončíš v hospodě. Beze mě. *(obráť se ke mně)* Hele pane, prosím vás moc, můžete nám to pohlídat tady? Ať nás někdo nevobere? My si jenom jdeme vyzvednout něco.
JÁ: Ale jo, klidně.

A zmizeli.

V sedm ráno přišel muž na zastávku. Stál a dýchal a čuměl na prázdnou ledničku. A zůstával stejný.

Kolem zastávky bylo úplně mrtvo. Teď večer už ani nejezdily auta. Ze slušnosti jsem se ani nehnu, a hlídal šrot před případnými nájezdníky. Dvě a půl hodiny jsem stál u lednice, a cítil se jako blbec. V pět se rozpršelo. Lednička byla od zastávky celkem daleko a tlačit se mi ji nechtělo. Tak jsem si vlezl dovnitř.

V sedm večer se muž probudí. Kolem je tma. Nemůže se hýbat, je mu zima.

Rukama jsem nahmatal dveře a zatlačil. Vypadl jsem z ledničky na zem. Doprostřed kuchyně. Mojí kuchyně. Jsem doma. (přednáška) Kvantový skok. Došlo k střetu dvou podobných realit. Lednička, ke které jsem patřil, když jsem do ní vlezl. A lednička, která mi patří, protože je u mě doma. Ve spánku jsem se rozložil na částice, a našel jsem se u sebe doma. (vstane)

Na ledničce je veselým magnetkem přidělaná fotka. Dlouze se na ni zadíval, vzal ji do ruky.

V sedm večer vypadl muž z ledničky. Jaderný fyzik. Viděl svět jako soustavu částic, které mají zvláštní energii díky vztahu mezi nimi. Když je tento vztah přerušen, ať už samovolně nebo působením jiného jádra nebo částice (včetně fotonu), dochází k jaderné reakci. A to jak k přeměně struktury zúčastněných jader, tak ke změně jejich pohybového stavu. Tuto reakci zpravidla provází značné odpadní teplo.

Snědl fotku, aby zmizela. Fotka zmizela. Otevřel okno, bylo mu teplo.

Alexandra Bolfová

Zrcadlo

„Co vidíš, když se občas podíváš do zrcadla?“

Občas nic víc, než pouhou siluetu,
tak křehkou, až přinutí tě otočit se
a nevidět dál onu nedopsanou větu,
vytrženou stránku ze sešitu,
černou, špinavou, umazanou tuší.
Jako bych upsala ji samotnému ďáblu.

„Co vlastně, drahá?“

Vždyť víš, přece duši.

„Co tedy vidíš v zrcadle? Všecko jak se patří a sluší?“

Vidím dvoje bílé ruce, němé ruce.
Ruce, jež zůstanou navždy dvě.
Ruce, jež odmítají ruce druhého.
Ruce prázdné jako rám bez obrazu.
Ruce nehybné jak socha Goetheho,
vystavěná z něžných fráz.

„Tak co dalšího vidíš, když se do zrcadla podíváš?“

Vidím dvoje nohou, jak stojí pevně, nehnutě.

Nohy jako nohy Krista, přibity na kříž utrpení.
 Nohy jak dva sloupy pevně ukotvené do skalisek.
 Nohy tonoucí v bahně nezodpovězených otázek.
 Nohy hledající pevnou zemi,
 napříč lety, napříč staletími.

„Toť všechno, drahá?“

Kdepak, co vás to napadlo?

„Co tedy vidíš, když právě teď uzříš zrcadlo?“

Vidím oči, bledé tváře, z nichž vytratil se jas.
 Vidím ústa, která kdysi líbávala,
 dnes však studí, k čertu, vzal to ďas!

Vidím nekonečný duchabol a trýzeň.
 Vidím člověka, pouhé nic a všechno zároveň.
 Vidím život ve smrti a smrt v životě.
 Vidím ženu rukama tázat v nicotě.
 Vidím lásku a všechna její příkoří.
 Vidím osud, jenž mnohé z nás pokoří.

„A co ty, drahá?“

Já slepá jsem.
 Všecko je náhle složité a těžké.
 Černé, špinavé, umazané tuší.
 Snad jsem ji neupsala ďáblu.

„Copak, drahá?“

No přeci duši.

Jakub Liška

Měsíc způli ztracený

věnec sonetů

1

tu se měsíc způli ztratil
a tiše drncal malý vůz
hrom žádal mraky o poklus
blesk si na truc nebe zlatil

mně vítr nevím za co platil
ten posel postmoderních múz
že v ten den nejel autobus
pěšky se se mnou domů vrátil

dál za mnou chodí jako stín
a stopy moje pilně smývá
a týl mi myje při zvracení

tiché jsou louky kopretin
trpce se na mne nebe dívá
když prosím o tvé navrácení

2

když prosím o tvé navrácení
blesk hladí ruce k prosbě sepnuté
nervy mám zcela vypnuté
bolestí smutků ve mně není

jen stesk mi sedí na rameni
jak plavčík z lodí odpluté
a srdce co železo dokutě
chladnoucí volá po plameni

ta paměť žáru v těle ukrytá
se s každou bouří o krev hlásí
já ale nemám čím bych platil

má krev je všechna vylitá
úlitba bohům za tvé vlasy
aby mne osud k tobě vrátil

3

aby mne osud k tobě vrátil
abys mi prominula bláznění
a přes má věčná blouznění
bůh u sudiček slůvko ztratil

abych se s tichem světa sladil
v perseidách spatřil znamení
že přání má se vyplní
abych tvá tajemství nevyzradil

abych sám v tichu nezůstal
aby mi v srdci zbylo krve dost
a abych přestal s žitím v snění

abych sám za něco stál
vezmi mne vezmi na milost
já opakuji do zemdlení

4

já opakuji do zemdlení
že zlo je převlečený strach
že krev má každý na rukách
kdo pro pohodlí názor změní

že bez bolesti radost není
že povolnost je život v tmách
že budu křičet na poplach
že věčné je mé nesmíření

ač měsíc je jen leklá ryba
ač lásku chce mi zima vzít
ač hloupí se mi vysmějí

ač v noci tma mně jenom líbá
ač nemám sílu prorazit
ač vítr vzal mi naději

5

ač vítr vzal mi naději
ač mráz se opět chopil žezla
a na tříšť ve mně láska zmrzla
ač nikomu nic nepřeji

ač ruce tvé mě nehřejí
ač slova's pro mne nenalezla
a stěží na pozdrav jsi hlesla
ač o všem mlčíš raději

já v ticho ještě nevěřím
ty ještě hvězdy neproklínáš
a nelistuješ knihou trestů

nelehám ještě ke dveřím
ty se mnou ještě nevypínáš
já ještě hledám k nebi cestu

6

já ještě hledám k nebi cestu
vlastní si z mraků žebřík pletu
a natruc končícímu létu
z pavučin šiju teplou vestu

rozpoznám vítr od šelestů
i píseň vody od kupletu
i cizí pusy od tvých retů
a ještě věřím v šťastnou hvězdu

protože zítra nov už bude
chystá se vesmír z tůní pít
já chovám tichou naději

že jednou bude radost všude
a snažím se dobře žít
než abych plakal raději

7

než abych plakal raději
své slzy střádám pro šamany
tak hloupý jsem a nevzdělaný
že věřím že tím prospěji

třeba těm kteří kvílejí
na skřipci všeobecné hany
dnes jako kdysi napínání
protože *lepší svět* si nepřejí

jednoho z nich jsem dobře znal
na život se jej vyptával
kde a jak hledat správnou cestu

říkal mi zlehka se smál
věřím že nejde ujít trestu
na betlémskou věřím hvězdu

8

na betlémskou věřím hvězdu
tu mnoho lidí spatřilo
ač její světlo jasně zářilo
jen málo opustilo cestu

svých běžných starostí bez protestů
v životě se jim dařilo
ač cosi jim krev vařilo
nikdo z nich netoužil po odjezdu

*putovat zemí kdoví kam
říkali uštěpační zmatení
jak větrem hnané pápěří*

denně se za ně modlívám
kéž na chvílku v ni uvěří
snad se mé přání vyplní

9

snad se mé přání vyplní
a udýchaný uvláčený
utahán od cest zablácený
dojdu až k prameni

tam se mé srdce naplní
a přestanu být ublížený
a se světem již usmířený
spočinu na tvém rameni

až uvidím tvé křehké oči
tvým drobný uším zašeptám
je konec věčné revoluce

s blázněním jsem provždy skončil
a na nic se tě nezeptám
a políbím tvé bílé ruce

10

a políbím tvé bílé ruce
i když je schováš za záda
já vím tys tuze nerada
že chodím k tobě po rozluce

že bezostyšně k tobě zvu se
jak by tvůj dům i zahrada
byly mé *ach co tě napadá*
říkáváš trpce v jednom kuse

a přesto dál tě pusinkuji
jak nazýváš to roztomile
snad v bláhovém domnění

že ve tvém srdci přezimují
ach city o nichž snad i mile
snad úsměvem dáš znamení

11

snad úsměvem dáš znamení
že jsem byl vždycky ve tvé přízni
že nezemřu potupnou žízni
že neshořím ve vlastním plameni

že v chléb se změnění kamení
smrtný chrapot zmizí v písni
že je už konec s věčnou trýzní
že bylo vše jen mámení

že zrádná zima dokonává
že v mlhách jarní vítr vstává
že dlouho toužíš po mé puse

že budoucnost nám štěstí zpívá
že z mraků měsíc moudře kývá
že ve své víře nepletu se

12

že ve své víře nepletu se
nejsem si ani trochu jist
až budeš moje básně číst
po slovu slovo drtit v puse

jistě se budeš v jednom kuse
smát dětinskosti mnohých míst
a možná nejeden ten hloupý list
naštvaně zmačkáš ve své ruce

jistotu nemám ani styl
jimiž bych tě ohromil
však do svých básní dám

touhu tvé srdce pohladiť
a lásku uvozhřený cit
všechno co na světě mám

13

všechno co na světě mám
všechny své snahy nicotné
všechny své básně lopotné
svoji čest krásný sebeklam

svůj život svěřený smyšlenkám
minulost chaloupku trouchnivou
budoucnost korunu prašivou
současnost své věčné sám

své naděje létavé
své city churavé
svůj malý strach z pekelných tlam

svou lásku z tebe pramenící
svou víru hříšnou mučednici
k nohous ti pokorně pokládám

14

k nohoum ti pokorně pokládám
 svou kůži kosti celé tělo
 toť obětování být mělo
 jako by zahrada byla tvůj chrám

a proč tak náhle nevím sám
 možná se mi to vždy chtělo
 udělat *to by se neslušelo*
 říkal jsem *tak se nechovám*

a vidíš už je oběť tady
 já ležím co celopal
 abych si tvou přízeň vrátil

a když jsem láskou celý vzplál
 když sestoupilas do zahrady
 tu se měsíc způli ztratil
 K.

tu se měsíc způli ztratil
 když prosím o tvé navrácení
 aby mne osud k tobě vrátil
 já opakuji do zemdlení

ač vítr vzal mi naději
 já ještě hledám k nebi cestu
 než abych plakal raději
 na betlémskou věřím hvězdu

snad se mé přání vyplní
 a políbím tvé bílé ruce
 snad úsměvem dáš znamení
 že ve své víře nepletu se

všechno co na světě mám
 k nohoum ti pokorně pokládám

Bernadeta Babáková

Nejtěžší okamžik

McMurphy. Tak mi říká táta a jeho kamarádi, když mě vidí s naraženým černým kulichem. Jsem ošklivé střapaté dítě s pihama, světlýma očima a nazrzlýma vlasy. Nemám potuchu o Kenu Keseym ani jeho díle. Potím se v potměnělé šatně, už oblečená, nachystaná k odchodu. Na nohou sněhule, které předtím nosila dlouhá řada mých bratranců a sestrů, takže teď mají neurčitou šedivou barvu a díru na patě. Šoupám s nima ve vzduchu. Na mojí šatní skříňce je přilepená beruška. Odchlipuje se jí pravý horní roh. Šatna je uklizená, stejně jako židličky v jídelně už někdo zvedl, jsou tak směšně malé a dětské, jako pro panenky.

Za okny je tma, hluboká a těžká. A já jsem zase poslední ve školce. Říkám zase, protože se mi to stává často. Ale tentokrát to není tak fajn jako vždycky, když si maminky svoje děti odvedou už po-o nebo hned po spaní a jen já tam zůstanu tak dlouho, že můžu jít na keramiku a taky jít tancovat, pohrát si s kočárkem nebo tou velkou pannou, ke které mají přístup jen největší holky z velčáku, co už umí počítat a tak. Já už taky umím počítat, ale proto mi pannu nepučí. Jenže si je máma nebo babička odvede brzo a já s ní pak klidně můžu hrát dvakrát tolik co oni.

Nebo je ještě dobré být poslední ve školce, když je tam paní učitelka Olinka, to si se mnou zahraje pexeso a pak se mi snaží učesat culík. Což je teda vždycky hrozná práce, ale já to moc ráda, protože má takové horké ruce a i když mě často kudlá, tak držím, jako by to vůbec nebolelo.

Jenže dneska to vůbec není dobrý. Vůbec to není povedený. Máme paní učitelku Dášu. Ta mě nemá ráda, protože si utírám sople do zástěrky, oběd nikdy nesním, převlíkám se nejdýl do pyžama a nikdy neusnu. Nikdy, i když se moc snažím. Nesmím ležet na břichu, často mě chodí převracet zpátky na záda. Dneska jsem si do pyžama nenápadně propašovala svítící hopskulku, že si s ní budu hrát a koukat na ni pod peřinou. Jenže paní učitelka Dáša to viděla, otočila mě z břicha na záda, vypáčila mi z ruky hopskulku a pak jsem musela mít ruce až do konce spaní na peřině. To bylo obzvláště smutné a těžké. Nemohla jsem se ani překulit a poslouchat, jak si pro mě máma už jde. Vynalezla jsem to hned první měsíc ve školce, že když si pod hlavu složím ruce a lehnu si na bok a hlavu dám na to správné místo, začne se mi v uších a celé hlavě ozývat zvuk, takové pravidelné úder, a já pak zavřu oči a představuju si, že to je máma, jde v nových kozačkách po kočičích hlavách našeho náměstí, a každý úder je jeden krok blíž k mé školce, k vysvobození od spaní, dušené mrkve, červené řepy, šedého masa s čárkou a mlíka se škraloupem. Od spaní, od zlé Dáši.

Je mi horko, šoupám nohama ve vzduchu.

„Můžeš toho laskavě nechat?“ Okřikne mě paní učitelka, stojí u okna, má bílý kabát a bílou pletenou čelenku. Je moc hezká, vypadá jako Sněhurka. Netrpělivě přeshlapuje, přechází ode mě k oknu a zase zpět. Někoho vyhlíží. Asi moji mámu. Venku se rozsvítily pouliční lampy. Paní učitelka se zase zastaví u okna a já začnu zase šoupat nohama, ale jen trošku, aby si toho nevšimla.

Pak se přes okna vlije do šatny náraz mnohem víc světla, paní učitelka vyskočí a běží se podívat před školku. Přeshourám se k parapetu na místo, kde předtím stála ona, ještě to

tam voní její vůní. Přilepím k oknu nos a koukám, v září reflektorů stojí bílá paní učitelka, teď už nevypadá jako Sněhurka, ale spíš jako nějaký anděl, baví se s pánem. Táta! Napadne mě. Ale my přece nemáme auto, vzpomenu si vzápětí, navíc ten pán je mnohem vyšší než táta a taky by tam nepostával a šel si rovnou pro mě. Paní učitelka máchá rukama a ukazuje směrem k oknu, které jsem postupně zafuněla a zašmudlala horkým dechem a rýmou. Pak ten pán nasedne a paní učitelka Dáša se vrací, krčí čelo, v ruce drží puget růží, kterým vztekle švihne o parapet. Radši ani nezačnu šoupat nohama, dneska jsem ji rozzuřila víc, než dost.

„Tak co, Dášo, už si přijeli pro toho usoplence?“ Strčí hlavu mezi dveře tlustá paní uklízečka. Nosí barevnou zástěru a vždycky smrdí stejně jako táta a jeho kamarádi, když se vrátí pozdě večer domů.

Usoplenec se na ni vyjeveně podíval. Paní učitelka si sundala pletenou čelenku a pohodila hlavou, jako že to půjdou probrat jinam.

Zavřely se v chodbičce, kde každé poledne stojíme frontu na oběd, a kudy chodím s nafouklou tváří a kapsičkami od zástěry napěchovanými k prasknutí rovnou na záchod a cpu všecku tu školkovou stravu rovnou do záchodové mísy, zatímco holky u umývárek hrají námořní bitvu.

Tak snad ti zaplatí přesčasy, Dašenko, na, uklidni se, dej si cigáro. Šmarijá, tady nejde o přesčasy, já měl dneska rande! Vždyť ještě není tak pozdě, na víno si přece můžete zajít... Na, dej si cígo.

Miluško, víš, že v práci nemůžu!

Však už máš padla, ne?

Do háje ale! Proč si lidi pořizují děcka, když je pak ani nejsou schopný do záviračky vyzvednout ze školky! Jsem snad já její máma? Je to snad moje dítě? Dej sem ten zapalovač, prosím tě.

To víš, holka, děcko si udělat, to není vůbec nic těžkého, ale pak je s tím práce.

Fagani jedni!

No nediv se, že jsou to fagani, když mají ne-

zodpovědný rodiče, kdoví, kde se zapomněli, nebo kde se flákají... To máš těžký, dneska je to samej sociální případ.

Paní uklízečka zakašlala, takovým sípavým hrubým hlasem. Trochu se jí bojím, když se směje, je to, jako když chrochtá divočák, a to se mi nelíbí. A vůbec se mi nelíbí, co říká o mámě a o tátovi, jak si může myslet, že mě tu zapomněli, nebo že by mě tady nechali schválně?

Proč se zavírají v chodbě a potichu si povídají a pomlouvají moje rodiče, místo aby vyhlásily pátrání nebo je šly hledat nebo zavolaly babičce nebo do práce nebo na nádraží? Co když se mámě něco stalo? Srazilo ji auto, ujel jí vlak nebo musela zůstat dlouho v nemocnici? Co když se táta jen nemůže dostat z práce, jako loni v zimě, když jel ráno na běžkách a odpoledne musel jít pěšky, protože roztál sníh? Proč radši nezavolají hasičům nebo na policii? Začínají mě pálit oči a štípat v nose. A nemůžu to zastavit.

Proč jsou takové zlé a hloupé, proč místo aby vypátraly moje rodiče, tajně pálí něco v chodbičce? Nevím, a z očí mi tečou slzy a z nosu sopl. Radši si lehnu, zavřu oči a budu poslouchat v hlavě máminy kroky, jak jde. Tak, tak je to lepší. Už jde. Jde si pro mě.

Nikol Jančíková

4.48

Už tři měsíce jsem nic nenapsala. Mám na psaní alergickou reakci. Začnu se potit a dostanu zimnici. Zhoršila se mi pleť a mám příšerné sny. Někdo mi řekl, že když nevíš, jak dál, je dobré se postavit. Tak jsem přerušila školu a postavila se za bar.

Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm. Vždy do osmi. Ne do čtyř nebo do sedmi. Do osmi. Vždycky si počítám kroky. Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm. Kroky. Obsedantně-kompulzivní. Stejně jako když sis každé ráno na snídani vyndal jogurt a nikdy ho nesnědl. Vrátils ho, pak se zkazil nebo ho snědl někdo jiný. A znovu jsi šel a koupil si další a tak pořád dokola. Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm. Vždy do osmi.

Prahnu po tvém uměle navozeném sebevědomí.

Nedokážu plakat. Ztratila jsem slzy.

Nedokážu myslet. Nemůžu chodit. Nemůžu milovat. Nemůžu psát. Neumím se donutit. Přestat myslet. Přestat myslet. Zkusit usnout. Spát, spát, spát.

Máte noční děsy? Budíte se a jste zmatená? V panickém strachu nemůžete najít světlo a obklopuje vás tma, vy nevíte, kde jste a propadáte se do širšího bezvědomí?

Ano. Ano, ano. Ve 4.48 mě probudí jeho sebevědomí.

Chybí vám?

Ano. Ne. Nevím. Možná?

Bolí mě to, ale já mám ráda bolest. Utrpení trýznitelky. A vy se na to díváte. Kolik vás je? Tři? Pět? Osm? Osm bílých plášťů ptajících se po mé normálnosti. Vy mě léčíte, tamten mě léčí, ten chodí okolo a dupe. Ten po špičkách a zahrává si s představou, jak svlékne povlak z mého polštáře a... vy víte, co chci říct.

Ponížení. Ano, to je to slovo, které mám na mysli. Cítila jsem se poníženě a beztvaře. Jako ten zmuchlaný povlak na polštář. V tu chvíli, kdy mi řekl, že mě nemiluje, a zároveň plakal jak malé dítě.

Měls být poslední. Poslední i s tou svou obsedantně kompulzivní poruchou. S uměle navozeným sebevědomím. Se schopností postarat se o mě květiny. Teď ti hnijou za okny. Víím to, protože jsem tajně procházela kolem tvého přízemí. Přízemní, pokrytecká, neschopná. Neschopná psát. Narušená. Ve 4.48 se vždycky cítím narušená. Jinak ne. Ve 4.48 se probudím, někdy křičím, někdy zrychleně dýchám, vždycky hledám světlo. Světlo, světlo, kde je to zatracené světlo. Ale ani to mi pak nepomůže. Zvykám si.

Co si to píšete? Jak tlustá už je moje složka? Kolik máte popsaných stran mnou? Víc než jsem já napsala za celý život? Hanba a ponížení. Tak se cítím i ve 4.48.

Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm. Pořád dokola. Chodby jsou všechny stejné, nelze se ztratit, nelze se stočit do klubíčka, nelze utéct. Nelze utéct před samohanou, sám před sebou. Před vámi, před tebou. Hlavně před tebou nemůžu utéct. Pokoušela jsem se, ale to ponížení mě vždy znovu dohnalo.

Citové delirium, jsem v pasti. Ale věřím. Věřím, že nejhorší večer už mám za sebou. Půllitru skotské, čtyři piva, láhev vína a já stále nemohla plakat. Ani plakat, ani spát, ani psát, ani zapomenout. A pořad mi to přišlo v pořádku. Apatie, strach, minulost, žádné vyhlídky, žádné slzy. Jen ty s tím svým jogurtem mě pitváš a já z tebe nemám strach. Tíše mi pojídáš mozek a nepřestáváš. Dorůstá mi jak

Prometheova játra, abys mohl začínat zas a znova. Tiše mi chroupat v mozku a přestat až ve 4.48.

* * *

Uvázla jsem na mrtvém bodě. Nevím, jak ven. Nemám priority. Nemám hodnoty. Udav se svýma zasranýma hodnotama a věkovým rozdílem.

Je mi s tebou dobře, ale mám v sobě tolik ran a temných stránek, o kterých nevíš, a bojím se, že utečeš, což by bylo pochopitelné.

To jste mu řekla?

Ano.

A on?

Sliboval.

Co vám sliboval?

Že mi pomůže. Že mě z toho dostane. Že v tom nejsem sama a že utíkat nebude.

Ale utekl.

Ne. Neutekl. Zvládl to. Rok. Protože nechtěl utíkat. Nechtěl utíkat z lenosti nebo z dobré víry?

To musíte vědět vy.

Vy jste doktor!

Od čeho máte tu ruku?

Jeho lži.

Jaké lži?

Ty, o kterých jsem se dozvěděla před třemi měsíci. Nemůžu psát.

Udělal vám to dobře?

Co?

Že jste se pořezala.

Ne. Proč?

Neuvolnilo vás to?

Kde jste na to přišel? To nepřináší uvolnění. Jen to připomíná, proč jste to udělal.

Proč jste to udělala? Copak nechcete zapomenout?

Ne.

Proč?

Protože mě to posilňuje.

Tak proč jste tady?

Cítím se tlustá. To ty frgály. Tvarohové. Jediné, co jsem dokázala udržet v žaludku.

Jak dlouho?

Rok. Pak ztěžkly. Proměnily se na kámen. Nechoval ses jako otec, to sis jen vymyslel. Výmluvu. Já jsem ti věřila, že jsi jiný. Věřila jsem, že mi říkáš pravdu. Ale ve chvíli, kdy volání bylo nejsilnější, sebral ses a na týden odešel. Slíbila jsem si, že už nebudu pít. Ale je tak snadné zapomenout na sliby. Znáš to moc dobře. Neříkej, že ne. Nelži zase.

Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm.

Kroky. Počítám kroky, ale slyším ozvěnu a to chroupání v hlavě, tak je to těžké a často musím začínat znovu.

Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm. Počítám i v noci. Ve 4.48 když se probudím. Počítám ty dny, skládám je jak lego.

Jestli mám nějaké plány? Priority? Hodnoty? Usmrtit se. Zabít. Podřezat, předávkovat, oběsit, skočit pod vlak.

Co z toho? Všechno najednou. Není dost způsobů, které by mohly zabít tu bolest. Které by mohly zabít tebe.

Tvoje sestra mi řekla, že mě obdivuje, jak jsem se k tomu dokázala postavit. Že jsem se s tím dokázala poprat. Neměla jsem sílu jí odpovídat. Jen velký široký úsměv.

Tři měsíce.

Nedokážu psát.

Nemůžu jíst.

Nemůžu se zbavit.

Nemůžu milovat. Nemůžu plakat. Cítím se staře. Všude mám modřiny. Nové a nové. Vypadají jak otisky tvých prstů.

Kolik mi je? Osmdesát? Brzy zemřu.

Nechci být sama. Nesnesu přítomnost dalších lidí. Pohrdám jimi a oni pohrdají mnou. Nejsem nemocná.

Co jsem kdy nabídla svým přátelům? Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm. Ani tolik jich nebylo. A kde jsou? Všichni do jednoho odešli s ním.

Vykrádaš mě. Proto nemůžu psát. Ztratila jsem talent. Tys mi ho vzal. Utápím se v písmenech a nevěřím, že dávají smysl. Tělo a duše už se nikdy nespojí. Slepila bych je jogurtem, ale ten sis odnesl a do lednice ho už nikdy nevrátil.

Chtěla jsem se zabít, ale tys mi to nedovolil. Řekl by sis, že je dobře, žes mě opustil, a to nechci. Nechci, abys litoval, nechci, abys trpěl.

A co si přejete?

Přeju si dokázat mu, že jsem za to stála.

Jak?

Že se nezabiju.

Vaše ruka ale dokazuje něco jiného.

Nechtěla jsem se zabít.

A co jste chtěla?

Neustále si připomínat, čím mě zabil on.

Čím?

Odešel.

Kolikrát?

Dvakrát. Proč se mě na to ptáte?

Abyste si to uvědomila.

Co?

Že vás opustil nadvakrát a vy jste to poprvé nedokázala pochopit.

Ale já jsem to chápala. Poprvé jsem ještě měla možnost a sílu bojovat.

A podruhé?

Neměla jsem ani chuť ho zabít.

A sebe?

Sebe ano.

A ještě pořád chcete?

Chci, ale neudělám to.

Proč?

Ve 4.48 přestanu mluvit. Opakuju se. Neustále. Ale musím si opakovat věci. Bojím se, že všechno zapomenu, protože mě užívá. Užívá mi mozek.

Nic neví. Nic neví o mně. A já nevím nic o něm. Nic o tobě nevím, slyšíš? Sedíš tu a já doufám, že se nedíváš skrz mě. Co byly lži? Nebo to byly lži, kterým jsi sám věřil? To je ještě horší. Měls být poslední.

Červené víno mi rozežírá žaludek, bílé víno obluje. Kterého jsem ti měla nalít víc?

Někdy se otočím a cítím tě. Tvou vůni, vidím ten pach. Vidím tvé vlasy, tvou tvář a nejsi to ty. Nikdy to nejsi ty. Přesto přestanu dýchat. Srdce se zastaví. Přestanu cítit. Nejsi to ty a já to vím a přesto tě tam vidím. Představuju si, jak tě potkám. Budu krásná a sebevědomá. Zeptáš se mě, jak se mám, a já odpovím, že skvěle, že mě někdo praštil saxofonem po hlavě a ty už jsi dávno pryč.

Jsi prázdný Bratislavský hrad.

A já jsem prý plná bolesti. Ale to není pravda. Ztratila jsem schopnost plakat. Nenávidět tě. Nenávidím houby, kopr a olivy. Ale tebe ne. Tahle fáze ještě nepřišla.

Proč nepřišla?

Asi jsem příliš silná. Jako klišé „co tě nezabije, to tě posílí“.

A posílilo vás to?

Mám noční děsy. Čekám, až se probudím, pak se podívám na hodiny, je 4.48, počítám do osmi a čekám. Myslíte, že mě to posílilo?

Proč si hraje s těmi nůžkami?

Chci se ostříhat.

Sama?

Ano.

Chcete si ublížit?

Chci to odstříhnout. Celé noci nespím, nosím v sobě tvoje stopy. A ty ne. Možná ti je třicet, ale ve sku-

tečnosti máš asi sto padesát let. A pak se mě zeptáš, jestli chápu text té písničky. Je devět let příliš nebo tak akorát? Přece když si s někým rozumíš teď, budeš si s ním stejně rozumět i za pět let, tak neříkej, že si počkáš, že se pak možná vrátíš, že si to rozmyslíš. A neodcházej. Neodcházej, když s tebou mluvím.

Možná, kdybychom spolu mluvili, tak se to nestane. Kdybys neodcházel, neodejdeš na vždy. Už mě to nebolí. Jen mi vrať schopnost psát a plakat.

Je 4.48. Počítám do osmi. Vzpomínám. Na vzpomínky, ty nevíš, že je živím. Kde jsme byli? Pamatuju si celé tvé věty. Myšlenky na tebe bloudí v kruhu, ztrácejí se v kruhu, ztrácejí se, mizí ve sněhu. A ty víš, že opisuju. Nikdy jsi mě nešetřil, ale proč jsi šetřil vysvětlením?

Proč myslíte, že otálel?

Bál se. Měl pochyby. Nechtěl od toho utíkat.

Vyčítáte mu to?

(ticho)

Vyčítáte mu to?

(ticho)

Co máte s rukou?

Ostříhala jsem si vlasy.

Cítíte se líp?

Ne.

Vyděšeně jsem se dívala na ten jeho zasraně intelektuální obličej, zpola skrytý za slunečními brýlemi. Plakal. A já jsem byla v klidu. Měls být poslední. Prosím, nedojímejme se navzájem. Ať už se rozhodneš jakkoli, budu to respektovat. Začala jsem počítat kroky.

Je 4.48.

Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm. Chtěla jsem ho zabít.

Už tři měsíce nemůžu psát. Mám na psaní alergickou reakci. Studené ruce. Pot a zimnice.

Už tři měsíce nemůžu milovat.

Nedokážu plakat.

Ztratila jsem dětskou schopnost divit se.

Nemůžu jíst. Nemůžu spát.

Chtěla jsem se zabít. Ale naštěstí jsem měla po ruce vždy tolik alkoholu, abych na to neměla sílu.

Až budu moct poslouchat Živé kvety. Až se mi o tobě přestane zdát. Až se mi nebude svírat žaludek při poslechu cimbálovky. Až budu moct jet na Valašsko a jíst frgály. Pak budu v pořádku a tebe hodím za hlavu.

Ve 4.48 se probouzím. Hledám tě. Nejsi tu. Je tu cizí vůně. Jdu tě hledat. Jdu na nádraží. Na náměstí. Do hospody. Cítím se zmanipulovaná. Nikde nejsi. Náměsíčně se vracím domů.

Dotkl ses mě hluboko uvnitř. Nedokážu ten dotek smazat. Nemůžu tě najít. Nejsem nemocná. Tohle je nemoc z touhy po velikosti. Dosáhnout aspoň tvé velikosti, kterou jsi mi neustále předhazoval. Nemluvím ze spaní. Nejsem náměsíčná.

Nemluvte na mě. Nemluvte už nikdo. Zakázat lidi. Zapálit. Všechno, co jsem měla. Spolykat prášky. Odneste mě. Odřete mi tvář. Podřezala jsem se. Oběsila. A začala nanovo.

Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm.

Už ti nikdy nezavolám. Už ti nebudu psát listy. Už se ti nikdy nepodívám do očí zblízka, tím si můžeš být jistý. Už ti nikdy neodhalím světy, které nosím v hlavě. Už ti nikdy neprozradím, na co myslím. Protože se bojíš. Bojíš se výšky. Už se nikdy nebudu pro svou lásku hanit a cítit vinná. Už se nikdy neponížím a už nikdy nebudu pro slabost k tobě pykat za to, že jsem silná.

Už nikdy nepadnu na kolena. Nahá a bezejmenná.

Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm.

Už se nebudím ve 4.48.

František Kumhala

Deník mizerného basáka 1.0

Sním, či bdím. Pootevřu oči a vše vidím zeleně. Po chvíli zjistím, že se dívám přes sklenici od piva. Nejsem si jist, jestli je pondělí nebo pátek, pomalu ani nevím, kdo jsem, natož kde jsem. V hlavě mám, jak po výbuchu atomové bomby uprostřed New Yorku. Pomalu se zvedám a snažím se zjistit, kde vůbec jsem. Z oken vidím pouze nechutné panelové domy a pochmurný život dělníků. Rozhlížím se kolem sebe. Spousta plechovek a flašek, a nejen od piva. Sedám si na zničený gauč. Po chvíli mi dojde, kdo jsem a že tohle je můj byt. Otevírám zásuvku, ze které vytahuji stříbrnou krabičku. Krabička se pomalu otevírá jako bych se díval do mé vlastní zničené duše. Ubalil sem si malý brko a snažím se vzpomenou, co se stalo minulou noc. Všemocný kouř se kolem mě line a já si pořád nemůžu vzpomenout. Vcházím do kuchyně a vytahuji špinavý hrnek z rozbité police. Někde v tom bordelu jsem našel plesnivý kafe, ale mě je to celkem jedno. Kafe se mi málem přesypalo přes

okraj hrnku, který ze všech sil držím v rukách. Trochu se mi pootevřely oči. Dokouřil jsem. Vybavuji si jeden zakouřenej pajzl, ve kterým jsem včera byl. Aspoň myslím, že to bylo včera. Bolí mě hlava, že se mi za chvíli rozletí na tisíc kousků do všech světových stran. Vytáhnou z kapsy mobil a podívám se, kolik je hodin. Na displeji je jedna nepřečtená zpráva od týpka z kapely. Radši ji ani neotevírám, abych se nezděsil, co jsem včera ještě dělal. Ještě si jdu na chvíli lehnout.

Myslím, že umírám.

Vstal jsem ani nevím proč. Vycházím z domu a mířím temnou uličkou. Dojdu k hospodě, která se mi začne vybavovat. Ten večer sem byl určitě tady. Nemám odvahu vejít dovnitř. Obejdu ji a jdu do rovnou zkušebny. Jsou tam všichni. Začli jsme hrát a nikdo se nikoho na nic neptal. Zpytuju své svědomí, co jsem za svůj život provedl. Žil jsem jako hulvát a nic jsem nedokázal. Další den máme zase zahrát. Odcházím. V postranní uličce u zkušebny jsem viděl zlo a temnou. Měl jsem strach, abych tam vešel. Mám také strach z ničeho, že tam vcházím. Na zemi se tam povalují další lahve a několik opilců ve škarpě. Chce se mi zvracet.

Doma si pouze zapálím a sedím v pokoji. Koukám na zeď a přestávám vědět co se děje kolem mě. Ta hlava bolí, jako by mi samotný lucifer jedl mozek tupým nožem.

Další den se připravuji na vystoupení. Naladím si struny a dám si pět panáků na uklidnění. Vystoupení začíná. Hraju, jako by to mělo být naposledy. Užívám si každý tón, co vydá moje sladký dřevo. Kolem lidí se baví a tančují, až z nich teče pot. Uprostřed stojí celkem seriózní chlap a pořád se na mě dívá a neupírá ze mě pohled. Snažím se ho nevšímat. Poslední písnička. Ten týpek tam pořád je. Pomalu si sahá do saka a pomalu vytahuje zbraň.

Já hraju pořád dál. Míří na mě. Pochopil jsem, že je to můj konec. Padl výstřel. Pomalu padám dozadu a vidím, jak se moji kamarádi kolem mě okamžitě objevili. Šťelce ještě chvíli vidím, jak se na mě kouká a potom utíká

prýč s ostatníma fanouškama. Ležím tam na pódiu a snažím se přijít na nějaká poslední slova, nakonec ze mě jenom vypadne „Hajzl, málem střelil do basy!“ Vidím, jak se všichni vzdalují, a mně dochází síla.

Uprostřed ničeho je stůl, sedí tam tři postavy, sedám si k nim a nic neříkám jako oni. Lidé mají kapuci a mám pocit, jako by už tu seděli celá staletí. Nevím, co se stalo a taky kde to jsem. Jeden z nich řekne velmi slabým hlasem: „Tohle je peklo a odsud se nedostaneš. Za co tu jsi?“ Nevím, co na to říct. Zklopil jsem hlavu a lituji, co jsem udělal za celý svůj život. „Hajzl“

Deník mizerného basáka 1.1

Sním, či bdím. Pootevřu oči a vše vidím zeleně. Po chvíli zjistím, že se dívám přes sklenici od piva. Nejsem si jist, jestli je pondělí nebo pátek, pomalu ani nevím, kdo jsem, natož kde jsem. V hlavě mám, jak po výbuchu atomové bomby uprostřed New Yorku. Pomalu se zvedám a snažím se zjistit, kde vůbec jsem. Z oken vidím pouze nechutné panelové domy a pochmurný život dělníků. Rozhlížím se kolem sebe. Spousta plechovek a flašek, a nejen od piva. Sedám si na zničený gauč. Po chvíli mi dojde, kdo jsem a že tohle je můj byt. Otevírám zásuvku, ze které vytahuji stříbrnou krabičku. Krabička se pomalu otevírá, jako bych se díval do mé vlastní zničené duše. Ubalil jsem si malý brko a snažím se vzpomenout, co se stalo minulou noc.

Všemocný kouř se kolem mě line a já si pořád nemůžu vzpomenout. Vcházím do kuchyně a vytahuji špinavý hrnek z rozbité police. Někde v tom bordelu jsem našel plesnivý kafe, ale mně je to celkem jedno. Kafe se mi málem přesypalo přes okraj hrnku, který ze všech sil držím v rukách. Trochu se mi pootevřely oči. Dokouřil jsem. Vybavuji si jeden zakouřenej pajzl, ve kterým jsem včera byl. Aspoň myslím, že to bylo včera. Bolí mě hlava, že se mi za chvíli rozletí na tisíc kousků do všech světových stran. Vy-

tahnu z kapsy mobil a podívám se kolik je hodin. Na displeji je jedna nepřečtená zpráva od týpka z kapely. Radši ji ani neotevírám, abych se nezděsil, co jsem včera ještě dělal. Ještě si jdu na chvíli lehnout. Myslím, že umírám.

Vstal jsem ani nevím proč. Vycházím z domu a mířím temnou uličkou. Dojdu k hospodě, která se mi začne vybavovat. Ten večer jsem byl určitě tady. Nemám odvahu vejít dovnitř. Obejdu ji a jdu rovnou do zkušebny. Jsou tam všichni. Začli jsme hrát a nikdo se nikoho na nic neptal. Zpytuju své svědomí, co jsem za svůj život provedl. Žil jsem jako hulvát a nic jsem nedokázal. Další den máme zase zahrát. Odcházím. V postranní uličce u zkušebny jsem viděl zlo a temnou. Měl jsem strach, abych tam vešel. Mám takovej strach z něčeho, že tam vcházím. Na zemi se tam povalují další lahve a několik opilců ve škarpě. Chce se mi zvracet.

Doma si pouze zapálím a sedím v pokoji. V úplně prázdném pokoji. Mám hlad, ale to, co mám, budu radši o hladu. Nejlepší, co doma mám, je plesnivá zeď.

Další den je mi líp. Máme koncert v klubu a má to být nejlepší akce naší kapely, jakou si pamatujeme. Dívám se mezi prsty na stěnu. Snažím se zjistit, proč mi je tak dobře. Zdá se mi, že svět se rozzářil ze svitu slunce. V prvních vteřinách na pódiu popadám basu a ruka začne hrát neskutečně dobře. Hraju. Hraju, jak můžu. V publiku si všímám jednoho člověka. Má na sobě bílý smoking a usilovně se dívá na mě. Dívám se na něho. Všechno kolem se zpomaluje a nemůžu z něho spustit oči. Dívám se na něho a nemůžu přesně určit jeho obličej. Ten obličej je a vlastně není. Konečně jsem od něho dokázal odpoutat pozornost. Dohráváme poslední písničku. Jsem v nebi. Objednávám si pivo a jdu do zákulisí si poklidit svoje věci. Na stolku tam leží nabitá zbraň. Moc mě to nepřekvapuje, tady každý má zbraň kvůli svým kšeftům.

Přichází za mnou muž v bílém smokingu. Nevěděl jsem, co mu mám říct. On mi jenom řekl

„Už je čas!“

„Proč? Já ještě nejsem připraven“

„Ale jsi, jenom sis to ještě neuvědomil“

Podává mi ruku. Mám strach. Natahuji se k němu a... bílo. Všude bílo. Mám se krásně. Všechno pominulo. Všechny strasti a boleti. Bílo a nic jiného. Nikdo zde není. Jsem opuštěný. Jsem sám. Radost se změnila ve smutek a samotu. Jsem sám.

Uprostřed dřevěné podlahy ležím. Nehnu se. Jsem uvězněn v samotě a zatracený. Ležím a v ruce svírám zbraň. Kulka se zarazila ve zdi vedle mě. Nikomu nechybím. Nikomu nescházím. Nikdo nade mnou neuroní slzu. Pouze moje slza sklouzla na podlahu a vsákla se do parket. Nikomu nechybím. Jsem sám.

Deník mizerného basáka 2.0

Už dlouho hledím na nebe a říkám si, jestli to má ještě smysl. Smysl žít. Co mi dalo to privilegium žití. Už nesnesu život a pohled sám na sebe. Můj mozek je na pokraji zhroutení. Už nemá smysl žít. Kapela jde do sraček a já už nemůžu dál. Poslední zkouška a jdu domů zasranou ulicí. Všude bordel, ale mě je to jedno. Někde v bytě najdu gauč a beru flašku něčeho. Dopíjím do dna. Moje deprese se ještě víc prohloubila. Konec. Balím poslední brko.

Dívám se na měsíc a zapomínám na svoje trápení. Měsíc září na panelové domy a vzpomínám na lidi, které mám rád. Není jednoduché se prodírat životem úplně sám, ale životy ostatních jsou mi přednější. Brko mám v půce zkouřeny. Je zima. Beru basu a hraju do samoty. Podívám se na hodiny. Půl třetí ráno. Ráno zase do práce. Nesnáším to tam.

Lobbing. Podívám se po pokoji a zase se mi to vrací. Brko zhuleno. Job done. Nejsem si jistý svojí přítomností. Chci najít východ a vrátit se zpátky. Zpátky jak jen to jde. Proč? Proč není žádný východ? ŠÍLÍM! Nemůžu, nemůžu dál. Jak by se asi

nejlíp dalo zabít? Ve váze na stole je růže. Růže, kterou jsem dostal od mé lady. Proč tu není? Proč už není se mnou? Je plná cigaretových špačků a růže je uschlá a mrtvá. Jako já. Uschnout a udělat ze sebe živý popelník. Velmi zajímavá smrt. Ne tohohle pocitu se chci zbavit. Pryč. Musím pryč. Rychle popadnu basu a hodím něco na sebe a rychle za sebou zabouchnu dveře.

Začíná pršet. Mám rád déšť. Jdu ulicí a snažím se vypadnout z tohoto města. Na mě až moc velký.

Na ulici se potácejí veselí lidé, kteří zrovna jdou z hospod. Mám v ruce mobil. Čtyři hodiny ráno. Potřebuju s někým mluvit. Nikdo nezvedá. Vytahuji svoje cigarety. Plamen zapalovače plane v záři pouličních lamp. Cigareta chutná, jako by měla být poslední, vychutnávám si její chuť. Vidím záři neonu non-stopů a heren. Dělá se mi z toho blbě. Zítra se nejdu do práce. Potřebuji víc zapomenout. Potřebuji vypadnout. V jednom podchodě si rozpaluji koks a dávám si do žil pořádnou dávku. Konec tohle je můj konec. Nic moc mi to nedalo, potřebuji dál. Sedám na autobus a vyjždím z města na jeho okraj. Skočit z okraje města do temnoty, kde není nic, jen já a déšť. Temnota okraje se zdá jasnější. Konec? Je už konec? Ne, ještě to chvíli potrvá.

Uprostřed ničeho stojím a dívám se na zářící měsíc a dopadající kapky na moji tvář. Jdu lesní cestou pryč. Kde bych byl, kdybych to tak neposral. Konec. Měl jsem dělat něco jiného než jen litovat sám sebe. Kolik je? Pět hodin. Za chvíli vyjde slunce. Vidím na kopci malý domek. Vloupám se, už jsem dost daleko od všeho a taky dost daleko, abych se vracel. Jsem na krásném místě, ale já už dál nemůžu. Tento domek je asi často obývaný. Ale teď tu nikdo není. Jsem sám, nikam už nemůžu utýct. Nacházím v domku plátno. Krásné, bílé, čisté plátno na malování. Zapaluji petrolejovou lampu a zapaluji si poslední cigaretu z balíčku. Už dál nemůžu, musím to skončit. Podívám se po místnosti a vidím položenou zbraň na polici a vedle ní náboje. Východ. Tohle je konec. Za chvíli ji držím v ruce a snažím se ji očistit, jak nejlíp to jde. Zbraň je připravena a odjištěna. Nechci umřít tak lehce. Chci

něco víc. Chci být pamatován. Vytáhnu basu a zahraju si mé oblíbené písně s hudbou ve sluchátkách. Pověším za sebe plátno. Bílé plátno. V rohu je můj podpis. Na bílém plátně můj podpis. Toto dílo nikdy neuvidím. Píši vzkaz, že chci být pohřben se svou basou. Moje jediné přání. Beru zbraň. Naproti mně sedí postava v kápi a nic neříká a ani se nehne. Tak tohle je konec. Takhle to všechno končí. Nemám strach ze smrti ani z té postavy. Poslední záblesk paprsků slunce se prodírá okenicema. Dávám si do úst zbraň a snažím se, aby za mnou bylo plátno přesně uprostřed. Cvak.

Je sedm ráno. Policie dává do černého pytle naromana, který neunesl dávku v jednom podchodě. Měl dost. U sebe neměl nic. Policie fotí místo činu. Je konec. Neví, kdo to byl, neví, jak se tam vzal. Vlezou do svého policejního vozu. Tím jejich pátrání zkončilo. Cvak.

Deník mizerného basáka 3.1

Chybí mi jen pár hodin. Víím, že za pár hodin mi skončí můj život a život všech okolo mě. Ale oni to neví. Nechci jim to říct. Bude to rychlý. Lepí se na mě jedna holka. Nechci poslední sekundy strávit s ní. Sedím u piva a klopím jedno za druhým. Jsem se svými přáteli. 120 minut a konec. Objednávám panáky pro celý bar. Je tam asi 30 lidí. Mám ty lidi rád. Doufám, že se s nimi ještě někdy setkám. Někdy potom. Na druhý straně. Panák mi sklouzne do krku jako med. Miluju ten pocit. Konverzace v hospodě se krásně vyvíjí. Bavíme se o hudbě.

„C, G, A ... je to jednoduchý.“

Rád bych se to naučil. 100 minut a konec. Víím to je-
nom já. Nechci to říct, ale ta touha mě láká. Ta holka to vzdala. Nechci se omlouvat, ale omluvím se. Je nasraná. Sápe se po druhém. Chci, aby jim to vyšlo.

Zapaluji si další cigáro. Je možný, že už žádný další si nedám. Je možný, že stihnu ještě 3. Nemám náladu povídat, ale poslouchat. Poslouchám každý slovo, každou emoci, co v kaž-

dým slovu je. Miluju ty lidi.

Koupím si kusovku a jdu ven na čerstvý vzduch.

„Ty jdeš pryč?!“

„Ne.“

„A kam jdeš?“

„Nikam ... šak víš, ne?!“

Čerstvý vzduch. Prázdnost v hlavě. Jenom... klid. Mám rád, když mám chvíli na sebe a nikdo kolem mě není. Užívám si samotu. Klid. Vzpomenou si. 60 minut a konec.

Jsem zpátky v baru. Ostatní se snaží zjistit, co mám za problém, ale já žádný problém nemám „Jsem v klidu“. Nejspíš ostatní nezvládají nápor alkoholu v krvi. Odpouštím jim. Jsem tu už jenom já, barman a můj nejlepší kamoš.

38 minut a 42 sekund. Víím, že konec je v dohledu. Dáme si s kámošem ještě panáka. Barman se přidá. Je tu klid. Je to ta chvíle, která má být poslední? Je mi smutno. Jsem s tím pravým člověkem? Bojím se. Co když nic dalšího není. Bude už jenom tma a nevědomost? Nebe krásný a úžasný? Nebo peklo a neskutečná agónie? Či se znova zrodím? Ale v co, když nebude život. Bojím se. Hrozně se bojím.

Panáč, cigáro. 21 minut a 13 sekund. Je to lepší. Další panáček objednaný. Ptám se těch dvou, co by dělali, kdyby za 20 minut skončil svět.

Barman říká, že by zavolał svojí přítelkyni a rodině. A pak by si dal panáka. Věří v posmrtný život, a že se setká se svými blízkými v nebi. Krásná víra. Taky bych rád v to věřil. Víím, že to skončí, ale jak?

„Já ... já bych ošukal první ženskou, která by se mi naskytla pod rukou.“

To mi bylo jasné, že tohle řekne. Panáček, cigáro, panáček. 10 minut a 21 sekund. Řeknu barmanovi, ať tam pustí jeden song. Vychutnává si každý tón. V ruce si představuju basu, jak na ní hraju. Vždycky jsem si chtěl zahrát na velkém koncertu před mnoha lidmi. Nikdy se mi to nesplnilo.

Podívám se na ruku. Proč mám na jedné ruce 12 prstů? Asi jsem na hadry.

Panáček, panáček, cigáro. Asi poslední. Nevím. Několik minut. Nejsem si jistý kolik. Cigáro mi odpadne od huby. Snažím se ho sebrat ze země. Slyším tupou ránu a tma. Ve tmě slyším ještě smích, ale ten hnedka utichne.

Tma a ticho.

Probouzím se a jediný, co slyším, je sekání dříví a zvuk pily. Každý úder je jak hřebík, co mi zabouchávají do hlavy. Ležím na dřevěné posteli a na sobě mám pouze kalhoty, ale nejsou moje. Co jsem včera dělal a jak jsem se sem dostal? Pomalu si vybavuji večer.

Vybavuji si vše. Ale tupá rána a... nic. Pak už nic. Sahám si na hlavu, ale nic tam není. Jenom mě nehorázně bolí.

Do místnosti vejde člověk a hodí po mě košili. Pak polohlasem řekne „Přijď ven“. Vylezu z postele, obleču si košili a podívám se po místnosti. Vesnická chalupa. Vylezu ven. Venku stojí 3 muži. Jeden seká a dva řezají dřevo pilou. Jeden z nich mi podá džber s vodou.

Vypiju ho do dna. Udělá se mi líp. Potom se rozhlédnu. Všude je pole. Kolem chalupy, ve které jsem spal, bylo pouze pole a nic jiného. Pole v nedohledno.

„Kde to jsem? Kdo jste vy? A jak jsem se sem, sakra, dostal?“

„To nám pověz ty.“

Vítězslav Dvořák

Smysl života

postavy

V PROLOGU:

Janek

bratr

matka

otec

vypravěč

SMYSL ŽIVOTA:

Monika

Rosťa

otec

Smrt

Skutečná Smrt

PROLOG: Ztracená propiska

VYPRAVĚČ:

Dovolte nám, dámy a pánové, vložit před náš hlavní příběh malou předehru s názvem Ztracená propiska. (čte) Byl jednou jeden Janek a ten se rád podepisoval. Ale jednoho dne, bylo to zrovna ve středu, ztratil propisku. Zabil svého bratra, svoji matku a svého otce. A když přišla další středa, tak tu propisku našel v kapse. To byl ale Janek.

(Vstoupí Janek.)

JANEK:

Kde je moje propiska? Hej! Bratře! Pojd' sem!

(Vejde bratr.)

BRATR:

Co je, Janku?

(Janek mu nožem probodne krk, a potom zasadí ještě několik ran do břicha a plic. Všude stříká krev. Janek bratra prohledá.)

- JANEK: Chm... Kde je moje propiska? Mami! Tati! Pojdte sem!
(*Vejde otec s matkou.*)
- MATKA: Janku, co vyvádíš?
(*Janek jí prstem vydlobne oko.*)
- TÁTA: Janku! Co to vyvádíš?
(*Janek se rozmáchne druhou rukou, a vrazí ji otci do břicha. Trhne, a vyrvе velký flák masa. Všude stříká krev. Janek masem umlátí ječící matku a potom ho položí na gril, který stál od začátku poblíž. Prohledá je.*)
- JANEK: Kde je moje propiska? (*Dá si ruce do kapes.*) Aha...tady je.
- VYPRAVEČ: Ty seš ale Janek!

Vážení diváci, tím končí naše předehra a jdeme rovnou na hlavní příběh s názvem Smysl života. Přeji příjemnou zábavu.

SMYSL ŽIVOTA

SCÉNA 1 – rekreační mýtinka v lese

(*Rosťa sedí a griluje. Je noc. Kolem jde Smrt.*)

- SMRT: Dobrý večer.
- ROŠŤA: Děkuji. Vám taky.
- SMRT: Prosím vás, neporadil byste mi? Já hledám jednoho člověka a úplně jsem se v tomhle lese ztratil.
- ROŠŤA: Jasně. Jak se jmenuje?
- SMRT: Řáholec? Co já vím?
- ROŠŤA: Koho hledáte?
- SMRT: Člověka, jehož čas nadešel. Jsem totiž smrt.
- ROŠŤA: Ale jak se jmenuje ten člověk?
- SMRT: To mám někde napsaný. Tady: inženýr Ladislav Štáhlav.
- ROŠŤA: Toho neznám. Ale můžete se po něm poptat dole ve městě. Když půjdete tudy přes les, tak jste do půl hodiny tam...
- SMRT: Aha. Děkuji.
- ROŠŤA: Nechcete si dát se mnou?
- SMRT: To je kuřecí?
- ROŠŤA: Vlastně ani nevím. Úplně to nepoznám.

- SMRT: Víte co, tak radši ne. Děkuji za pomoc, já mám stejně na spěch.
- ROŠŤA: Tak na shledanou.
- SMRT: Na shledanou.
(*Smrt odejde. Přijde Monika.*)
- MONIKA: To bys nevěřil, jak může být taková malá, blbá lahvička drahá.
- ROŠŤA: Ahoj.
- MONIKA: Skoro tisícovku!
- ROŠŤA: Ty jo. To je hodně.
- MONIKA: Na to mi přispěješ.
- ROŠŤA: Vždyť jsme se dohodli, že já nakoupím maso a ty zase jed.
- MONIKA: Ale to jsem nevěděla, že jed je tak drahej.
- ROŠŤA: Tohle taky nebylo úplně levný. To máš několik stejků, uhlí, podpalovač, všelijaký omáčky a další dochucovadla...
- MONIKA: Žádný omáčky a dochucovadla jsi kupovat nemusel. Neděláme přece grilovací párty. Potřebujem jenom někoho otrávit. (*Vezme jedno maso.*) Tohle bude pro něj, pamatuj si to. Zavolej mu, ať víme, kdy ho máme čekat. (*Kape na maso jed.*)
- ROŠŤA: (*Telefonuje.*) No tati, tak už jdeš?...Jo...Už ti tu děláme maso...
- MONIKA: Že pozdravuju...
- ROŠŤA: Monika tě zdraví...jo jo, tak zatím...ahoj. (*Zavěsí.*) Za chvíli tu bude. Je kousek odtud.
- MONIKA: Supr. A vymyslels teda, kam ho pak dáme?
- ROŠŤA: No, asi jo. Myslím, že tady ho nikdo nenajde.
- MONIKA: Dobře ty! To je perfektní skrýš na mrtvolu.
- ROŠŤA: Asi jo no.
- MONIKA: Jak asi? Říkám, že to JE, perfektní skrýš na mrtvolu.
- ROŠŤA: Jo jo, já jen, že si to neumím moc představit.
- MONIKA: Tak normálně, asi ho jako nadzvedneš, nějak do něho strčíš, on tam spadne a ty tohle zase zaklapneš, ne?
- ROŠŤA: Jo, to jo...ale jako, že je to táta.
- MONIKA: Ty seš ale baba.
- ROŠŤA: Já se nebojím.

- MONIKA: Bojíš.
- ROŠŤA: Nebojím. Já jen, že je to táta.
- MONIKA: Ty přecitlivělej chudáčku. Ještě, že mě máš. Protože beze mě by ses zřejmě nikam nedostal. Musíš přece mít trochu cílevědomosti. Když chce člověk dědit, musí pro to holt něco udělat.
- ROŠŤA: No jo...
- MONIKA: Takový kecy už nechci nikdy slyšet.
- ROŠŤA: No jo...
- OTEC: *(Za scénou.)* Hola, hola! Děti moje! Už jdu. Já. Váš otec. *(Vejde.)* A už jsem tu. No pojdte mě pozdravit.
- ROŠŤA: Ahoj, tati.
- OTEC: Á, tohle je zřejmě můj Rostislav. Nemám pravdu? *(Vážně čeká na odpověď.)*
- ROŠŤA: Ano.
- OTEC: Buď zdrav, synu. A Monika. Ahoj dcero.
- MONIKA: Tys něco pil, tati?
- OTEC: Ne, ne, vypadá to tak? Nic jsem nepil. Já jen, že mám dobrou náladu, že vás zase jednou vidím. Tak é – co mám dělat? Mám si někde sednout nebo s něčím pomoci?
- MONIKA: Posad' se sem tati.
- OTEC: Ale jen sed'.
- MONIKA: Já klidně budu stát.
- OTEC: To je přece nesmysl. To tu s námi chceš stát celou noc?
- MONIKA: No vlastně ne.
- OTEC: Tak vidíš. Dívej, já se vejdu tady k Rostovi. Že, Rostó?
- ROŠŤA: Tati, proč to děláš?
- OTEC: Co dělám?
- ROŠŤA: Víš, že nesnáším, když mi tak někdo říká.
- OTEC: Aha... promiň, Rostislave?
- MONIKA: Myslím, že už to asi je.
- OTEC: Výtečně! První várka masíčka. Díky.
- MONIKA: Počkat! Tohle je moje. Pro tebe je tohle.
- OTEC: To je přece úplně jedno.
- MONIKA: Já jsem ti vybrala to speciálně nejlepší.
- OTEC: Díky, dcero.

(Otec si dává maso do pusy a Rost'a s Monikou ho napjatě pozorují. Otec je z toho trochu nervózní.)

OTEC: Tak dobrou chuť.

MONIKA a ROST'A: Dobrou chuť.

(Otec si kousne.)

MONIKA: Ha há!

OTEC: *(Lekl se.)* Ou... co je?

MONIKA: Vyšlo to! Budu bohatá! Budu dědit! Budu mít strašně moc peněz, nebudu muset pracovat a dny budu trávit tím, že budu každé své bankovce vymýšlet jméno! A až je všechny pojmenuju, tak každé z nich založím profil na Facebooku a navzájem je spřátelím mezi sebou! Yes! Seš otrávenej, tatko! Já teď budu dědit!

ROST'A: Tati, nezlob se.

OTEC: Ha há! Dovolte dětičky, abych vás vyvedl z omylu. Váš otec vás sice strašně miluje,*(Začíná mu být těžko kvůli účinkům jedu.)* ale taky ví, že jste pěkný neřádi, Moniko, a pokusíte se o něco takovýho, když vám k tomu dá příležitost. Takže – pozor, teď přijde ten vtip – poslal mě! Dvojníka! Abych vás zmátl. Nejsem váš otec, ale inženýr Ladislav Štáhlav, náhodou vašemu otci podobný. Máte vy to ale smůlu. Dovolte abych se vám vysmál...*(Během výsměchu umírá.)*

ROST'A: Co teď?

MONIKA: Hmm...no nic. Hodíme ho tam.

(Schovávají mrtvolu.)

ROST'A: A už toho necháme, ne? Mončo?

MONIKA: Přece se nevzdáme tak snadno! Jak už jsme jednou začali, tak už to musíme dokončit.

ROST'A: Já nevím, jestli to ještě chci udělat.

MONIKA: Tohle je mrtvola. A to, že je tady mrtvola, znamená, že už jsme za bodem návratu. V tuto chvíli už jsme osudem odsouzeni k tomu, abychom dokončili naše dílo. Příběh se už nemůže vrátit na začátek. Nestačí říct prostě sorry a zase se s tátou usmířit. Teď půjdem k tátovi domů a rychle to ukončíme.

(Odejdou.)

SCÉNA 2 – v otcově domě*(Otec pije víno. Zazvoní zvonek.)*

OTEC: Už jdu!

(Ve dveřích je Smrt.)

SMRT: Nelekejte se, prosím.

OTEC: V pohodě.

SMRT: Dobrý večer, já jenom...

OTEC: Co byste potřeboval?

SMRT: Já jsem totiž Smrt.

OTEC: Vidím.

SMRT: No totiž, já už tady docela dlouho bloudím po městě a potřebuju se někoho zeptat.

OTEC: Koho hledáte?

SMRT: Pana magistra umění Jaroslava Chruďoše.

OTEC: É... To jsem já.

SMRT: No výborně, tak jsem tady brzo.

OTEC: Jestli chcete, můžete tu počkat.

SMRT: Mohl bych?

OTEC: Jistě. Račte.

SMRT: Díky.

OTEC: Pijete víno?

SMRT: Ale nesnažte se mě opít.

(Zazvoní zvonek.)

OTEC: Á, promiňte.

(Otec otevře. Ve dveřích je Monika s Rosťou.)

MONIKA: Jdeme si pro dědictví.

OTEC: Monika?

ROŠŤA: Ahoj tatí.

OTEC: Ahoj synu.

MONIKA: Myslels, že se vzdáme, když na nás pošleš dvojníka?

OTEC: Doufal jsem v to.

MONIKA: Tak jsi doufal špatně. Máš návštěvu?

SMRT: Mě si prosím nevšímejte.

ROŠŤA: Jé, my se známe.

SMRT: Chlápek od grilu, dobrý večer.

ROŠŤA: Tak co? Pochodil jste?

- SMRT: Ano, ano. Už pracuji na další zakázce.
- ROŠŤA: To jsem rád.
- MONIKA: Rošto!
- ROŠŤA: Aha...my tu totiž máme něco na práci.
- SMRT: Chápu. Jako bych tu nebyl.
- ROŠŤA: Jo.
- MONIKA: Rošto, drž ho.
- ROŠŤA: Přestaň mi říkat Rošto. *(Drží otce. Monika má kuchyňský nůž.)*
- OTEC: Děti, tohle přece není nutné. Každého čas jednou přijde, nemusíte to zbytečně urychlovat.
- MONIKA: Právě! Jednou budu taky muset umřít, tak proč bych měla čekat, až se mi uráčíš předat dědictví. *(Bodne ho.)*
- OTEC: Cha cha chá! Jste napálení! Jsem jen další dvojník. Ja ha há! To jsem vás dostal. Měli byste vidět, jak se tváříte...*(Zemře.)*
- SMRT: Tak to by bylo. *(Odškrťává si v seznamu.)*
- MONIKA: To je hajzl! Zbabělej.
- SMRT: Promiňte, o co se to pořád snažíte?
- MONIKA: Co je vám do toho?
- SMRT: Nic nic...jen mě tak napadlo...vy už jste mi dvakrát pomohli, tak jsem si říkal, že bych mohl pomoci zase já vám.
- ROŠŤA: Mončo, už jsme zabili dva lidi. To přece stačí.
- MONIKA: Jo! Můžete nám pomoci? Potřebujeme zabít našeho otce.
- SMRT: Není to od vás trochu zlý?
- ROŠŤA: Je. Já si to taky myslím.
- MONIKA: Buď zticha! Chceme ho zabít, ale on nám pořád podstrkává svoje dvojníky.
- SMRT: Stará dobrá fligna s dvojníkama, nojo.
- MONIKA: Pomůžete nám?
- SMRT: Jak se váš otec jmenuje?
- MONIKA: Magistr umění Boleslav Březina.
- SMRT: Tak výborně. Já si to jméno připsu tady na svůj seznam - je to sice trochu podvod, protože by teď měl být na řadě nějaký bakalář umění Jaroslav Šafář - ale když to na mě neřeknete...ted' vám můžu pomoci.
- MONIKA: No jo, ale on může být kdekoli.

- SMRT: Já mám pochopitelně plán.
- MONIKA: Jakej?
- SMRT: Vezměte mobil tamhle toho chlápka – a taky už tu mrtvolu někam uklidte – a napište z něj otci smsku, že byl Rostislav ve vaší potyčce smrtelně zraněn. Váš otec smsce od svého dvojníka uvěří a z lítosti mu nezbude, než aby se přišel s Rostislavem sám rozloučit jako originál.
- MONIKA: Geniální! A pak ho probodneme.
- SMRT: Proč? Vezměte si revolver. (*Podává revolver.*)
- MONIKA: Supr!
- ROŠŤA: Já už ale končím. Tak.
- MONIKA: Cože? Zopakuj to.
- ROŠŤA: Už nebudu nikoho zabíjet. Už prostě nepokračuju. A nedám vám ten mobil.
- MONIKA: No...ale...co dědictví?
- ROŠŤA: Bez dědictví se obejdu.
- MONIKA: To je přesný! To je to jediný, na co se vy poserové zmůžete.
- ROŠŤA: Zvláštní, kolik toho o nás, poserech, víš.
- MONIKA: Co to má být za argument? Chovám se snad já jako posera?
- ROŠŤA: Chováš se jako zlatokopka!
- MONIKA: A co? Aspoň se nebojím jít si za svým. Na rozdíl od někoho, koho začne hryzat svědomí, hned co zabije dva obyčejný dvojníky.
- SMRT: Nechám vás tu chvíli o samotě.
- MONIKA: Ne, to je dobrý. Už končíme. (*Namíří na Roštu.*) Rošťa totiž ví, že ho zastřelím, když mi nedá ten mobil. (*Rošťa jí dá mobil.*)
- MONIKA: Výborně.
- ROŠŤA: Nebudu hrát, že umírám.
- MONIKA: Tak to budu hrát já. Stejně seš blbej herec.
- SMRT: Já napíšu tu smsku.
- MONIKA: (*Dává mu mobil.*) Tak na. (*Na Roštu.*) A jestli se o něco pokusíš, tak tě zabiju taky.
- SMRT: Odesláno. Všichni na místa.

SCÉNA 3 – v otcově domě

(Smrt se schová. Monika sedí a dělá, že je těžce zraněná. Rostá u ní nervózně postává. Vejde otec.)

OTEC: Moniko?

MONIKA: Tati...

OTEC: Co je ti?

MONIKA: Umírám...Tvůj dvojník mě bodl...

OTEC: Kde je?

MONIKA: Utekl.

OTEC: Chtěla jsi ho zabít.

MONIKA: Je mi to moc líto, tati. Strašně se ti omlouvám. Chtěla jsem peníze, víš? Ale teď vím, že peníze jsou k ničemu. Je to falešná modla bez duše. Pravé bohatství je někde úplně jinde. To jsem si uvědomila až teď, když umírám. Pojd' blíž, prosím. *(Otec vykročí vpřed.)*

ROSTÁ: Tati, pozor! *(Pokusí se rychle vyrvat Monice revolver, ale nepovede se mu to.)*

MONIKA: Ale ale... Málem jsem tě podcenila, Rostě.

OTEC: Co se děje?

ROSTÁ: Neříkej mi Rostě.

MONIKA: Jinak co? Nic. Moc si nevyskakuj.

ROSTÁ: Jestli chceš zabít tátu, tak musíš nejdřív zabít mě.

SMRT: *(Vyleze ze skřípě.)* To je ale pitomej plán, Rostislave.

MONIKA: Přesně. Klidně to udělám.

OTEC: Moniko, nedělej to. Co z toho budeš mít?

MONIKA: Co asi? Dědictví.

ROSTÁ: Ty seš těma penězma posedlá.

MONIKA: Ty to nechápeš. Zkus si prožít dětství jako největší socka ve škole. Když třeba přijdeš k někomu na návštěvu, a on tam má tolik moderních věcí. Televize, myčky, kožený gauče a všichni jsou tam tak šťastní... a pak se vrátíš domů a vidíš tátu, jak sedí u toho svýho starýho rádia na obyčejný židli v zakouřený kuchyni, všude to smrdí, nábytek vypadá jak ze středověku a hodil by se vyhodit na skládku. Jenže my ho normálně používáme „protože funguje“. Bylo mi za nás vždycky trapně. Před ostatníma. Styděla jsem se, že jsme ta-

ková podřadná rodina. Nejhorší ale bylo, když jsem zjistila, že vlastně máme peněz dost, že jsme vlastně docela boháči, ale že táta prostě nerad utrácí. Chápeš, co je to za blbost? Celý dětství za největší socku jen tak, z rozmaru tvýho táty. Teď můžu být bohatá a normálně používat peníze, tak jako to dělají všichni ostatní. *(Zmáčkne spoušť, ale revolver jen cvakne na prázdno.)*

MONIKA: Co je?

SMRT: Aha! Pardon, já jsem tam nedal náboje. Vždycky je nosím zvlášť aby mi ta pistole nezačala střílet v kapse. *(Podává Monice zásobník.)*

MONIKA: To si děláš srandu.
(Rostě se na Moniku vrhne a vyrve jí zbraň i zásobník z ruky.)

ROŠŤA: Ruce vzhůru.

OTEC: Děti, nebuďte na sebe takoví.

MONIKA: Co chceš jako dělat?

ROŠŤA: Zastřelím tě a zachráním tátu.

MONIKA: Aha... to je plán. Ale táta ti stejně neodpustí, žeš mi předtím pomáhal.

ROŠŤA: Tati... odpustíš mi?

OTEC: No jistě, Rošto.

(Rošto zastřelí otce.)

MONIKA: Nechápu... ale: Yes!

OTEC: Cha cha chá... hlupáku...

ROŠŤA: Já vím, seš dvojník.

OTEC: Jak to víš?

ROŠŤA: Táta mi nikdy neříká Rošto.

(Otec smutně umírá.)

SMRT: Ale proč jsi ho zabil?

ROŠŤA: Byl to přece dvojník.

SMRT: Ale to jsou taky lidi! Nemusíš je jen tak zabíjet.

ROŠŤA: Aha... to mě nenapadlo.

SMRT: No... stane se... ale radši mi vrať tu zbraň. *(Dostane revolver zpátky.)* Odklidím ho. *(Odtáhne mrtvolu.)*

ROŠŤA: Tak už toho nech, Moniko. Táta by nám odpustil, kdybychom ho požádali.

MONIKA: V žádným případě. Už jsme ho skoro měli. Ale jak to, že nepřišel ten skutečnej?

(Vstoupí Skutečná Smrt. Je mnohem větší, epičtější a skutečnější než Smrt.)

SKUTEČNÁ SMRT: Já jsem Smrt. Přicházím pro Moniku Březinovou.

MONIKA: Co?

SKUTEČNÁ SMRT: Tvůj čas na tomto světě vypršel.

MONIKA: To je nějaká sranda?

(Skutečná Smrt ji začne vtahovat k sobě do říše smrti.)

SKUTEČNÁ SMRT: Tvoje jméno je na seznamu. Musíš mě následovat do říše smrti.

MONIKA: Ne. To nejde...

ROŠŤA: Na co umřela? Vždyť je živá.

SKUTEČNÁ SMRT: O to se seznam nestará. Když je tam její jméno, tak musí jít.

MONIKA: To ale nejde... já nechci...

SKUTEČNÁ SMRT: Tím nejsi nijak výjimečná.

MONIKA: Hej!

(Vejde Smrt.)

SMRT: Moniko?

(Monika a Skutečná Smrt odejdou.)

SMRT: Co se to stalo?

ROŠŤA: Umřela.

SMRT: Cože?

ROŠŤA: Prej byla na seznamu.

SMRT: Musíme jí zachránit!

ROŠŤA: Prej už nadešel její čas.

SMRT: To je jedno. Nemůžeme ji nechat umřít. Vždycky jsem byl proti umírání. Člověk holt musí něco dělat, aby přežil. Vydáme se pro ni do říše mrtvých a popereme se se samotnou smrtí!

ROŠŤA: Uvědomuješ si, že jsi taky smrták?

SMRT: Totiž... Celou dobu...*(Sundá si kapuci a masku.)* Jsem tvůj otec.
(tma)

SCÉNA 4 – v říši mrtvých

(Skutečná Smrt táhne Moniku. Skutečná Smrt bude od teď označována jako Smrt a Smrt bude označována jako otec.)

- MONIKA: Kde to jsme?
- SMRT: V kuchyni.
- MONIKA: Cože? Vypadá to tady jako v pekle.
- SMRT: Jsme v pekelné kuchyni.
- MONIKA: A proč?
- SMRT: Protože je tu pec.
- MONIKA: Na co?
- SMRT: Víš, už jsi v podstatě mrtvá.
- MONIKA: Jak to?
- SMRT: No, odvedl jsem tě ze světa živých. A protože já tady nemůžu skladovat každého, koho odtamtud odvedu...
- MONIKA: Tak každého spálíš... to je chytrý.
- SMRT: Díky. Je to celkem rutina. Takže... tady to je pec... tudy se tam vleze, a když pak zmáčknu tohle tlačítko, tak tě to ugruluje na prach.
- MONIKA: Dobrý.
- SMRT: Vlez si tam.
- MONIKA: Ale já nevím jak.
- SMRT: Co jak?
- MONIKA: No jak se leze do pece.
- SMRT: To se dá nevěděť?
- MONIKA: Ukaž mi to prosím.
- (Smrt vleze do pece. Monika stojí u tlačítka.)*
- SMRT: Vidíš? To je celý. Prostě jenom vlezeš dovnitř.
- MONIKA: Aha... to mě nenapadlo.
- SMRT: Tak teď ty.
- (Smrt vyleze. Monika vleze dovnitř.)*
- SMRT: Řekni světu poslední sbohem.
- (Vejde otec a Rosťa.)*
- OTEC: Zastavte to šílenství!
- SMRT: O co jde? Normálně pečů mrtvolu.
- OTEC: Je to moje dcera!
- MONIKA: Tati!

- SMRT: Příbuzní sem nemají přístup. Počkat. Jak jste se sem vůbec dostali?
- OTEC: To vysvětlím později. Nechte mou dceru být. Rostislave. *(Hodí mu revolver a Rostěa namíří na Smrt.)*
- SMRT: Mě přece nemůžete zabít. *(Stiskne tlačítko. Pec se zavře a Monika zmizí v plamenech.)*
- OTEC: Moniko!
- SMRT: Cha chá. Proti smrti nic nezmůžete. *(Vejde Monika.)*
- MONIKA: Cha cha chá. Dovol milý smrtáku, abych tě vyvedla z omylu. Můj táta mně totiž ukázal, jak přežít.
- SMRT: Jak?
- MONIKA: Ta v té peci se jmenovala doktorka Vítězslava Čermáková, kandidátka přírodních věd, a byla mi jen náhodou podobná.
- OTEC: Stará dobrá fligna s dvojníkami.
- MONIKA: Dvojnícema. *(V nestřežený okamžik sebere Rostěovi revolver z ruky. Namíří na otce.)*
- MONIKA: Ale v žádném případě se nevzdám svého práva na dědictví.
- ROŠŤA: Vždyť tě sem přišel zachránit!
- MONIKA: To je jeho chyba. *(Vystřelí na otce, ale zbraň jen prázdně cvakne.)*
- OTEC: Ať! Zase jsem tam zapomněl dát náboje. Tak zatím. *(Uteče.)*
- MONIKA: Stůj! *(Běží za ním.)*
- SMRT: Stůj! *(Běží za ní.)*
- ROŠŤA: Víte, zažil jsem úplně stejné dětství, jako Monika. Taky jsem nesnášel, jak jsme chudá rodina a vlastně naprosto chápou všechny důvody, který Monika má. Jenže mně někde v koutku mysli zůstalo jedno malinký nepatrný pravidlo. Teď už vím jistě, že tam je, a rád bych se s vámi o něj podělil. Dobře mě teď poslouchejte, protože právě řeknu hlavní poselství téhle hry. Vezměte si ho k srdci a za žádných okolností ho neporušte. Navždy si prosím, prosím pamatujte, že táta je něco, co se nezabývá. To je ono... Prosím, řiďte se tím, je to vážně důležité. Protože když se ho pokusíte zabít, bude on muset utéct a tak dál a celý život pak bude jen nekonečný útěk před smrtí. Děkuju.

Alexandra Bolfová

Slunce

osoby

ŽENA: má červené průsvitné šaty, tmavé vlasy, jemné rysy, velmi bledá tvář

ČLOVĚK: je to muž kolem 30 let, mladý, ale v obličeji dosti strhaný, má bílou košili později ušpiněnou od bláta a krve, černé kalhoty, černé boty

MUŽ 1, 2, 3, 4, 5: je jedno jakého věku, mají černé obleky a černé pláště, do čela posazené černé klobouky, jsou bosí

Výstup první

Postavy: MUŽ 1, 2, 3, 4, 5; ČLOVĚK

Pokoj, tmavě hnědá dřevěná postel s bílou peřinou, bílým polštářem, bílou plachtou, blíže k zadnímu pravému rohu pokoje je stejně tmavý dřevěný stůl, 4 židle. Pokoj jako celek musí působit velmi tmavě!

ČLOVĚK leží uprostřed pokoje tváří nahoru . V pokoji je 5 MUŽŮ. Každý sedí nebo stojí v jiné části pokoje, nezávisle jeden od druhého, ani jednomu z nich není vidět do tváře. Postel je pečlivě zastlaná. Muži hovoří velmi pomalu, mezi jednotlivými replikami jsou krátké pauzy.

MUŽ 1: Spí?
MUŽ 2: Dýchá?
MUŽ 3: Žije?
MUŽ 4: Dýchá?
MUŽ 5: Žije?

MUŽ 1: Člověk.
 MUŽ 2: To zní hrdě.
 MUŽ 3: Nemáte pravdu, není to vůbec hrdé!
 MUŽ 4: Je to spíše ponižující!
 MUŽ 5: Být člověkem...

Odchází a v pokoji zůstává pouze ČLOVĚK. Nehybně leží pořád na tom samém místě.

Výstup druhý

Postavy: ČLOVĚK

Ticho. Po chvilce se ČLOVĚK zhluboka nadechne, jako někdo, kdo omdlel a jistou dobu nedýchal, byl bez přísunu kyslíku.

ČLOVĚK: Už zase je tma. Jak dlouho jsem tu ležel? Jsou to dny, týdny nebo měsíce? Staletí! A já se cítím tak slabý, pane bože, tak strašně slabý... mám ruce i nohy jako z olova, jsou tak slabé, rád bych vstal, ale nejde to, necítím chlad ani horkost, zřejmě necítím vůbec nic...Už je zase noc, ale já přece vidím všechno tak jako ve dne, tu odpornou bílou barvu všude kolem, vidím ji dokonce i když zavřu oči, je to odporné, odporné, odporné... je to k blití.

Pauza.

Chtěl bych vědět, kde to jsem. Není to nekonečno, do kterého jednou každý z nás upadne, dříve nebo později? Není to prázdno, ze kterého se už nikdy nevrátím, jako většina mých přátel, kteří již našli věčného klidu a míru dvě stopy pod zemí, ukryti v mazlavé hlíně, v temnu doby, která se na nás dovalila jako obrovská vlna ničící všechno a všechny kolem sebe? Vrátím se ještě někdy? Budu ještě někdy dýchat?

Pauza.

Nadechnu se...a v nose cítím stále tu omamnou sladkou vůni mrtvolného pachu míchající se se silným zápachem střelné-

ho prachu. Je to zápach, nebo je to již vůně? Omamná sladká vůně nehybných těl. Ta vůně je stále čerstvá. Jako jarní tráva. Žije. A je tak silná, až se mi z ní točí hlava.

Zhluboka se nadechne, lapá po dechu, šponuje se.

Výstup třetí

Postavy: ČLOVĚK, ŽENA

Odbije půlnoc. ČLOVĚK leží na posteli, tváří je zabořen do peřin, ŽENA sedí u stolu, nohu přeloženou přes nohu, dívá se velmi upřeně a se zájmem na ČLOVĚKA. Probudí se, uvidí ŽENU, lekne se.

ČLOVĚK: Kdo jste?

ŽENA: Host.

ČLOVĚK: A máte slunce?

ŽENA: Už dávno ne.

ČLOVĚK: Ale já bych ho potřeboval.

ŽENA: Já vím.

ČLOVĚK: Pořád je tu tma. A noc. Ale já nemám strach. Já bych jen potřeboval to slunce.

ŽENA: Rozumím, všechno je tak tmavé.

ČLOVĚK: Nemůžu vystát tu bílou všude kolem.
Ticho.

ČLOVĚK: Jděte pryč. Vypadněte!
Pauza. Žena se zvedá a odchází.

ČLOVĚK: Počkejte, prosím! Já vás znám.

ŽENA: Nemůžete mě znát.

ČLOVĚK: Znáám vaše tělo.

ŽENA: Podívejte se mi do očí!

ČLOVĚK: Promiňte, ale já neumím...

ŽENA: Podívejte se mi do očí! Co tam vidíte?!

ČLOVĚK: Vaše oči mně děsí.

ŽENA: Tak! Děsí!

ČLOVĚK: Máte smích, jaký šumí ve víně.
 ŽENA: Já se neumím smát.
 ČLOVĚK: Prosím?
 ŽENA: Neumím to, nikdo mě to nenaučil.
 ČLOVĚK: Cožpak takovou přirozenou věc nutno učit?
 ŽENA: Vy se umíte smát?
 ČLOVĚK: Bojím se vás.
 ŽENA: Na tom není nic zlého.
 ČLOVĚK: Co ode mně chcete?
 ŽENA: Chci se na vás dívat.
 ČLOVĚK: A pak?
 ŽENA: Možná se vás dotknu.
 ČLOVĚK: Chcete mě zabít?
 ŽENA: Chci se dotknout ČLOVĚKa.
 ČLOVĚK: Myslíte, že jsem ještě ČLOVĚK?
 ŽENA: Nevím.

Žena odchází, muž si sedne na židli zády k divákům.

Výstup čtvrtý

Postavy: MUŽ 1, 2, 3, 4, 5; ČLOVĚK

ČLOVĚK leží na stole, schoulený do klubíčka. Kolem něho stojí všichni muži v půlkruhu.

MUŽ 1: Spí?(k MUŽI 2)
 MUŽ 2: Spí? (k MUŽI 3)
 MUŽ 3: Spíš? (k ČLOVĚKU)
 MUŽ 4: Spí. (k MUŽI 5)
 MUŽ 5: Spí! (k MUŽI 1)
 MUŽ 2: Spánek léčí duši.
 MUŽ 4: Spánek očisťuje.
 MUŽ 1: Spánek smaže všechny tvé nejtěžší hříchy.
 MUŽ 5: Spánek splní tvá nejtajnější přání.
 MUŽ 3: Spánek je nekonečno, do kterého padáš.

MUŽ 2: Usnout. (*Odchází*)
MUŽ 4: Spát. (*Odchází*)
MUŽ 1: Staletí. (*Odchází*)
MUŽ 5: Nerušeně. (*Odchází*)
MUŽ 3: (*mlčí a lehne si na stůl, kde leží ČLOVĚK, dívá se na něj*)

Výstup pátý

Postavy: ČLOVĚK, MUŽ 1

MUŽ 1 stojí v pozadí pokoje, tam je celý čas, až před tím, než zazní jeho poslední replika, se přesune k ČLOVĚKU. ČLOVĚK leží na stole, sám. Leží na zádech. Opět se zhluboka nadechne a otevře oči. Pomalu si sedá, nohy má spuštěné dolu ze stolu. Dívá se zkoumavě na ruce. Je očividně velmi rozrušený.

ČLOVĚK: Měla nádherné ruce. Bílé. Nevím jestli byli malé nebo velké, ruce dítěte, nebo dospělého člověka. Ruce zmírající žízni po doteku rukou, které nechtějí, nesmí. Ruce, mozaika života, splená a znovu rozbitá. Padnout a vstát, padnout a podepřít se... rukama. Padat a rukama se zachytit o první hmatatelný bod. Bylo tam všude bláto. Černé. A z toho bláta, z toho černého mazlavého hnusu trčeli ruce. Špinavé ruce, některé živé, jiné už bez života... a pak jsem se probudil a nikdo tu v pokoji nebyl. Vzpoměl jsem si na maminku, na otce.

MUŽ 1: Jací byli?

ČLOVĚK: Mladí, krásní.

MUŽ 1: Byli vysocí?

ČLOVĚK: Tatínek, maminka byla drobná brunetka.

MUŽ 1: Otec byl asi veliký fešák.

ČLOVĚK: Ano, to jistě byl, nosil bradku, kterou si pečlivě každou sobotu nechával zastříhávat v holičství v Příčné ulici.

MUŽ 1: Byl jste tehdy maličký.

ČLOVĚK: Ano, maminka byla žena v domácnosti, starala se o to, aby naše domácnost klapala vždy jako hodinky.

- MUŽ 1: Ty ruce, o kterých jste mluvil, to byli maminčiny ruce?
- ČLOVĚK: Ne, tedy ano. Totiž, maminka měla stejné. Sněhově bílé ruce. A tak maličké, že z dálky nebyly ani vidět. Maminka byla jako panenka. Jako ty, které sedí ve výkladních skříních hračkářství, v růžových volánkových šatičkách. Byla stejně tak křehká a zranitelná.
- MUŽ 1: Trávil jste s rodiči mnoho času.
- ČLOVĚK: Jistě. Samozřejmě, že jsem měl i spoustu kamarádů, ale já byl nejraději s rodiči, k pátým narozeninám jsem dostal bicykl, jezdili jsme od té doby s tatínkem každou sobotu kolem rybníků. Maminka s námi nejezdila, byla doma a pokaždé, když jsme se vrátili, čekal nás na stole moučník.
- MUŽ 1: A jaký je tedy váš nejpěknější okamžik z dětství? Myslím, takový, na který když si vzpomenete, až vás štěstím zamrazí.
- ČLOVĚK: Dovolena u moře, cítil jsem se šťastný jako nikdy, tak neskutečně svobodný. Od té doby miluju moře. Dobíjelo mě energií, dodávalo mi sílu, i když už jsem byl na pokraji svých fyzických sil.
- MUŽ 1: Měl jste tedy pěkné dětství, je to tak?
- ČLOVĚK: To máte pravdu, miloval jsem rodiče a oni milovali mne, nade vše, rozumíte? Milovali mne tak, že by za mne dali život! Svůj vlastní život!
- Pauza. Dlouhé ticho.*
- MUŽ 1: Máte rodiče?
- ČLOVĚK: Ne. Nikdy jsem je nepoznal. Nikdy jsem neměl rodiče. Nikdy.
- MUŽ 1: Byl to jen sen, synáčku, zlý sen. Pssst. Už bude dobře.

Chtí ČLOVĚKA kolem ramen, přitiskne ho k sobě. Ticho. ČLOVĚK zalapá po dechu.

Výstup šestý

Postavy: ČLOVĚK, ŽENA

Odbije půlnoc. ŽENA sedí za stolem, přesně jako když byla v pokoji poprvé, ČLOVĚK sedí na zemi, je jí otočen zády. Je klidný.

- ČLOVĚK: Proč chodíte vždycky tak pozdě?
- ŽENA: Mám ráda tento noční čas.
- ČLOVĚK: Kdyby jste přišla dřív, mohla byste přinést slunce.
- ŽENA: Víte přece, že nemám...
- ČLOVĚK: Já vím, já jen tak.
- ŽENA: Taky bych ráda slunce. Miluju sluneční paprsky, jejich třpyt, když mi hladí tvář.
- ČLOVĚK: Máte jméno?
- ŽENA: Prosím?
- ČLOVĚK: Jestli se nějak jmenujete?
- ŽENA: Ne, to nemám, ale mám číslo.
- ČLOVĚK: Číslo?
- ŽENA: Vy nemáte číslo?
- ČLOVĚK: Ne. Ale mám jméno.
- ŽENA: Jaké?
- ČLOVĚK: Nevím, je to už dávno, už si to nepamatuju.
- ŽENA: Možná jsem taky měla kdysi jméno. Docela určitě. Dávno, to když jsem ještě měla slunce.
- ČLOVĚK: Určitě.
- ŽENA: Ještě pořád se mě bojíte?
- ČLOVĚK: Trochu. Pořád vám nevěřím.
- ŽENA: A věříte někomu?
- ČLOVĚK: Nemáte boty. Proč?
- ŽENA: Vzali mi je.
- ČLOVĚK: Jestli chcete, půjčím vám jednu svou botu.
- ŽENA: Nelíbí se mi.
- ČLOVĚK: Mně také ne.
- ŽENA: Už jsem si odvykla nosit boty. Jsem ráda bosa.
- ČLOVĚK: Netlačí vás kamínky, nemáte do krve odřené nohy?
- ŽENA: Mám ráda podzimní listí.
- ČLOVĚK: Ráda?
- ŽENA: Do parku nedaleko řeky, tam chodívám nejraději.
- ČLOVĚK: Milujete ho?
- ŽENA: A vždycky, když se setmí a park je prázdný, přejdu přes řeku a přeskočím zídku.

ČLOVĚK: Milujete ho?

Otázku „Milujete ho?“ vyslovuje čím dál hlasitěji, nakonec úplně řve.

ŽENA: Mám tam své stromy, už mě netrpělivě očekávají.

ČLOVĚK: Milujete ho?

ŽENA: Pozbírám všechno listí, které je naokolo, a dám ho na jednu hromadu.

ČLOVĚK: Milujete ho?

ŽENA: Otočím se zády k té hromadě a spadnu do ní. Prostě padám...

ČLOVĚK: Milujete ho?

ŽENA: Koho, proboha? (*křičí stejně hlasitě*)

ČLOVĚK: Listí. (*úplně klidně, s úsměvem*)

ŽENA: Příklad vám přinesu trochu slunce.

ČLOVĚK: Slibujete?

ŽENA: Ne.

Tma.

Výstup sedmý

Postavy: MUŽ 1, 2, 3, 4, 5; ČLOVĚK

ČLOVĚK *sedí na židli tváří k divákům.*

ČLOVĚK: Občas jsem míval jako dítě velmi podivné sny. Studené, modré. Budil jsem se zpocený a sám. Otevřel jsem si okno a seděl na parapetní desce, dokud mi úplně nezkřehlo celé tělo, a pak už jsem nemohl seskočit a lehnout si zpátky, byl jsem v jakési podivné křeči a nešlo to.

Pauza.

Poslouchal jsem stromy, jak si šeptají. Mluvíly zvláštní řeči, které jsem nikdy nerozuměl, no přesto jsem napínal uši, aby mi nic neuniklo.

Pauza.

Byly dva.

Pauza.

Ty stromy jsem měl rád, byly vysoké, mohutné. Myslel jsem si, že i kdyby přišel sebevětší vítr, nevyvalil by je. Jednoho podzimního večera přišla nečekaná bouře, kupodivu jsem té noci spal klidně. Když jsem se ráno probudil, oba stromy leželi napříč přes silnici.

Pauza.

Zůstali po nich jenom dvě hluboké jámy, které pak stejně zavezli.

Tma.

Výstup osmý

Postavy: MUŽ 1, 2, 3, 4, 5; ČLOVĚK

ČLOVĚK sedí na židli stejně jako v předchozím výstupu, kolena si dá k bradě a rukama si obejmě nohy. Muži stojí všichni u zadní stěny, tváří k divákům.

MUŽ 1: Křič!

MUŽ 5: Naříkej!

MUŽ 2: Utíkej!

MUŽ 4: Plač!

MUŽ 3: Drásej!

Pauza.

MUŽ 1: Prober se!

MUŽ 2: Vstávej!

MUŽ 3: Obleč se!

MUŽ 4: Zabal si!

MUŽ 5: Utíkej!

Pauza.

MUŽ 1: Povídej!

MUŽ 5: Nemluv!

- MUŽ 2: Utíkej!
 MUŽ 4: Stůj!
 MUŽ 3: Přemýšlej!
 ČLOVĚK: *(zvedne hlavu, zakřičí)* Nemysli!
Pauza. Muži stále stojí v řadě, každý z nich ještě předtím, než zazní jeho replika, jde směrem k ČLOVĚKU, jdou jeden za druhým, přičemž odznívají jejich repliky, vytvoří kolem něho kruh, ve kterém ho uzavřou. ČLOVĚK je nervózní, své repliky křičí.
- MUŽ 3: Poslouchej!
 ČLOVĚK: Co?
 MUŽ 1: Probuď se!
 ČLOVĚK: Jak?
 MUŽ 5: Srdcem snad... *(tíše)*
 ČLOVĚK: Nejde to!
 MUŽ 2: Zpívej!
 ČLOVĚK: Bolí to!
 MUŽ 4: Tak spi. *(klidně)*

Tma.

Výstup devátý

Postavy: ČLOVĚK, MUŽ 2

ČLOVĚK sedí schoulený pod stolem, chvěje se strachem. MUŽ 2 už je na scéně, je naštvaný, podrážděný a očividně velmi rozzlobený, působí dominantně už na první pohled.

- MUŽ 2: Vylez ty pancharte!
Pauza.
- MUŽ 2: Tak vylezeš sám, nebo si mám pro tebe dojit?*(výhruzně, zvýšeným tónem)*
- ČLOVĚK: Chceš mi ublížit?
 MUŽ 2: Chci tě zabít.
 ČLOVĚK: To se ti nepodaří!

- MUŽ 2: *(jde ke stolu, vyleze si na něj)* Drž hubu!
- ČLOVĚK: Já mám anděla, s dlouhými vlasy.
- MUŽ 2: Tak vylezeš, nebo ne? *(začne skákat na stole, dupe)*
- ČLOVĚK: Mám anděla, mám slunce, které svítí, on mi pomůže!
- MUŽ 2: Tobě už nepomůže nikdo.
- ČLOVĚK: Přijde, uvidíš, že to nebude dlouho trvat a on přiletí, každou noc sedí při mé posteli, přijde i dneska.
- MUŽ 2: Co to povídáš?
- ČLOVĚK: Já ještě nechci umřít. Jsem ještě dítě, já mám právo žít!
- MUŽ 2: Takoví, jako jsi ty, nemají právo vůbec na nic. *(seskočí ze stolu, a vleze pod stůl, vytáhne ČLOVĚKA ven)*
- ČLOVĚK: Proč to říkáš?
- MUŽ 2: Protože to můžu říkat, já chci, rozumíš? *(chytí ho pod krkem za košili, přitáhne ho k sobě)*
- ČLOVĚK: Ty snad nejsi ani ČLOVĚK. *(je klidný, snad rezignovaný)*
- MUŽ 2: *(shodí ČLOVĚKA na zem)* Pancharte!

MUŽ 2 se na něj vrhne a začne ho tlouct, uhodí ČLOVĚKA do tváře, tomu se spustí krev z nosu, MUŽ 2 se lekne a vstává, uskočí od ČLOVĚKA a je vyděšený, ruce má už od krve, děsí ho pohled na ČLOVĚKA a jeho krvavé ruce, jimiž si otírá nos.

- MUŽ 2: *(dívá se nejdříve na ČLOVĚKA, potom na své ruce, pak opět na ČLOVĚKA)* Já...
- ČLOVĚK: *(leží na zemi, posadí se, dívá se na krev na svých rukou)* To je krev.
- MUŽ 2: Cože? Ale kdež, to nic není, je to jenom kapka, podívej.
- ČLOVĚK: Bolí to.
- MUŽ 2: Jenom trochu.
- ČLOVĚK: Neznám takovou bolest. Je to poprvé, co...
- MUŽ 2: Ukaž, já ti pomůžu. *(zvedá ho ze země, podepírá ho a posadí ho na židli)*
- ČLOVĚK: Děkuji, už to zvládnu sám. *(zakasává si košili)*
- MUŽ 2: Co je ti? Proč pláčeš?
- ČLOVĚK: Nepřišel.
- MUŽ 2: Kdo? Kdo měl přijít?

- ČLOVĚK: Anděl.
 MUŽ 2: Žádného nemáš.
 ČLOVĚK: Mám, je jen můj, rozumíš? Můj vlastní!
 MUŽ 2: Přestaň si vymýšlet, nebo tě zabiju!
 ČLOVĚK: To nemůžeš!
 MUŽ 2: A kdo mi to zakáže? Hm? Tak co? Kdo mi v tom zabrání? Nemáš nikoho, kdo by tě ochránil!
 ČLOVĚK: To není pravda, já mám...
 MUŽ 2: (*vrazí ČLOVĚKU dvě facky, ale takové, až sletí ze židle*) Bože, co se to stalo? Co jsem to jen...(*pro sebe*)
 ČLOVĚK: Bolí to.
 MUŽ 2: Vážně? Já ti pomůžu, posad' se. (*zvedá ho a posadí ho opět na židli*)
 ČLOVĚK: Proč to děláš?
 MUŽ 2: To je otázka, vždyť jsme přeci přátelé.
 ČLOVĚK: Promiň, já zapoměl.
 MUŽ 2: Nemůžeš zapomínat!
 ČLOVĚK: Bolí to.
 MUŽ 2: Ale jdi, to přejde.
 Člověk: A co když ne?
Pauza.
 ČLOVĚK: Bolí to.
 MUŽ 2: Já vím.

Tma.

Výstup desátý

Postavy: ŽENA, ČLOVĚK

Odbije půlnoc. ŽENA sedí za stolem, ČLOVĚK je zalezlý pod peřinou.

- ŽENA: Tak vylezete už?
 ČLOVĚK: Nechci dnes s vámi mluvit, nemám náladu, jděte pryč!
 ŽENA: Právě proto zůstanu. (*jde k posteli, sedá si na ni*)

- ČLOVĚK: Nepřinesla jste ho!
- ŽENA: Já jsem vám ale neslíbila, že ho přinesu, nevzpomínáte?
- ČLOVĚK: Já vím, ale přece...mohla jste, aspoň kousek... (*chce ji chytit za ruku*)
- ŽENA: Proč se na mně nechcete podívat?
- ČLOVĚK: Protože máte ďábelské oči!
- ŽENA: Neříkejte.
- ČLOVĚK: Duši máte černou jako uhel!
- ŽENA: (*naštve se, vstane a strhne peřinu na zem*) Já? Já mám duši černou jako uhel? A jakou ji máš ty? (*klekne si na postel, chytí ho za košili, třese ním*) Jakou barvu duše máš ty? Já tenkrát nestřílela! Já ne! Podívej se, jak vypadáš! Lidská trosko! Máš to ve tváři vyryté, všechen ten hnus a špínu, kterou sis umazal ruce! (*pustí ho, odchází*)
- ČLOVĚK: (*dívá se na ruce, má je umazané od krve, utírá si je do bílé košile*) Ne, to já ne...
- ŽENA: (*otočí se, stojí v rohu pokoje a dívá se na ČLOVĚKA*)
- ČLOVĚK: To já ne, rozumíte? Slyšíte mně? Já jsem ne...! Já...já jsem se jen díval! Dejte pryč tu krev, dejte to, hergot, dolů!
- Pauza.*
- ŽENA: Proč bych to dělala?
- ČLOVĚK: Já jsem nic neudělal. Vážně jsem nic neudělal. Možná je-
nom...
- ŽENA: Jaký je to pocit?
- ČLOVĚK: Ne! Ty neexistuješ! Ty nejsi! Táhni, vypadni a už se nevracej!
(*jde za ní, chce ji strčit, napřáhne ruce, no když je u ní úplně blízko, zastaví se*)
- ŽENA: Dotkni se mně!
- ČLOVĚK: (*lekne se, otočí se k ní zády a jde pryč*) Ne, nechci se vás dotýkat.
- ŽENA: Ty se nechceš dotýkat mě? Ty? Ty, který máš ruce zasviněné krví nevinných? Ty, který jsi noc co noc listoval v Bibli sata-
nově? Ty, který jsi stvořil zločin? Ty, který jsi v nočním tichu listoval v knihách hříchu, ne bázlivě, ale hrdě, bez ostychu? Ty nechceš položit své odporné ruce na mé čisté tělo?
- ČLOVĚK: Právě proto.

Pauza.

- ŽENA: (otočí se a kráčí pryč)
 ČLOVĚK: Prosím, počkejte.
 ŽENA: (otočí se k němu)
 ČLOVĚK: Čí je to krev? (*natahuje k ní skrvavené ruce*)
 ŽENA: Nevzpomínám si.
 ČLOVĚK: Musíte to vědět. Jména, dejte mi jména.
 ŽENA: Nevzpomínám si.
Dlouhá pauza.
 ČLOVĚK: Prosím, čí je ta krev? Prosím!
 ŽENA: No přeci tvoje, nebo ne?! (*odejde*)

ČLOVĚK jde pomalu k peřině, která se válí na zemi, dívá se na ruce, svlékne si košili, ruce si s ní pořádně poutírá, pláče, zabalí se do peřiny a stočí do klubka, slyšíme jen hlasité lapání po dechu.

Tma.

Výstup jedenáctý

Postavy: ČLOVĚK

ČLOVĚK: Vzpomínám si. I když jenom matně, ČLOVĚK musí občas uniknout z reality. Zdá se mi, že utíkám čím dále, tím častěji. A i když nechci, tak musím. Nejsem si zcela jist, jestli jsem někdy žil v přítomnu, jakoby všechno mé já neustále oscilovalo mezi minulostí a tím, co je teď a tady. Ani nevím jestli to mohu nazývatí přítomností. Chtěl bych jít ven. Ale bojím se pohledů. Už staletí se nikomu nedokážu podívat do očí. Očí. Jak je měla hluboké. Temné. Vždyť já nemiloval jenom ji pro to, jaká byla. Já se na první pohled zamiloval do jejích hlubokých, tmavě hnědých očí. Jen jí jsem se vydržel dívat do očí a náhle, jako bychom byli jedno tělo, jedna duše, nepotřebovali jsme slov, stačilo nám podívat se jeden druhému do očí. Snít. Usínal jsem a díval se jí při

tom do očí. Jen někdy, ve své hlavě.

Pauza.

Nevím, kde jsem se tam vzal a co jsem tam dělal.

Pauza.

Plot, bahno, déšť. A já nehnutě vydržel stát celé hodiny. Na jednom a tomtéž místě, abych se mohl dívat, jak se hýbe, jak dýchá, jak žije.

Pauza.

Ty oči byly smutné. Tak nějak životem zbité. A já si tehdy neuvědomoval, proč by to tak mohlo být. Díval jsem se do nich s čím dále, tím větším zalíbením.

Pauza.

Miloval jsem její štíhlé tělo. Bledé, věčně ušpiněné ruce, tvář zrovna tak špinavou, jako malé dítě, o které se vlastní matka nestará, umazané od hlíny, bahna, prachu... A přece si přes to všechno zachovala jakousi něhu, pokoru a důstojnost, která se jí zračila v očích.

Dlouhá pauza.

Jednou... nevím, co bylo za den. Ale přišlo. Zase. Já uviděl ji ležet na zemi. Přistoupil jsem k ní. Nikdo si ji nevšiml. Jako by ani nebyla. Všichni kráčeli kolem. Jenom já jsem přišel blíž. Podíval jsem se jí do očí. Toužil jsem po tom...a, ale oči, ty oči...byly jiné. Slyšíš? Byly jiné. Slyšíš, kurva? Byly úplně jiné!!!

Dlouhá pauza.

Lekl jsem se. Chtěl jsem zpátky ten starý pohled. Jako tehdy. Rozumíš mi? Slib, že mi rozumíš. Já... Já jsem se lekl. Nevěděl jsem, co mám dělat. Chtěl jsem se jí poprvé dotknout. Pohládl ji tvář. Jenomže ty oči...Otočil jsem se a utíkal jsem pryč. Daleko.

Pauza.

Byly jiné. Rozumíš? Jiné!!!

ČLOVĚK jde na postel, sedne si posléze lehne, lapá po dechu.

Výstup dvanáctý

Postavy: MUŽ 1, 2, 3, 4, 5; ČLOVĚK

ČLOVĚK *leží stále na posteli, zhluboka dýchá, muži postupně přicházejí a přinášejí dřevěné bedny, ve kterých je staré ušpiněné a polorozpadlé oblečení, něco jako staré a roztrhané vězeňské rovnosatky (šaty, čepice a boty). Když přijdou, vždy jdou nejprve k posteli, a svou repliku zakřičí, směřují ji k ČLOVĚKU, který vše jen pozoruje, ale neodpovídá, posléze odchází i s bednami, začnou je vybalovat a staví z oblečení figury, které rozmístí po celém jevišti a které tam zůstanou až do konce. V průběhu celé této akce křičí své repliky. Figuriny staví pomalu, až s jakousi obřadností.*

ČLOVĚK: *(leží, posleze si sedá a dívá se na muže)*

MUŽ 5: *Jméno, příjmení?! (jde k posteli, když vykřikne svou repliku odchází, „vybaluje“ a „skládá“)*

MUŽ 4: *Rodiče, původ?! (jde k posteli, když vykřikne svou repliku odchází, „vybaluje“ a „skládá“)*

MUŽ 3: *Věk, ukončené vzdělání?! (jde k posteli, když vykřikne svou repliku odchází, „vybaluje“ a „skládá“)*

MUŽ 2: *Stav? Svobodný, ženatý?! (jde k posteli, když vykřikne svou repliku odchází, „vybaluje“ a „skládá“)*

MUŽ 1: *Zdravotní stav?! (jde k posteli, když vykřikne svou repliku odchází, „vybaluje“ a „skládá“)*

MUŽ 5: *Příjmení otce?!*

MUŽ 4: *Rodné příjmení matky?!*

MUŽ 3: *V pořádku. (klidně, tichým hlasem)*

MUŽ 2: *Příjmení matčina otce?!*

MUŽ 1: *Rodné příjmení matčiny matky?!*

MUŽ 3: *V pořádku. (klidně, tichým hlasem)*

MUŽ 5: *Příjmení otcova otce?!*

MUŽ 4: *Rodné příjmení otcovy matky?!*

MUŽ 3: *V pořádku. (klidně, tichým hlasem)*

- MUŽ 2: Povolání? Původ zaměstnavatele?
- MUŽ 1: Adresa bydliště? Původ pronajímatele?
- MUŽ 3: V pořádku. *(klidně, tichým hlasem)*
- MUŽ 5: Dědičné choroby?
- MUŽ 4: Duševní choroby?
- MUŽ 3: V pořádku. *(klidně, tichým hlasem)*
- MUŽ 2: Komise rozhodla takto...! *(všichni muži se tváří a chovají, jako lupiči právě přistižení při činu, leknou se)*
- MUŽ 1: Způsobilý, odvést!
Muži se postaví do pozoru, po chvíli odcházejí a dívají se na ČLOVĚKA.
- MUŽ 3 *dojde k ČLOVĚKU, pauza, dívají se z očí do očí, pak mu podává cosi imaginárního, z pravé i levé ruky, ČLOVĚK si oboje vezme.*
- MUŽ 3: V pořádku. *(klidně, tichým hlasem)*
- MUŽ 3 *se otočí a odchází, ČLOVĚK se za ním po chvíli rozběhne, ale MUŽ 3 je už pryč.*

Výstup třináctý

Postavy: ČLOVĚK, ŽENA

Odbije půlnoc. ČLOVĚK chodí po pokoji a dívá se kolem sebe, všude po zemi je oblečení, z kterého jsou vytvořeny figury. Žena stojí v koutě, muž ji uvidí lekne se.

- ČLOVĚK: Tak jste přišla?
- ŽENA: Tak.
- ČLOVĚK: Proč, když jsem vás předtím tolik urazil?
- ŽENA: Viděla jsem slunce.
- ČLOVĚK: A? Máte ho? Přinesla jste mi kus? Stačil by mi jen maličký kousek...
- ŽENA: Viděla jsem ho jenom na chvíli.
- ČLOVĚK: Bylo daleko?

- ŽENA: Ještě dál, než si myslíte.
- ČLOVĚK: Tak proč jste sem zase přilezla, když ho nemáte? Proč mi o něm říkáte, když ho nemáte, a víte, že ho potřebuju? (*sko-ro až plačlivě*)
- ŽENA: Musela jsem přijít.
- ČLOVĚK: Poslali vás?
- ŽENA: Kdo?
- ČLOVĚK: Oni.
- ŽENA: Ne. Přišla jsem, protože jsem sama chtěla.
- ČLOVĚK: Dlužím vám něco?
- ŽENA: Dalo by se to tak říct.
- ČLOVĚK: Víte, nevím proč, ale vždy se vaší přítomností tak nějak potěším.
- ŽENA: Nemám stejné pocity jako vy.
- ČLOVĚK: Proč sem tedy chodíte?
- ŽENA: Chodím se na vás dívat, i když vím, že vy se na mě nikdy nepodíváte.
- ČLOVĚK: Dívám se na vás. I teď.
- ŽENA: Proč se mi nepodíváte do očí? Máte strach?
- ČLOVĚK: Co vám dlužím?
- ŽENA: A odkdy? Odkdy se nedíváš lidem do očí?
- ČLOVĚK: Proč jste přišla?
- ŽENA: Neumíš to, nebo jen nemůžeš?
- ČLOVĚK: Vemte si, co chcete, a můžete odejít.
- ŽENA: Podívej se mi do těch očí!
- ČLOVĚK: Vypadni!
- ŽENA: Nepůjdu.
- ČLOVĚK: My dva...
- ŽENA: My dva si ještě dlužíme mnoho.
- ČLOVĚK: Ale já vás přeci neznám. Nikdy předtím...
- ŽENA: Jak myslíte... (*chce odejít*)
- ČLOVĚK: Ne, prosím, počkejte. Já... Já vás potřebuju, musíte mi pomoci. Už to tu s nimi déle nevydržím.
- ŽENA: S kým?
- ČLOVĚK: (ČLOVĚK *ukáže na figury*) Mlčí. Jsou tiší. (*s výrazem šilence*)
Občas si pošeptají pár slov. A pak mlčí.

ŽENA: Bojíte se jich?
ČLOVĚK: Ne, totiž ano. Nevím. Objevili se tu z ničeho nic. Tiše.
ŽENA: Znáte je?
ČLOVĚK: Ne, vy ano?
ŽENA: Možná.
ČLOVĚK: Čísla!
ŽENA: Prosím?
ČLOVĚK: Dejte mi čísla?
ŽENA: Jak víte...?
ČLOVĚK: *(jako po procitnutí)* Já nevím, asi ... Vy jste přeci onehdá říkala... Opravdu netuším.
ŽENA: Měl byste je nechat na pokoji. Spát. Tiše.
ČLOVĚK: Myslíte, že pak odejdou?
ŽENA: To nevím.
ČLOVĚK: Pssst.
ŽENA: Copak?
ČLOVĚK: Už zase šeptají. Slyšíte je.
ŽENA: Zřetelně.
ČLOVĚK: Chtěl bych....
ŽENA: Co byste chtěl?
ČLOVĚK: Ticho.
ŽENA: Myslíte, že ticho vyléčí vaši duši? Ticho, nebo spánek, nebo odpuštění?
ČLOVĚK: Chtěl bych...
ŽENA: Slunce?
ČLOVĚK: Tmu.

Tma.

Výstup čtrnáctý

Postavy: ČLOVĚK

ČLOVĚK stojí na židli, dívá se na svou košili ušpiněnou krví.

ČLOVĚK: Je bílá. Jako tehdy, tehdy byla taky úplně...Čistá. Na čistotou

se u nás dbalo především. Čistota, půl života. Vždycky jsem chtěl nosit uniformu. Ale ne leďajakou. Bílou. Bílou uniformu jakou nosili doktoři v naší okresní nemocnici. Bílý plášť, bílé kalhoty, bílá košile, bílé boty. Žádná zelená, hnědá, černá, modrá... Všechno bílé... A místo toho ...

Pauza.

Vzpomínám si.

Dlouhá pauza.

Bylo jich tam mnoho. Tisíce. Tisíce postav ve tmě osvětlených silnými reflektory. Stály ve formacích, které měly dopředu naučené. Nevím vlastně proč jsme tam všichni byli, já oni, a ti od nás. Bylo nás tam tak mnoho, že jsem některé vůbec neznal osobně, znali jsme se jenom od vidění. Chodili jsme okolo formace jako strážní psi. Museli jsme dávat pozor, aby se stádo nerozprchlo.

Pauza.

Tam jsem ji poprvé uviděl. Byla krásná. Špinavá, a přeci byla nádherná. Něžné stvoření, jenž se sneslo z nebe.

Pauza.

Hnus. Špína. Bahno. Špinavé a roztrhané hadry, vlasy...A do toho všeho pořád ten sláný déšť.

Pauza.

Byl to velký ohrazený prostor. Nevzpomínám si, jak jsem se tam dostal, prostě jsem tam byl. Chodili jsme jednou za čas, už ani nevím, v jakých to bylo intervalech, k vlakovému nádraží, kde jsme vyzvedávali další. Měli vždy jen malý kufřík, který jim stejně nechtěli nechat. Kdyby to bylo na mně...

Pauza.

Sedávali sme na pokojích a hráli karty, když přišlo. Nepsal jsem domů, protože jsem měl vztek. Nechtěl jsem tam. Já ne. Rodiče mě přinutili, vlastně... Musel jsem tam jít, sám a dobrovolně jsem odešel z domova, opustil rodné hnízdo a z gymnázia putoval ihned tam, do špíny a bahna. Ve škole nás učili, že ČLOVĚK nemá na výběr, že to, co je dobré pro hlavu stáda, je dobré i pro všechny ostatní a jiná cesta neexistuje, proto jsme se podvolili a netrvalo to ani tak dlouho,

co si převážná většina z nás tuto myšlenku osvojila, přijala ji za svou, spolu s mnoha dalšími.

Pauza.

Měl jsem vyšší cíle. To rozhodně. Chtěl jsem svůj bílý plášť, bílé kalhoty, bílou košili a bílé boty. Nic víc. Už jako dítě.

Dlouhá pauza.

Místo toho mě zavřeli do ohrady spletené z ostnatého drátu a zabořili mi nohy do bahna, abych neutíkal. Věděli, že budu chtít utéct.

Výstup patnáctý

Postavy: MUŽ 1, 2, 3, 4, 5; ČLOVĚK

ČLOVĚK sedí u stolu na židli. Přichází muži a sedají si na židle, někteří si sedají na postel. Repliku MUŽE 2 vyslovuje zároveň s ním i ČLOVĚK.

MUŽ 4: Už zase tma.

MUŽ 1: U nás doma bývala tma brzo.

MUŽ 3: Chtěl bych spát.

MUŽ 2: Nespím.

MUŽ 5: Tak počítej hvězdy.

MUŽ 4: Musí na ni pořád myslet.

MUŽ 1: U nás doma jsem měl...

MUŽ 5: Mluvil jsi s ní?

MUŽ 2: Nemluvil, díval jsem se. Do očí.

MUŽ 3: Chtěl bych spát.

MUŽ 5: Jsi blázen.

MUŽ 4: Stejně ti ji...

MUŽ 1: Vzal bych ji k nám, aby...

MUŽ 2: Nemluvíme. Díváme se na sebe a čteme si z očí, co nelze říct slovy.

MUŽ 5: Zbytečně se týráš.

MUŽ 3: Je to odporné!

MUŽ 4: Jedině on je hoden lásky!

- MUŽ 1: Chce pro nás získat prostor!
 MUŽ 4: Bohatství!
 MUŽ 3: Slávu!
 MUŽ 5: Zbytečně...
 MUŽ 2: Není to láska.
 MUŽ 3: On nás povede!
 MUŽ 4: Musíme se mu zcela oddat!
 MUŽ 3: Sloužit mu.
 MUŽ 1: A pak se budeme konečně moci vrátit domů jako hrdinové.
 MUŽ 5: Nesmíš se jí dívat do očí. Už nikdy.
 MUŽ 2: Známe se.
 MUŽ 5: Odkud?
 MUŽ 2: Nejspíš z minulého života. Něco si dlužíme. Cítím to.
 MUŽ 3: Chtěl bych být jako on!
 MUŽ 4: Budeme jako on. Až vyčistíme naši zem od veškeré plevle a špíny!
- MUŽ 1: Likvidace nám umožní návrat!
 MUŽ 4: A vrátí nám, co naše jest! Musíme ven. Ne jen nečinně čekat!
 MUŽ 3: Chtěl bych se s ním někdy setkat.
 MUŽ 1: Já jsem se s ním setkal, když byl tam u nás. Projížděl koridorem, jenž po obou stranách vytvářeli lidé, davy lidí, desítky, stovky. Stál v automobilu a mával, pak auto zastavilo, on vystoupil a kráčel, přičemž kynul rukou. Poté započal třásti rukou lidem stojícím nejbližší. Já byl jedním z nich. Tato ruka se dotkla jeho svátosti.
- MUŽ 2: Spal bych.
 MUŽ 5: Bude líp.
 MUŽ 3: Chtěl bych...(usíná)
 MUŽ 1: Měl bych... (*uloží se a usne*)
 MUŽ 4: Musíš...! (*usíná, ještě chvíli nesmyslně žvatlá ze sna*)
 MUŽ 2: Je tma.
 MUŽ 5: Už zase. Utíká to.
 MUŽ 2: Když spím, nejsem.
 MUŽ 5: Jenom na chvíli.
 MUŽ 2: Nejraději bych prospal celý život.
 Tma.

Výstup šestnáctý

Postavy: MUŽ 1, 2, 3, 4, 5; ČLOVĚK

MUŽI leží na zemi, probudí se na zvuk hodin, jenž odbijí půlnoc, jdou každý ke své figuríně, kterou poskládali z šatů, vezmou si jenom jednu část oblečení a tu si obléknou. Přitom hledí nepřítomně, jako kdyby byli náměsíční, a z úst jim zní tato slova:

MUŽ 1: Musíš spát.
MUŽ 2: Zavřít oči.
MUŽ 3: Cvak.
MUŽ 4: Tik-tak.
MUŽ 5: Odbila půlnoc.
MUŽ 3: Čas těch, co už nejsou mezi námi.
MUŽ 4: Přichází.
MUŽ 1: Vrací se.
MUŽ 2: Touží.
MUŽ 5: Miluji.
MUŽ 3: Zhasni Měsíc.
MUŽ 2: Zhasni hvězdy.
MUŽ 1: Jednu po druhé.

Výstup sedmnáctý

Postavy: ČLOVĚK, ŽENA

Odbije půlnoc. ČLOVĚK skládá staré šaty, tvoří jednotlivé kopy, které jsou různé rozmístěny po pokoji.

ČLOVĚK: Čekal jsem.
ŽENA: Přinesla jsem ho.
ČLOVĚK: Co?
ŽENA: Slunce.
ČLOVĚK: Věděl jsem to.

- ŽENA: Už si vzpomínáte?
- ČLOVĚK: Víím jistě, že vás znám, ale nevím jestli...
- ŽENA: Díval jste se mi kdysi do očí.
- ČLOVĚK: Dávno?
- ŽENA: Nevím, jak je to dlouho. Možná sto, nebo tisíc let, a možná to bylo včera, víím já?
- ČLOVĚK: Máte tvář, která je někomu podobná. Zнала jste ji?
- ŽENA: Možná. Nevím koho máte na...
- ČLOVĚK: Ne, vy neexistujete. Neznám vás a vy neznáte mě.
- ŽENA: Znáte mě a dobře to víte.
- ČLOVĚK: Co ode mně chcete? Vy neexistujete, ne nevidím vás, nejste. Jste přelud, pouhý sen. Vy nežijete! Jsi satan! Přišla jsi pro mně z pekla? Táhni odkud jsi přišla. Slyšíš? Táhni pryč! (*nepřičetně*)
- ŽENA: Proč mě vyháníš?
- ČLOVĚK: Protože ty neexistuješ. Nejsi, ty už nejsi!
- ŽENA: Jak to víš? Jak to můžeš vědět? Co? Proč mlčíš? Není to náhodou proto, že jsi ...?
- ČLOVĚK: Ne, já ne! Slyšíš? Já jsem nestřílel! Já ne, to oni. Já jsem nechtěl...
- ŽENA: Lžeš.
- ČLOVĚK: Ne!
- Pauza.*
- ŽENA: Kam se to díváte?
- ČLOVĚK: Máte nohy odřené do krve.
- ŽENA: Ani jsem si nevšimla.
- ČLOVĚK: Nebolí vás to?
- ŽENA: Ne.
- ČLOVĚK: Chtěl bych se vás dotknout. (*přistoupí k ženě a pohladí ji po tváři*)
- ŽENA: Dokázal byste se mi podívat do očí?
- ČLOVĚK: Nedívám se lidem do očí.
- ŽENA: Chcete mě políbit?
- ČLOVĚK: Od prvního okamžiku, co vás znám. Vaše vůně je mi tak známá. A váš zvonivý hlas mi mámí všechny smysly. (ČLOVĚK ji políbí na rty)

- ŽENA: Tak co? Jak chutná smrt?
- ČLOVĚK: Jsi to opravdu ty?
- ŽENA: Sama nevím.
- ČLOVĚK: Chci se vám dívat do očí. Každý den. Každou hodinu. Tíhnu k tvým očím. K jejich pochopení, bázni, pokoře. Důvěře a strachu zároveň.
- ŽENA: Miloval jste mně?
- ČLOVĚK: Ne. Nikdy jsem vás nemiloval. Ale nacházel jsem ve vašich očích jakýsi ostrov naděje, oázu klidu a pochopení v tom všem chaosu a špíně, která byla kolem a na kterou jsem nebyl zvyklý, které jsem se bál.
- ŽENA: Půjdu.
- ČLOVĚK: Vráťte se?
- ŽENA: Možná.

Tma.

Výstup osmnáctý

- Postavy: všechny

Staré šaty, které tvořili figuríny jsou rozházené po celém pokoji. Stůl a židle jsou převrácené, rozmístěné různě po pokoji. ČLOVĚK sedí v levém předním rohu jeviště, ŽENA na druhé straně. Dívají se na sebe. MUŽI přichází postupně na jeviště. Pomalu.

- MUŽ 1: Je ráno.
- MUŽ 2: Vyšlo slunce, ale jenom na chvíli, pak se zase zatáhlo a oblohu pokryla černá oblaka.
- MUŽ 3: Toho dne se střílelo.
- MUŽ 4: Ne moc, jenom dvě-tři rány zazněly do ticha.
- MUŽ 5: Nic. Jenom na sekundu se svět zastavil, a pak se žilo dál.
- ČLOVĚK: Oči. Podívejte se jí do očí.
- MUŽ 1: Houf lidí, jenž nemají už jména, ale jenom číslem jsou, se derou k bráně.

- MUŽ 2: Uhodili ČLOVĚKa v uniformě pevně svírajícího svou zbraň.
- MUŽ 3: Střílejte! Slyšíš? Vystřel.
- ČLOVĚK: Když jsem pažbu přitiskl blízko k tělu a chystal jsem se vystřelit, uviděl jsem náhle ony tmavé oči, jenž jsem znal tak důvěrně.
- MUŽ 4: Jenom střelíš do davu a dav se uklidní, polekají se, no tak střílejte! Žádná škoda. Pal!
- ČLOVĚK: Díval jsem se na ni, a ona mi hleděla upřeně do očí. Nebyl tam strach, už ne. Byl tam jakýsi podivný vzdor, jasný cíl a rozhodnutí jenž nemohl nikdo z nás změnit.
- MUŽ 5: Tak vystřel už! Slyšíš, co ti povídám? Musíme uklidnit dav. Jenom je postrašíme. Střílejte, křičí z dálky matka.
- ČLOVĚK: Tehdy jsem si uvědomil, že když vystřelím, vysvobodím ji. Chtěla pomoc, žádala ji jako raněná zvíře, které už není pomoci.
- MUŽ 1: Jsí obyčejný zbabělec, nic víc. Takové jako ty měli ihned poslat do komory! I otec to říkal.
- ŽENA: Zazněl výstřel. (*Žena se zhluboka nadechne, lapá po dechu*)
- ČLOVĚK: Nebyl jsem to jenom já, kdo střílel. Bylo nás víc. Dav lidí náhle spadl jako podřátý. Bylo jich dvacet možná víc. Chtěl jsem jí pomoci. Vysvobodil jsem ji, a sebe jsem uvrhnul sem. (*jde směrem k muži číslo jedna*)
- MUŽI *si začínou ČLOVĚKEM pohazovat.*
- MUŽ 1: Chtěl jsem jí jenom pomoci!
- ČLOVĚK: Žiju?
- MUŽ 3: Zachránil jsem ji!
- ČLOVĚK: Nebo jsem už mrtvý?
- MUŽ 4: Já to nebyl!
- ČLOVĚK: Jsem v pekle, nebo je to nebe?
- MUŽ 5: Žádná škoda!
- ČLOVĚK: Dýchá?
- MUŽ: Čekat, musíš čekat!
- ČLOVĚK: (*jde po čtyřech k ŽENĚ, která sedí stále nehnutě jako na začátku*) Kdo jste? Prosím, řekněte mi, proč jste sem za mnou přišla? Já to potřebuju vědět! (*pláče*)
- MUŽI *křičí.*

MUŽ 5: Podívej se jí do očí.
MUŽ 1: Přečti si to, jako tehdy.
MUŽ 4: Jsou to ty samé, co tenkrát.
MUŽ 3: Jaké jsou?
MUŽ 2: Jaké jsou její oči?
MUŽ 5: Tak slyšíš? Jaké jsou?
ČLOVĚK *hledí* ŽENĚ *upřeně do očí*.
ČLOVĚK: Mrtvé.

Ticho. Tma. Slunce.

Konec

Salón původní tvorby 2015

KOREKTURA: Barbora Chovancová, Jakub Liška

OBÁLKA A ILUSTRACE: Jáchym Sůra

SAZBA: Martina Šviráková

Vydala Janáčkova akademie múzických umění
v Brně v roce 2015

Vydání první

Vytisklo Ediční středisko JAMU, Novobranská 3, 662 15 Brno

ISBN 978-80-7460-076-0

